

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ – ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ημερομηνία Σύναξης: Μάρτιος 2016

Τελευταία αναθεώρηση

Απρίλιος 2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ	6
1. ΟΡΙΣΜΟΙ	7
ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΑ ΠΑΙΔΙΑ	7
ΠΑΙΔΙΑ ΣΥΝΟΔΕΥΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΣΥΓΓΕΝΗ.....	7
ΟΡΦΑΝΑ	7
ΚΗΔΕΜΟΝΙΑ	7
Τύποι κακοποίησης	8
Σωματική κακοποίηση.....	8
Σωματική τιμωρία.....	9
Παραμέληση.....	9
Ψυχολογική-συναισθηματική κακοποίηση.....	9
Σεξουαλική κακοποίηση.....	9
2. ΑΡΧΕΣ.....	11
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	11
1. Αρχή της μη - διάκρισης	11
2. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού	11
3. Ζωή και πλήρης ανάπτυξη.....	11
4. Οικογενειακή ενότητα	12
5. Μη επαναπροώθηση	12
6. Εξελισσόμενες ικανότητες	12
7. Συμμετοχή	12
8. Εμπιστευτικότητα	12
ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΤΗΣ «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.....	13
Δομές φιλοξενίας	13
Υγεία	13
Εκπαίδευση, γλώσσα και κατάρτιση	13
Κοινωνική βοήθεια.....	13
Εργασία.....	14
3. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	15
Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΟΥΒΛΙΝΟΥ	16
ΔΗΛΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε	16
4. ΟΙ ΔΟΜΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ.....	18
Ομαδοποιήσεις παιδών	18
Φροντιστές	18
Καθημερινή ρουτίνα.....	18
Προδιαγραφές εγκαταστάσεων	19
Εκπαίδευση	19
Δεξιότητες ζωής.....	20
Αναψυχή / Ψυχαγωγία	20
5. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	20
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	20
ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	21
ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	22
Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ.....	22
1. Μηνύματα για να μεταφερθούν στα παιδιά	22
2. Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σε ασυνόδευτα παιδιά.....	23
3. Παρατήρηση και συλλογή δεδομένων	23

4. Υποδοχή, ασφάλεια και καθοδήγηση	24
Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ Ψυχολόγων.....	25
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.	26
1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΤΗΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	26
2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ	26
3. ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	27
Διαδικασία Πρόσληψης.....	27
Εκπαίδευση – συμβάσεις	27
Εποπτεία.....	27
Μέτρα πρόληψης	28
Συνεργασία με άλλους οργανισμούς προστασίας	28
Συμμετοχή και έκφραση παιδιών.....	29
Πρωτόκολλο ενεργειών σε περίπτωση παραβίασης της Π.Π.Π.....	29
ΠΡΟΤΥΠΑ	33
ΠΡΟΤΥΠΟ 1: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ	34
1.1 Αρχές και αξίες	34
1.2 Ισότητα, ένταξη και πρακτικές περί των μη διακρίσεων.....	34
1.3 Προσωποκεντρικές προσεγγίσεις.....	35
1.4 Εμπιστευτικότητα και διανομή πληροφορών	35
ΠΡΟΤΥΠΟ 2: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ.....	36
2.1 Ο ρόλος των Κοινωνικών Λειτουργών	36
2.2 Νομοθεσία, πολιτικές και διαδικασίες.....	36
2.3 Σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, την κοινότητα και άλλους	36
2.4 Ομαδική εργασία.....	37
2.5 Οργάνωση.....	37
2.6 Καταγγελίες και φιλοφρονήσεις	37
ΠΡΟΤΥΠΟ 3: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	38
3.1 Νομοθεσία, πολιτικές και διαδικασίες.....	38
3.2 Στέγαση / Δομές	38
3.3 Υγιεινή φροντίδα και φαρμακευτική περίθαλψη	38
3.4 Προσωπική ασφάλεια και σιγουριά	39
3.5 Αξιολόγηση κινδύνου	39
ΠΡΟΤΥΠΟ 4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	40
4.1 Ενθαρρύνοντας την επικοινωνία	40
4.2 Γνωρίζοντας για την επικοινωνία	40
4.3 Επικοινωνία με γονείς, οικογένεια και φίλους	41
4.4 Επικοινωνία με οργανισμούς	41
4.5 Αρχές διατήρησης καλών εγγράφων.....	41
ΠΡΟΤΥΠΟ 5: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΑΤΟΜΩΝ	42
5.1 Προσήλωση και στάδια ανάπτυξης.....	42
5.2 Ελαστικότητα	42
5.3 Μεταβατικές περίοδοι.....	42
5.4 Υποστηρικτικό παιχνίδι, δραστηριότητες και μάθηση	43
5.5 Υποστήριξη της εκπαιδευτικής δυναμικής.....	43
5.6 Κανονιστικά πλαίσια.....	44
5.7 Προώθηση της θετικής σεξουαλικής υγείας και της σεξουαλικής ταυτότητας	44
5.8 Υποστήριξη παιδιών με αναπηρίες και παιδιών με ειδικές συναισθηματικές ανάγκες	44

ΠΡΟΤΥΠΟ 6: ΚΡΑΤΩΝΤΑΣ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΑΣΦΑΛΗ ΑΠΟ ΑΣΧΗΜΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	45
6.1 Νομοθεσία, πολιτικές και διαδικασίες.....	45
6.2 Πλαίσιο ασφαλείας των παιδιών	45
6.3 Αναγνώριση και απάντηση στην κατάχρηση	45
6.4 Συνεργασία με άλλους οργανισμούς	46
6.5 Μεταφορά πληροφοριών.....	46
ΠΡΟΤΥΠΟ 7: ΑΝΑΠΤΥΞΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥΣ	48
7.1 Ο ρόλος και η έγκρισή τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί / Ειδικοί στην παιδική προστασία	48
7.2 Χρήση υποστήριξης και εποπτείας για την ανάπτυξη του ρόλου των Κοινωνικών Λειτουργών	48
7.3 Αναγνώριση των εκπαιδευτικών αναγκών ως μέρος της επαγγελματικής ανάπτυξης (CPD)	49
1. ΔΡΑΣΕΙΣ.....	50
ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ - ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΗ ΔΟΜΗ	50
ΑΝΟΙΓΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΠΑΙΔΙΟΥ	50
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣ.....	51
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΙΟ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	51
ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ	52
A. Ενεργοποίηση της συμμετοχής των παιδιών	52
B. Προετοιμασία για την επανένωση και την επανένταξη	53
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ	53
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΥΕΞΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ	54
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ.....	59
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ	59
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	59
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Υγεία	59
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Εκπαίδευση.....	59
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Δικαιώματα.....	60
ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΣΥΛΟΥ.....	60
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Αρχές.....	60
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΕΞΩ ΚΟΣΜΟ.....	60
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Αρχές των σχέσεων.....	60
ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΙΑΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΣΕΙΡΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	61
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Επικοινωνία	61
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΣΧΕΣΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ	62
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Κοινωνικές σχέσεις	62
ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ	62
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Μέλλον	62
ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ	63
Μικρή σχέση Εθελοντών / Κοινωνικών Λειτουργών: Δικτύωση	63
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ	63
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Φυγή	63
Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Στρατηγικές.....	64
ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ.....	64
Εμπειρία και ανοικτά μυαλά	64
Δημητουργία	65
Υπομονή.....	65
3. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ.....	66
ΜΗΝΥΜΑΤΑ-ΚΛΕΙΔΙΑ.....	66
4. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ	67

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	67
ΟΡΙΣΜΟΙ	67
Σεξουαλική εκμετάλλευση	67
Σεξουαλική παρενόχληση.....	67
ΠΥΛΩΝΕΣ	67
ΔΡΑΣΕΙΣ	68
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ.....	69
1ο Βήμα: Αναφορά περιστατικού	69
2ο Βήμα: Πλήρης ενημέρωση/πληροφόρηση του παιδιού για τις περαιτέρω ενδεδειγμένες ενέργειες, με κύριο σκοπό την ασφάλεια και προστασία του.	70
3ο Βήμα: Ο εργαζόμενος λαμβάνει συναίνεση από τον επιζήσα.	70
4ο Βήμα: Προστασία του απορρήτου.	70
5ο Βήμα: Παραπομπή του ωφελούμενου σε υπηρεσίες.	70
6ο Βήμα: Αναφορά προς διερεύνηση.	71
7ο Βήμα: Διερεύνηση περιστατικού.	71
8ο Βήμα: Πληροφόρηση προς τον επιζήσα.	71
9ο Βήμα: Λήψη απόφασης	71
5. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ	72
Τι παρατηρεί ο επαγγελματίας.....	72
Κοινοί σωματικοί δείκτες	72
Κοινοί δείκτες συμπεριφοράς	72
Άλλες πληροφορίες που πρέπει να προκαλούν ανησυχία:	73
Αρχική εκτίμηση	73
Η ικανότητα διάκρισης αλήθειας - Ψέματος.....	74
Τύποι ερωτήσεων στη συνέντευξη με το παιδί.....	74
Η χρήση της γλώσσας στη συνέντευξη με το παιδί.....	75
Διαφορές στην αποκάλυψη της κακοποίησης μεταξύ των παιδιών.....	75

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Κάθε παιδί αδιακρίτως είναι υποκείμενο δικαιωμάτων. Έχει εγγενές δικαίωμα στην αξιοπρέπεια, στη ζωή και την υγιή σωματική, πνευματική, ψυχική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη. Πρέπει να τονισθεί ότι η προστασία των παιδιών από την κακομεταχείριση συνιστά νομική και ηθική υποχρέωση.

Όλες οι υπηρεσίες που εμπλέκονται στη φροντίδα και την προστασία των παιδιών πρέπει να υπάγονται σε πολιτική προστασίας ή ασφάλειας των παιδιών. Όλο το προσωπικό και οι φροντιστές (συμπεριλαμβανομένων των επίσημων οικογενειακών φροντιστών) πρέπει να υποβάλλονται σε έλεγχο αναφορικά με θέματα προστασίας των παιδιών κατά τη διαδικασία της επιλογής τους, να εκπαιδεύονται στην πολιτική και τις διαδικασίες της και να υπογράφουν ένα σύμφωνο που αφορά στον κώδικα συμπεριφοράς. Ο στόχος για τους οργανισμούς φροντίδας και προστασίας είναι να διασφαλίσει ότι μόνο τα παιδιά που χρειάζονται ουσιαστική φροντίδα τοποθετούνται σε δομές παιδικής προστασίας, αλλά και ότι τα παιδιά αυτά λαμβάνουν την καλύτερη δυνατή περίθαλψη, δεδομένων των εξατομικευμένων αναγκών τους. Είναι, επομένως, ζωτικής σημασίας οι οργανισμοί να λαμβάνουν υπόψιν τους τις ατομικές απόψεις και τα συναισθήματα κάθε παιδιού και να αξιολογούν επαρκώς τι είναι προς όφελος του παιδιού. Πρέπει να καταγράφουν προσεκτικά τους λόγους και τις συνθήκες που σχετίζονται με τις αποφάσεις που λαμβάνονται. Η εν λόγω διαδικασία επιτρέπει την καλύτερη έκβαση των υποθέσεων των παιδιών.

Ο τρόπος με τον οποίο τα παιδιά τοποθετούνται σε προσωρινή ή μακροχρόνια Δομή φιλοξενίας ενδέχεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο στο πόσο καλά αντιμετωπίζουν την κατάστασή τους. Η πρότερη ενημέρωση του παιδιού και η προετοιμασία του για τις συνθήκες φιλοξενίας που ισχύουν στη Δομή, καθώς και το καλωσόρισμα του παιδιού στο νέο χώρο, κρίνεται ως εξαιρετικά βοηθητικό στη θετική έκβαση της φιλοξενίας.

1. ΟΡΙΣΜΟΙ

ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Τα ασυνόδευτα παιδιά (που ονομάζονται, επίσης, Ασυνόδευτοι Ανήλικοι) είναι παιδιά, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού της 20ής Νοεμβρίου 1989 (CRC)¹, τα οποία έχουν χωριστεί από γονείς και άλλους συγγενείς και δε λαμβάνουν φροντίδα από έναν ενήλικα που, σύμφωνα με το νόμο ή το έθιμο, είναι υπεύθυνος για αυτά.

ΠΑΙΔΙΑ ΣΥΝΟΔΕΥΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΣΥΓΓΕΝΗ

Τα χωρισμένα από τους επίσημους κηδεμόνες τους παιδιά, είναι παιδιά όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της CRC, τα οποία έχουν χωριστεί από τους δύο γονείς ή από τον προηγούμενο νόμιμο ή συνήθη πρωτοβάθμιο κηδεμόνα τους, αλλά όχι απαραίτητα από άλλους συγγενείς. Αυτά, επομένως, μπορεί να λογίζονται ως παιδιά που συνοδεύονται από άλλα ενήλικα μέλη της οικογένειας.

ΟΡΦΑΝΑ

Τα ορφανά είναι παιδιά, των οποίων και οι δύο γονείς είναι γνωστό ότι είναι νεκροί. Σε ορισμένες χώρες, ωστόσο, ένα παιδί που έχει χάσει τουλάχιστον τον ένα γονέα ονομάζεται ορφανό.

ΚΗΔΕΜΟΝΙΑ

Ο ακριβής ορισμός, η λειτουργία και ο τρόπος διορισμού ενός κηδεμόνα ποικίλλει από δικαιοδοσία σε δικαιοδοσία. Στην Ελλάδα, ο νόμιμος κηδεμόνας των ασυνόδευτων παιδιών είναι ο Εισαγγελέας. Ουσιαστικά, ο όρος «κηδεμονία» αναφέρεται στον ορισμό της ευθύνης ενός ενήλικα ή οργανισμού για τη διασφάλιση της πλήρους εκπροσώπησης των βέλτιστων συμφερόντων ενός παιδιού. Ένα συγκεκριμένο παράδειγμα αυτής της λειτουργίας σε πολλές δικαιοδοσίες είναι αυτό του κηδεμόνα σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες. Η λειτουργία ενός τέτοιου κηδεμόνα είναι να διασφαλίζει ότι το παιδί εκπροσωπείται σωστά, ότι εκφράζονται οι απόψεις του και ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται είναι προς το συμφέρον του. Αυτό συμβαδίζει με τα άρθρα 3 και 12 της Σύμβασης του 1989 για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

- Η κηδεμονία πρέπει να χρησιμοποιείται σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες οπουδήποτε υπάρχει το σύστημα για την υποστήριξή του, καθώς παρέχει

¹ «Παιδί, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 της Σύμβασης» σημαίνει «κάθε άνθρωπος κάτω των 18 ετών, εκτός εάν σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει για το παιδί, η ενηλικώση επιτυγχάνεται νωρίτερα».

διασφάλιση της τήρησης των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των παιδιών.

- Σε κρίσεις μεγάλης κλίμακας, όπου θα είναι δύσκολο να θεσπιστούν ρυθμίσεις κηδεμονίας, τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των διαχωρισμένων παιδιών πρέπει να προστατεύονται και να προωθούνται από οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό αυτών των παιδιών.

ΤΥΠΟΙ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ως βία ορίζεται «η σκόπιμη χρήση σωματικής δύναμης ή εξουσίας, με μορφή απειλής ή πράξης, ενάντια στον εαυτό, σε κάποιο άλλο πρόσωπο ή ενάντια σε μία ομάδα ή κοινότητα, η οποία είτε έχει ως αποτέλεσμα είτε αυξάνει τις πιθανότητες να έχει ως αποτέλεσμα τραυματισμό, θάνατο, ψυχολογική βλάβη, καθυστέρηση στην ανάπτυξη ή αποστέρηση» (Krug *et al.* 2002:4).

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η κακοποίηση ή κακομεταχείριση των παιδιών περιλαμβάνει όλες τις μορφές σωματικής ή συναισθηματικής κακής μεταχείρισης, σεξουαλικής παραβίασης, παραμέλησης ή παραμελημένης φροντίδας ή εκμετάλλευσης για εμπορικούς ή άλλους σκοπούς, η οποία καταλήγει σε συγκεκριμένη ή εν δυνάμει βλάβη που αφορά τη ζωή, την ανάπτυξη και την αξιοπρέπεια του παιδιού, στο πλαίσιο μιας σχέσης ευθύνης, εμπιστοσύνης και δύναμης (WHO1999: 15).

Οι κυριότεροι τύποι κακοποίησης είναι η σωματική, η σεξουαλική, η ψυχολογική-συναισθηματική και η παραμέληση (WHO & ISPCAN 2006:10). Οι μορφές αυτές μπορεί να συμβαίνουν μεμονωμένα μέσα σε μια οικογένεια ή να συνυπάρχουν.

Σωματική κακοποίηση

Ως σωματική κακοποίηση των παιδιών ορίζεται η χρήση σωματικής βίας σε βάρος ενός παιδιού, η οποία έχει ως αποτέλεσμα –ή έχει υψηλή πιθανότητα να έχει ως αποτέλεσμα– τη βλάβη στην υγεία του παιδιού, την επιβίωση, την ανάπτυξη ή την αξιοπρέπειά του. Η σωματική βία περιλαμβάνει πρακτικές όπως τα χτυπήματα, τις κλωτσίες, το ταρακούνημα, το δάγκωμα, το στραγγαλισμό, το κάψιμο, τη δηλητηρίαση και την πρόκληση ασφυξίας. Πολλές φορές η σωματική βία ασκείται σε βάρος των παιδιών ως τιμωρία. Μια ιδιαίτερη μορφή σωματικής κακοποίησης είναι το «Σύνδρομο του Ταρακουνημένου Βρέφους» (Shaken Baby Syndrome). Το σύνδρομο αυτό οφείλεται σε δυνατό ταρακούνημα του βρέφους που οδηγεί σε εγκεφαλική αιμορραγία. Το 1/3 περίπου των σοβαρά ταρακουνημένων βρεφών πεθαίνουν και το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών που επιβιώνουν υποφέρουν από σοβαρές μακροχρόνιες επιπτώσεις, όπως νοητική καθυστέρηση, εγκεφαλική παράλυση ή τύφλωση, ακόμα κι αν παρασχεθεί σε αυτά άμεση ιατρική φροντίδα (Τσίτουρα 2009). Κατά κύριο λόγο το σύνδρομο προκαλείται με αφορμή τη δυσκολία στη σίτιση ενός παιδιού ή την περίπτωση παροξυσμού κλάματος από πλευράς του που συνοδεύεται από απώλεια ελέγχου και θυμού κάποιων εκ των φροντιστών. Παρατηρείται κυρίως στη νεογνική ηλικία χωρίς να αποκλείεται η εμφάνιση του και σε μεγαλύτερη ηλικία.

Σωματική τιμωρία

Ως σωματική τιμωρία ορίζεται η πράξη επιβολής πόνου ή σωματικής δυσφορίας σε ανήλικο με σκοπό το σωφρονισμό ή τον έλεγχο της συμπεριφοράς του. Μορφές σωματικής τιμωρίας μπορεί να είναι, μεταξύ άλλων, το «ξύλο», το χαστούκι, το άγριο σπρώξιμο, το χτύπημα με αντικείμενο, το ταρακούνημα, το τράβηγμα (αφτιού, μαλλιών, κ.λπ.), το δάγκωμα κ.ά.

Από τα τέλη του 19ου αιώνα μια σειρά επιστημόνων (εκπαιδευτικοί, γιατροί, παιδαγωγοί, ψυχολόγοι) επισήμαναν τις βλαπτικές συνέπειες που έχει η χρήση σωματικής τιμωρίας στα παιδιά και τόνισαν στον αντίστοιχο εναλλακτικές, λιγότερο καταστροφικές και περισσότερο αποτελεσματικές μεθόδους πειθαρχίας, όπως είναι ο διάλογος και η θετική ενίσχυση των επιθυμητών συμπεριφορών του παιδιού.

Παραμέληση

Η παραμέληση περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τομείς ανάπτυξης και ευημερίας του παιδιού: υγεία, εκπαίδευση, συναισθηματική ανάπτυξη, διατροφή, στέγη και ασφαλείς συνθήκες διαβίωσης. Η παραμέληση δεν πρέπει να συγχέεται με την ένδεια πόρων.

Ψυχολογική-συναισθηματική κακοποίηση

Η ψυχολογική-συναισθηματική κακοποίηση περιλαμβάνει τόσο μεμονωμένα περιστατικά όσο και ένα πρότυπο διαρκούς αποτυχίας του φροντιστή να παράσχει στο παιδί ένα περιβάλλον κατάλληλο και υποστηρικτικό, εφαρμόζοντας πρακτικές που έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην ψυχική υγεία και στη συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού. Τέτοιες πρακτικές είναι: ο περιορισμός των κινήσεων του παιδιού, η ταπείνωσή του, η χρήση κατηγοριών, απειλών και εκφοβισμών, η διάκριση εις βάρος του ή η γελοιοποίησή του, καθώς και άλλες μη σωματικές μορφές απόρριψης ή εχθρικής αντιμετώπισης.

Μορφές συναισθηματικής κακοποίησης αποτελούν (Field & Winterfeld, 2003):

- Οι φωνές και οι κραυγές.
- Οι χαρακτηρισμοί, όπως «είσαι ηλίθιος/α», «είσαι κακό παιδί», «είσαι άχρηστος/η».
- Η σύγκριση των παιδιών με άλλα παιδιά εις βάρος τους, όπως «δεν αξίζεις τίποτε», κ.λπ.
- Η έλλειψη στοργής και έγνοιας.
- Η δημιουργία ενοχών, όπως «εσύ φταις για όλα», κ.ά.
- Η ταπείνωση του παιδιού, όπως «είσαι για πέταμα», κ.λπ.

Σεξουαλική κακοποίηση

Ως σεξουαλική κακοποίηση ορίζεται η συμμετοχή ενός παιδιού σε σεξουαλική δραστηριότητα την οποία δεν κατανοεί πλήρως και για την οποία δεν είναι σε θέση να συναινέσει ή για την οποία δεν είναι αναπτυξιακά ώριμο ή παραβιάζει τους νόμους. Τα παιδιά μπορεί να υποστούν σεξουαλική κακοποίηση τόσο από ενήλικα άτομα όσο και από

άλλα παιδιά τα οποία, λόγω της ηλικίας τους ή του αναπτυξιακού τους σταδίου, βρίσκονται σε θέση ευθύνης, εμπιστοσύνης ή εξουσίας σε σχέση με το θύμα.

Η σεξουαλική κακοποίηση εμπεριέχει διάφορες μορφές με ή χωρίς επαφή. Μπορεί να περιλαμβάνει θωπείες στα γεννητικά όργανα του παιδιού, τριβή γεννητικών οργάνων του ενήλικα στο παιδί, εισχώρηση με οποιονδήποτε τρόπο στο στόμα, στα γεννητικά όργανα ή στον πρωκτό του παιδιού. Άλλοι τύποι σεξουαλικής κακοποίησης περιλαμβάνουν την επίδειξη γεννητικών οργάνων ενός ενήλικα σε παιδιά, τη λεκτική πίεση για σεξ, την επίδειξη σε παιδιά πορνογραφικού υλικού (π.χ. ταινίες, εικόνες) ή την άσκηση πειθούς, τη δωροδοκία, το δελεασμό ή εξαναγκασμό ενός παιδιού να συμμετάσχει σε οποιαδήποτε σεξουαλική συμπεριφορά ή σε μίμηση τέτοιας συμπεριφοράς με σκοπό την καταγραφή με οπτικοακουστικά μέσα.

Σε αυτή τη μορφή κακοποίησης εντάσσεται και το εμπόριο παιδικής σαρκός (πορνεία ανηλίκων).

2. ΑΡΧΕΣ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Κάθε παιδί έχει το εγγενές δικαίωμα στη ζωή και την ανάπτυξη. Τα Ασυνόδευτα Ανήλικα πρέπει, καταρχήν, να λαμβάνουν προστασία και φροντίδα στο ίδιο επίπεδο με τα παιδιά που είναι Έλληνες πολίτες, ώστε να διασφαλίζεται ότι είναι κατάλληλα ντυμένα, καθώς επίσης να διασφαλίζεται η κατάλληλη σύτιση και η φλοξενία τους. Επίσης, θα πρέπει να ικανοποιούνται οι ανάγκες τους (σωματικές, ψυχικές, πνευματικές), καθώς και η συναισθηματική υγείας τους, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης για στοργή και ασφάλεια. Στους Ασυνόδευτους Ανήλικους δίνονται ευκαιρίες για ανάπτυξη και μάθηση και υποστηρίζονται και ενθαρρύνονται να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Τα παιδιά που ανήκουν σε εθνοτικές, θρησκευτικές ή γλωσσικές μειονότητες έχουν το δικαίωμα να απολαμβάνουν τον πολιτισμό τους, να ασκούν τη θρησκεία τους και να χρησιμοποιούν τη γλώσσα τους. Η ποικιλομορφία των ασυνόδευτων ή διαχωρισμένων παιδιών (όπως το εθνικό και μεταναστευτικό τους υπόβαθρο ή η πολιτιστική και θρησκευτική ποικιλομορφία) λαμβάνονται υπόψη κατά περίπτωση.

Οι ακόλουθες αρχές πρέπει να τηρούνται καθ' όλη τη διαδικασία μετανάστευσης όλων των παιδιών. Το προσωπικό της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. πρέπει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διευκολύνει αυτές τις διαδικασίες από τις αρμόδιες αρχές.

1. Αρχή της μη - διάκρισης

Τα κράτη θα «σέβονται και θα διασφαλίζουν» τα δικαιώματα των παιδιών που διαμορφώθηκαν σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού σε όλα τα παιδιά χωρίς διακρίσεις.

2. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού

Το καλύτερο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα σε όλες τις δράσεις που αφορούν τα παιδιά, συμπεριλαμβανομένης της αναζήτησης βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων λύσεων. Ο προσδιορισμός του βέλτιστου συμφέροντος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε οποιασδήποτε απόφαση που επηρεάζει θεμελιωδώς τη ζωή του ασυνόδευτου ή διαχωρισμένου παιδιού. Ανά πάσα στιγμή, τα παιδιά πρέπει να ενημερώνονται για ρυθμίσεις σχετικά με την κηδεμονία και τη νομική εκπροσώπηση και οι απόψεις τους πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

3. Ζωή και πλήρης ανάπτυξη

Αναγνωρίζεται το δικαίωμα στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη. Πολλές από τις υποχρεώσεις, ιδίως εκείνες που σχετίζονται με την υγεία, το κατάλληλο επίπεδο ζωής, την εκπαίδευση, τον ελεύθερο χρόνο και το παιχνίδι, σχετίζονται με τη διασφάλιση της μέγιστης ανάπτυξης του παιδιού. Αυτά περιλαμβάνουν την προστασία του παιδιού από τη βία και την εκμετάλλευση και είναι εξίσου ζωτικής σημασίας για τη μέγιστη επιβίωση και

ανάπτυξη όσο και εκείνα που παρέχονται από τις υπηρεσίες.

4. Οικογενειακή ενότητα

Κανείς δεν υπόκειται σε αυθαίρετη παρέμβαση στην οικογένειά του. Η οικογένεια, ως η φυσική και θεμελιώδης ομάδα της κοινωνίας, δικαιούται προστασία από το κράτος. Πρέπει να καταβληθούν όλες οι προσπάθειες για την επανένωση ενός ασυνόδευτου ή χωρισμένου παιδιού από τους γονείς του, εκτός εάν απαιτείται περαιτέρω απομάκρυνση για το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Αυτές οι προσπάθειες πρέπει, επίσης, να λαμβάνουν πλήρως υπόψη το δικαίωμα του παιδιού να εκφράζει τις απόψεις του.

5. Μη επαναπροώθηση

Το κράτος υποδοχής πρέπει να τηρεί τις διεθνείς του υποχρεώσεις, ιδίως την υποχρέωση μη επαναπροώθησης. Δεν πρέπει να επιστρέψει ένα παιδί σε μια χώρα όπου υπάρχουν σημαντικοί λόγοι να πιστεύουμε ότι υπάρχει πραγματικός κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης στο παιδί. Η εκτίμηση του κινδύνου τέτοιων σοβαρών παραβιάσεων πρέπει να διενεργείται σύμφωνα με την ηλικία και το φύλο, για παράδειγμα, και θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαίτερα σοβαρές συνέπειες για τα παιδιά από την ανεπαρκή παροχή τροφίμων ή υπηρεσιών υγείας.

6. Εξελισσόμενες ικανότητες

Τα Συμβαλλόμενα Μέρη θα πρέπει να σέβονται τις ευθύνες, τα δικαιώματα και τα καθήκοντα των γονέων ή, κατά περίπτωση, των μελών της εκτεταμένης οικογένειας ή της κοινότητας, όπως προβλέπεται από το τοπικό έθιμο, τους νόμιμους κηδεμόνες ή άλλα πρόσωπα που είναι νομικά υπεύθυνα για το παιδί, για να παρέχουν, κατά τρόπο συνεπή με τις εξελισσόμενες ικανότητες του παιδιού, την κατάλληλη καθοδήγηση, καθώς και καθοδήγηση στην άσκηση από το παιδί των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στη Σύμβαση.

7. Συμμετοχή

Στις απόψεις των παιδιών θα πρέπει να δίδεται δέον βάρος, σύμφωνα με την ηλικία και την ωριμότητα του παιδιού.

8. Εμπιστευτικότητα

Η εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που λαμβάνονται σχετικά με ένα ασυνόδευτο ή χωρισμένο παιδί από την οικογένειά του, πρέπει να διασφαλίζεται, σύμφωνα με την υποχρέωση προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή.

ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΤΗΣ «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

Δομές φιλοξενίας

Οι εγκαταστάσεις των δομών φιλοξενίας της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. πληρούν τα πρότυπα που καθορίζονται από τους χρηματοδότες και τους νόμους, ιδίως στους τομείς της ασφάλειας, της υγείας και της ικανότητας του προσωπικού. Οι Ασυνόδευτοι Ανήλικοι φροντίζονται από κατάλληλα εκπαιδευμένους επαγγελματίες που κατανοούν τις πολιτιστικές, γλωσσικές και θρησκευτικές τους ανάγκες και έχουν κατανόηση των θεμάτων που επηρεάζουν τα παιδιά που ζητούν άσυλο, τους πρόσφυγες, τα διακινούμενα και τους μετανάστες. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί πρέπει να βοηθήσουν ένα παιδί να αναπτύξει δεσμούς με την εθνική του κοινότητα, όταν αυτό είναι δυνατόν. Ένα παιδί που έχει τοποθετηθεί για λόγους φροντίδας, προστασίας ή θεραπείας της σωματικής ή ψυχικής του υγείας, δικαιούται περιοδική επαναχιλόγηση της θεραπείας που του παρέχεται και των περιστάσεων που σχετίζονται με την τοποθέτησή του.

Υγεία

Οι Ασυνόδευτοι Ανήλικοι πρέπει να έχουν πρόσβαση σε προληπτικές, θεραπευτικές και έκτακτες υγειονομικές υπηρεσίες με τον ίδιο τρόπο όπως τα παιδιά της χώρας που φιλοξενούνται. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις ανάγκες σωματικής και ψυχικής υγείας που προκύπτουν από τις εμπειρίες τους ως Ασυνόδευτοι Ανήλικοι. Οι Ασυνόδευτοι Ανήλικοι που είναι θύματα κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων, σκληρής, απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης ή ένοπλων συγκρούσεων, θα πρέπει να λαμβάνουν υπηρεσίες αποκατάστασης ανάλογα με την περίπτωση.

Εκπαίδευση, γλώσσα και κατάρτιση

Οι Ασυνόδευτοι Ανήλικοι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στην ίδια νόμιμη εκπαίδευση με τα παιδιά που είναι Έλληνες πολίτες και θα πρέπει να μπορούν να παρακολουθούν τακτικά τις εκπαιδευτικές δομές της χώρας φιλοξενίας, οι οποίες ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες τους. Προκειμένου να διατηρηθεί η πολιτιστική τους ταυτότητα, οι Ασυνόδευτοι Ανήλικοι θα πρέπει, επίσης, να έχουν πρόσβαση στη μάθηση στη μητρική τους γλώσσα. Μεγαλύτεροι σε ηλικία Ασυνόδευτοι Ανήλικοι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση. Το προσωπικό της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. πρέπει να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διευκολύνει την πρόσβαση των Ασυνόδευτων Ανηλίκων στην εκπαίδευση, τη γλώσσα και την κατάρτιση.

Κοινωνική βοήθεια

Τα παιδιά πρέπει να έχουν ένα κατάλληλο επίπεδο διαβίωσης για τη σωματική, πνευματική, νοητική, ηθική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. πρέπει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να παρέχει στα παιδιά πόρους και υποστήριξη για να ανταποκριθεί στα βασικά υλικά τους δικαιώματα.

Εργασία

Μετά τη λήψη άδειας διαμονής ή άλλης άδειας παραμονής στην Ελλάδα, μπορεί να επιτραπεί σε μεγαλύτερους Ασυνόδευτους Ανήλικους να εργαστούν, εφόσον το επιθυμούν. Ωστόσο, αυτή η απασχόληση πρέπει να συνάδει με το εθνικό νομικό πλαίσιο για την προστασία των παιδιών και τους εθνικούς νόμους για την παιδική εργασία. Οι Ασυνόδευτοι Ανήλικοι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε προγράμματα μαθητείας, επαγγελματική κατάρτιση, άτυπη εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων για να διευκολυνθεί η οικονομική ένταξή τους στην Ελλάδα ή η επανένταξη στη χώρα προέλευσης ή μετεγκατάστασης. Τα παιδιά πρέπει να προστατεύονται από την οικονομική εκμετάλλευση και την επικίνδυνη εργασία.

3. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η προσέγγιση των παιδιών πρέπει να γίνεται με ευαισθησία και πρέπει να διασφαλίζεται από τις πολιτικές και τις πρακτικές που ακολουθούνται. Οι Ασυνόδευτοι Ανήλικοι πρέπει να αντιμετωπίζονται πρώτα ως παιδιά και όχι ως μετανάστες/-στριες. Όλοι οι νόμοι, οι πολιτικές, οι πρακτικές και οι αποφάσεις που επηρεάζουν τα παιδιά, άμεσα και έμμεσα, πρέπει να συμμορφώνονται με κάθε διάταξη της Σύμβασης. Η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού παρατήρησε ότι: «οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση έναντι των ασυνόδευτων και χωρισμένων παιδιών ισχύουν για όλους τους κυβερνητικούς κλάδους (εκτελεστικό, νομοθετικό και δικαστικό)».

Επιπλέον, η Επιτροπή έχει δηλώσει ότι οι διατάξεις και οι αρχές της Συνθήκης πρέπει να έχουν νομική ισχύ στην εθνική νομοθεσία και, υπό το φως του άρθρου 27 της Σύμβασης της Βιέννης για το δίκαιο των Συνθηκών, πρέπει πάντοτε να δίνεται προτεραιότητα στη Σύμβαση σε περίπτωση σύγκρουσης.

Επί του παρόντος, το διεθνές νομικό μέσο που είναι υπεύθυνο για την προώθηση και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ανηλίκων είναι η Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (20 Νοεμβρίου 1989). Μία από τις πιο σημαντικές αρχές που κατοχυρώνονται στην παρούσα Σύμβαση και που επηρεάζει άμεσα τα Ασυνόδευτα Ανήλικα είναι εκείνη που δηλώνει ότι «σε όλες τις ενέργειες και τις αποφάσεις που επηρεάζουν τους ανηλίκους πρέπει να υπερισχύουν του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού» (άρθρο 3), χωρίς καμία διάκριση για λόγους ιθαγένειας (άρθρο 2) ή λόγω διοικητικών παρατυπιών (άρθρο 4).

Η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού υπέβαλε το 2005 μια γενική παρατήρηση σχετικά με τη μεταχείριση ασυνόδευτων και χωρισμένων παιδιών εκτός της χώρας καταγωγής τους, η οποία θέτει μεταξύ των στόχων της να παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την προστασία, τη φροντίδα και την ορθή μεταχείριση των εν λόγω παιδιών.

Όσον αφορά στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, ο σημαντικότερος κανόνας είναι το Ψήφισμα 97 / C 221/03 του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 26ης Ιουνίου 1997, για τους Ασυνόδευτους Ανηλίκους από τρίτες χώρες. Αυτή η διάταξη αναγνωρίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αρνηθούν την είσοδο παιδιών που δε διαθέτουν την κατάλληλη άδεια και προτείνουν τόσο την πρόληψη της εισόδου όσο και την παράνομη διαμονή τους.

Στο τέλος του 2003 και του 2004 εγκρίθηκαν ορισμένες διατάξεις με έμμεσες επιπτώσεις στους Ασυνόδευτους Ανηλίκους, όπως η οδηγία για την οικογενειακή επανένωση ή η οδηγία για τη μακροχρόνια κατοικία. Για παράδειγμα, το άρθρο 2στ) της οδηγίας 2003/86 / ΕΚ της 22ας Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με το δικαιώμα στην οικογενειακή επανένωση παρέχει έναν ορισμό του τι θεωρείται Ασυνόδευτος Ανήλικος.

Όσον αφορά τον επαναπατρισμό ασυνόδευτων παιδιών μεταναστών, θα πρέπει, επίσης, να ληφθεί υπόψη η οδηγία 2008/115 / ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της ΕΕ σχετικά με κοινά πρότυπα και διαδικασίες στα κράτη-μέλη για την επιστροφή

υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν παράνομα στην επικράτειά τους.

Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΟΥΒΛΙΝΟΥ

Ο κανονισμός του Δουβλίνου (κανονισμός 2003/343 / ΕΚ - μερικές φορές ο κανονισμός Δουβλίνο II - προηγουμένως η Σύμβαση του Δουβλίνου) είναι ένας νόμος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που καθορίζει το κράτος-μέλος της ΕΕ που είναι υπεύθυνο να εξετάσει μια αίτηση για αιτούντες άσυλο, που ζητούν διεθνή προστασία βάσει της Σύμβασης της Γενεύης και της Οδηγίας προσόντων της ΕΕ, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ο ακρογωνιαίος λίθος του συστήματος του Δουβλίνου, το οποίο αποτελείται από τον κανονισμό του Δουβλίνου και τον κανονισμό EURODAC, ο οποίος δημιουργεί μια πανευρωπαϊκή βάση δεδομένων δακτυλικών αποτυπωμάτων για μη εγκεκριμένους εισερχόμενους στην ΕΕ. Ο κανονισμός του Δουβλίνου στοχεύει στον «γρήγορο προσδιορισμό του υπεύθυνου κράτους-μέλους (για μια αίτηση ασύλου)» και προβλέπει τη μεταφορά ενός αιτούντος άσυλο σε αυτό το κράτος-μέλος. Συνήθως, το υπεύθυνο κράτος-μέλος είναι το κράτος μέσω του οποίου ο αιτών άσυλο εισήλθε για πρώτη φορά στην ΕΕ.

Ο κανονισμός του Δουβλίνου εκδόθηκε το 2003, αντικαθιστώντας φαινομενικά τη Σύμβαση του Δουβλίνου. Η Σύμβαση του Δουβλίνου υπογράφηκε στο Δουβλίνο της Ιρλανδίας στις 15 Ιουνίου 1990 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Σεπτεμβρίου 1997 για τους πρώτους δώδεκα υπογράφοντες (Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο), την 1η Οκτωβρίου 1997 για την Αυστρία και τη Σουηδία και την 1η Ιανουαρίου 1998 για τη Φινλανδία. Πρόσφατα, η συνθήκη επεκτάθηκε σε ορισμένες χώρες εκτός της Ένωσης, όπως η Νορβηγία και η Ισλανδία. Η Ελβετία υπέγραψε τον κανονισμό και στις 5 Ιουνίου 2005 ψήφισε το 54,6% για να τον επικυρώσει. Τέθηκε σε ισχύ στις 12 Δεκεμβρίου 2008.

Στις 3 Δεκεμβρίου 2008, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τροποποιήσεις του κανονισμού του Δουβλίνου, δημιουργώντας μια ευκαιρία για μεταρρύθμιση του συστήματος του Δουβλίνου. Ένας από τους κύριους στόχους του κανονισμού του Δουβλίνου είναι να αποτρέψει έναν αιτούντα από την υποβολή αιτήσεων σε πολλά κράτη-μέλη. Ένας άλλος στόχος είναι να μειωθεί ο αριθμός των αιτούντων άσυλο «σε τροχιά», οι οποίοι μεταφέρονται από κράτος-μέλος σε κράτος-μέλος. Ωστόσο, δεδομένου ότι η χώρα στην οποία ένα άτομο έφτασε για πρώτη φορά είναι υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης, αυτό ασκεί υπερβολική πίεση στις παραμεθόριες περιοχές, όπου τα κράτη είναι συχνά λιγότερο ικανά να προσφέρουν υποστήριξη και προστασία στους αιτούντες άσυλο. Επί του παρόντος, όσοι μεταφέρονται στο Δουβλίνο δεν έχουν πάντα τη δυνατότητα πρόσβασης σε διαδικασία ασύλου. Αυτό θέτει τους ανθρώπους σε κίνδυνο να επιστρέψουν σε δίωξη.

ΔΗΛΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

Ένα γενικό πλαίσιο προστασίας καθοδηγεί όλες τις δράσεις για λογαριασμό των διαχωρισμένων παιδιών. Όλες οι δραστηριότητες της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. διεξάγονται αμερόληπτα (ανεξάρτητα από φυλή, εθνική ή εθνοτική καταγωγή, θρησκεία, φύλο ή άλλα παρόμοια κριτήρια). Λαμβάνει υπόψη τη συνολική ανάγκη προστασίας και ενεργεί σύμφωνα με την εντολή, την εμπειρογνωμοσύνη και τον τρόπο δράσης της. Οι πολιτικές, τα προγράμματα και οι αποφάσεις που λαμβάνονται σχετικά με τα διαχωρισμένα παιδιά

συνάδουν με τις ακόλουθες διατάξεις:

- τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1989) και τα δύο Προαιρετικά Πρωτόκολλά της (2000)
- τις τέσσερις Συμβάσεις της Γενεύης (1949) και τα δύο πρόσθετα Πρωτόκολλά τους (1977)
- τη Σύμβαση σχετικά με το Καθεστώς των Προσφύγων (1951) και το Πρωτόκολλό της (1967)
- άλλες σχετικές διεθνείς συνθήκες.

Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. ενεργεί προς το συμφέρον του παιδιού με τρόπο που δεν ενθαρρύνει ακούσια τους οικογενειακούς χωρισμούς. Όλα τα παιδιά δικαιούνται προστασία και φροντίδα με ένα ευρύ φάσμα διεθνών, περιφερειακών και εθνικών μέσων. Ιδιαίτερης σημασίας για τα χωρισμένα παιδιά είναι:

- το δικαίωμα σε όνομα, νομική ταυτότητα και εγγραφή γέννησης,
- το δικαίωμα στη φυσική και νομική προστασία,
- το δικαίωμα να μην χωριστούν από τους γονείς τους,
- το δικαίωμα σε προβλέψεις για τη βασική διαβίωσή τους,
- το δικαίωμα στη φροντίδα και τη βοήθεια κατάλληλη για την ηλικία και τις αναπτυξιακές τους ανάγκες,
- το δικαίωμα συμμετοχής σε αποφάσεις σχετικά με το μέλλον τους,
- το δικαίωμα στα ίδια πολιτικά δικαιώματα με τον υπόλοιπο παιδικό πληθυσμό. Πρέπει να πραγματοποιείται παρακολούθηση για να διασφαλιστεί η τήρηση αυτών των δικαιωμάτων.

4. ΟΙ ΔΟΜΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. καταβάλλει προσπάθειες για να εξασφαλίσει τις καταλληλότερες εγκαταστάσεις, λαμβάνοντας υπόψιν τους περιορισμούς του χρόνου, του προϋπολογισμού, του προγράμματος και των δωρητών, καθώς και άλλων παραμέτρων. Υπό την προϋπόθεση ότι τα παραπάνω δεν είναι περιοριστικά, η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. οργανώνει τις δομές φροντίδας μικρών ομάδων και τις ομάδες παιδιών ως εξής:

Ομαδοποιήσεις παιδιών

- Τα παιδιά πρέπει να οργανώνονται σε μικρές οικογενειακές ομάδες.
- Σε μια ομάδα παιδιών (έως 12 ετών), ιδανικά θα πρέπει να υπάρχει ένας συνδυασμός ηλικιών, φύλου και ικανοτήτων, προκειμένου η ομάδα να είναι σαν μια οικογένεια. Τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούν να βοηθήσουν στη φροντίδα και να παίζουν με μικρότερα ή λιγότερο ικανά παιδιά. Τα βρέφη (ιδιαίτερα εκείνα κάτω των 3 ετών) δεν πρέπει να χωρίζονται από τα μεγαλύτερα αδέλφια.
- Τα αδέλφια και οι στενοί φίλοι πρέπει να διατηρούνται μαζί.
- Για να διευκολυνθεί η επανένωση, τα παιδιά πρέπει να ομαδοποιούνται με άλλα παιδιά από την κοινότητά τους.
- Παρόλο που τα έφηβα αγόρια και τα κορίτσια (άνω των 12 ετών) μπορεί να ανήκουν στην ίδια ομάδα, θα πρέπει να διαμένουν σε ξεχωριστά καταλύματα (συμπεριλαμβανομένων των αδελφών).
- Τα παιδιά με χρόνιες ή εξαιρετικά μολυσματικές ασθένειες, σοβαρές αναπηρίες ή σοβαρά διαταραγμένη συμπεριφορά πρέπει να λαμβάνουν την κατάλληλη προσοχή. Όπου είναι δυνατόν, τα παιδιά με αναπηρία πρέπει να είναι με ικανά παιδιά σε οικογενειακή ή μικρή ομάδα φροντίδας.

Φροντιστές

- Πρέπει να υπάρχει συνέπεια στους φροντιστές που φροντίζουν τα παιδιά.
- Το πλήθος των φροντιστών εξαρτάται από τις ανάγκες και τις ηλικίες των παιδιών.
- Οι φροντιστές πρέπει να είναι παρόντες στη Δομή ανά πάσα στιγμή.
- Για τους φροντιστές, λαμβάνεται υπόψη ένα κυκλικό σύστημα εργασίας, το οποίο θα παρέχει συνέχεια της φροντίδας για τα παιδιά, καθώς και την κάλυψη των αναγκών των φροντιστών, πολλοί από τους οποίους έχουν τη δική τους οικογένεια ή/και άλλες ευθύνες.

Καθημερινή ρουτίνα

- Τα παιδιά είναι υπεύθυνα για τη διατήρηση των εγκαταστάσεων σε καλή κατάσταση και καλούνται να συμμετέχουν σε οικιακές δουλειές κατάλληλες για την ηλικία και την ικανότητά τους. Η εκπαίδευση παίζει κεντρικό ρόλο στην καθημερινή ρουτίνα του παιδιού, με απώτερο στόχο την ένταξή του στην τυπική εκπαίδευση. Πέραν της εκπαίδευσης, τα παιδιά παρακινούνται να λαμβάνουν μέρος σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες, όπως παιχνίδι, εκδρομές, έξοδος από τον Ξενώνα,

αγροτικές δραστηριότητες, κ.λπ., χωρίς, ωστόσο, να παραμερίζεται η εκπαίδευση. Ο χρόνος που αφιερώνουν σε τέτοιες δραστηριότητες και το είδος τους πρέπει να είναι κατάλληλα αμφότερα για την ηλικία τους, ώστε τα παιδιά να αποκτήσουν αίσθηση ευθύνης και να μάθουν εκ νέου τη θέση τους μέσα στην οικογένεια και την κοινότητα.

- Τα παιδιά πρέπει να έχουν πρόσβαση σε διαθέσιμες εγκαταστάσεις εκπαίδευσης, αναψυχής και υγείας εντός της κοινότητας.

Προδιαγραφές εγκαταστάσεων

Η Δομή/Ξενώνας θα πρέπει να βρίσκεται σε ασφαλές περιβάλλον και θα πρέπει να διαθέτει παρόμοια χαρακτηριστικά με εκείνα των τυπικών οικογενειακών καταλυμάτων. Στην ιδανική περίπτωση, χρησιμοποιούνται διαθέσιμα σπίτια – κατοικίες. Η εγκατάσταση Δομής πρέπει να καλύπτει τα ακόλουθα:

- Όλες οι εισαγωγές ελέγχονται και τεκμηριώνονται. Για κάθε παιδί διατηρείται ένα αρχείο που περιέχει όλες τις πληροφορίες σχετικά με αυτό, το οποίο θα πρέπει να ενημερώνεται και να παραμένει μαζί του εάν μετακινηθεί.
- Όπου είναι δυνατόν, η εγκατάσταση πρέπει να είναι μικρή, προσωρινή και προσανατολισμένη στις ανάγκες του παιδιού, καθώς και οργανωμένη σε μικρές οικογενειακές μονάδες. Τα αδέλφια πρέπει να διατηρούνται μαζί, εκτός από τις περιπτώσεις έφηβων διαφορετικού φύλου. Επίσης, γίνεται προσπάθεια ώστε φίλοι και άτομα από ίδιες γεωγραφικές περιοχές ή την ίδια κοινότητα να στεγάζονται μαζί.
- Ο Ξενώνας πρέπει να ενσωματωθεί στην τοπική κοινότητα όσο το δυνατόν πιο ομαλά και να βρίσκεται σε επικοινωνία με τις τοπικές αρχές, όπου αυτό απαιτείται.
- Πρέπει να παρέχεται επαρκής βασική φροντίδα και να πληρούνται τα ελάχιστα πρότυπα όσον αφορά το νερό, την αποχέτευση, την υγεία και τη διατροφή.
- Το προσωπικό λαμβάνει υποστήριξη όταν έρχεται αντιμέτωπο με περιπτώσεις παιδιών που είναι στενοχωρημένα ή που έχουν βιώσει ιδιαίτερα δύσκολες εμπειρίες.
- Η πρωταρχική ευθύνη για την παρακολούθηση των προτύπων προστασίας και φροντίδας που παρέχονται από τα ιδρύματα βαρύνει το κράτος, τους χρηματοδότες, κ.ά.

Εκπαίδευση

Τα παιδιά, όπου είναι δυνατόν, αξιοποιούν κοινοτικούς πόρους, όσον αφορά στην εκπαίδευση - μόρφωση και την ανάπτυξη πρακτικών δεξιοτήτων. Παραδείγματος χάριν, πηγαίνουν στο τοπικό σχολείο και επισκέπτονται το τοπικό κέντρο υγείας, συμμετέχουν σε τοπικές ψυχαγωγικές δραστηριότητες, κ.λπ. Σε περίπτωση που τα παιδιά διαθέτουν σχολικά πιστοποιητικά ή άλλα έγγραφα εκπαίδευσης, αυτά προστίθενται στο αρχείο του παιδιού και του δίδονται κατά την έξοδο από την Δομή.

Δεξιότητες ζωής

Τα παιδιά πρέπει να συμμετέχουν σε συζητήσεις με τους κοινωνικούς λειτουργούς για βασικά ζητήματα που θα τους βοηθήσουν να προετοιμάσουν τη ζωή τους σε οικογένειες και κοινότητες. Αυτό πρέπει σε μεγάλο βαθμό να καθοριστεί από τους νέους και μπορεί να περιλαμβάνει, για παράδειγμα, την ατομική υγιεινή, τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, κ.λπ.

Αναψυχή / ψυχαγωγία

Εφόσον είναι ασφαλές και πάντα υπό την επίβλεψη των Κοινωνικών Λειτουργών, τα παιδιά πρέπει να συμμετέχουν σε κοινωνικές δραστηριότητες, όπως ο αθλητισμός. Επιπροσθέτως, πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθούν τακτικά θρησκευτικές τελετές, εάν το επιθυμούν, καθώς και να τους επιτρέπεται να επισκέπτονται φίλους τους έξω από τη Δομή. Εάν υπάρχουν λίγες ευκαιρίες κοινωνικής ανάπτυξης στην κοινότητα, οι φροντιστές θα πρέπει να προσφέρουν εσωτερικές και εξωτερικές δραστηριότητες για τα παιδιά και τους φίλους τους στο σπίτι. Αυτές οι δραστηριότητες πρέπει να καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από τα παιδιά και πρέπει να καλύπτουν τις ηλικίες και τις ικανότητές τους. Επιπλέον, θα πρέπει να διατίθεται ελεύθερος χρόνος για ξεκούραση ή για κοινωνική επαφή με άλλα παιδιά.

Ψυχοκοινωνική υποστήριξη: Η πρόοδος και οι συναισθηματικές ανάγκες κάθε παιδιού θα πρέπει να παρακολουθούνται από το φροντιστή και τον προϊστάμενό του. Εκτός από την ομαδική εργασία και την ομαδική υποστήριξη, τα παιδιά μπορούν να επωφεληθούν από ατομικές συζητήσεις με ένα ενήλικο μέλος του προσωπικού.

Εκμάθηση κοινότητας: Ακριβώς όπως οι κοινότητες πρέπει να εκπαιδεύονται σχετικά με τις ανάγκες και τις εμπειρίες των παιδιών στο σπίτι, αντίστοιχα και τα παιδιά θα πρέπει να γνωρίσουν τις κοινότητές τους. Οι συζητήσεις μεταξύ παιδιών και μελών της κοινότητας θα πρέπει να οργανώνονται γύρω από ποικίλα θέματα, όπως τοπικά έθιμα, κανόνες και αξίες, καθώς και τους κατάλληλους ρόλους της οικογένειας και της κοινότητας των παιδιών που επιστρέφουν, τους ρόλους των γονέων / οικογενειών τους και άλλων μελών της κοινότητας, κ.λπ. Τα παιδιά και οι νέοι μπορούν, επίσης, να ενταχθούν σε ομάδες παιδιών ή σε ομάδες νέων.

5. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Θα πρέπει να υπάρχει ένα ονομαζόμενο άτομο αρμόδιο για τη συνολική λειτουργία του σπιτιού, υπεύθυνο να διασφαλίζει την τήρηση των προτύπων, να επιβλέπει και να υποστηρίζει το προσωπικό, καθώς και να συντονίζεται με άλλους οργανισμούς.

ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το φύλο και το εθνικό υπόβαθρο των παιδιών, καθώς και η κοινότητα υποδοχής, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την πρόσληψη του προσωπικού, προκειμένου να προστατεύονται τα παιδιά και να αποφεύγεται η ένταση, ει δυνατό. Αυτοί οι παράγοντες, ωστόσο, πρέπει να συνυπολογιστούν με την ανάγκη δημιουργίας ενός περιβάλλοντος που προάγει την ανοχή και το σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Οι στάσεις, γνώσεις και αντιλήψεις του προσωπικού πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, διότι η αδυναμία κατανόησης των αναπτυξιακών σταδίων του παιδιού ή η εσφαλμένη γνώση αυτών, σε συνδυασμό με μια αυστηρή στάση του προσωπικού, με άκαμπτες και αναχρονιστικές ηθικές αντιλήψεις και εμμονή σε παραδοσιακούς τρόπους διαπαιδαγώγησης, μπορεί να οδηγήσουν σε μη ρεαλιστικές προσδοκίες για τα παιδιά (Black et al. 2001), που ενδέχεται να επιφέρει ως αποτέλεσμα την επιβολή ακατάλληλων ποινών. Επιπλέον, η χρήση της σωματικής τιμωρίας ως μέσου διαπαιδαγώγησης από το προσωπικό, αφενός αυξάνει την πιθανότητα κακοποίησης ή/και παραμέλησης (Straus 2000) και αφετέρου απαγορεύεται απόλυτα από την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

Επιπροσθέτως, πρέπει να ληφθεί υπόψη το φύλο των φροντιστών, εντός ενός γενικότερου πλαισίου που συνεκτιμά τους πολιτιστικούς κανόνες για τη φροντίδα, την προτίμηση του παιδιού, το φύλο και την ηλικία του ανηλίκου, καθώς και άλλους παράγοντες κινδύνου που σχετίζονται με το μεμονωμένο παιδί και το ευρύτερο πλαίσιο (λ.χ. τον κίνδυνο έκθεσης ενός παιδιού σε πιθανή σεξουαλική εκμετάλλευση).

Σε όλο το προσωπικό δεν επιτρέπεται να εμφανίζει συμπτώματα αλκοολισμού ή να κάνει χρήση ουσιών.

Όλο το προσωπικό θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με σεβασμό., συμπεριλαμβανομένης της πλήρους, ακριβούς και έγκαιρης πληροφόρησης σχετικά με τις πολιτικές, τον βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο προγραμματισμό κ.λπ., οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τη διασφάλιση του σχεδιασμού φροντίδας κάθε παιδιού (εγγραφή, διαχείριση υποθέσεων, επανένωση κ.λπ.) και για δραστηριότητες κοινοτικής προσέγγισης. Όλοι οι φροντιστές πρέπει:

- Να είναι σε θέση να καθησυχάσουν και να ηρεμήσουν τα παιδιά
- Να είναι έτοιμοι και να είναι σε θέση να φροντίζουν παιδιά διαφόρων ηλικιών σε μια οικογενειακή ομάδα
- Να έχουν γνώση για τη βασική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών
- Να έχουν αποδεχθεί ότι τα παιδιά βρίσκονται μόνο στη φροντίδα τους προσωρινά, εν αναμονή της οικογενειακής επανένωσης, ενηλικίωσης ή άλλης μακροπρόθεσμης τοποθέτησης
- Να έχουν εμπειρία φροντίδας παιδιών, είτε μέσω των δικών τους οικογενειών, της δικής τους παιδικής ανατροφής ή του επαγγέλματός τους.
- Να έχουν εκπαιδευτεί για την προστασία των παιδιών και θα πρέπει να έχουν

υπογράψει τον κώδικα δεοντολογίας της "ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ" ΑΜΚΕ.

- Οι φροντιστές είναι υπεύθυνοι για τη δημιουργία μιας οικογενειακής ατμόσφαιρας παρέχοντας προσοχή, φροντίδα και υποστήριξη σε μια συνεπή, μικρή ομάδα παιδιών και δημιουργώντας ρουτίνες παρόμοιες με αυτές που βρίσκονται σε οικογένειες από την ίδια κοινότητα.
- Ο φροντιστής πρέπει να προετοιμάζει φαγητό και να τρώει με την ομάδα των παιδιών του.
- Το προσωπικό πρέπει να παίζει με τα παιδιά και να τα βοηθά στη σχολική εργασία.
- Οι φροντιστές θα πρέπει να βοηθούν τα παιδιά να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, την αναψυχή, την υγεία και άλλες απαιτούμενες υπηρεσίες, και θα πρέπει να έρχονται σε επαφή με το κοινωνικό έργο / την κοινωνική προσέγγιση / το προσωπικό προστασίας των παιδιών σε δραστηριότητες διαχείρισης περιπτώσεων

ΑΝΑΛΟΓΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Ανεξάρτητα από τη μορφή της φροντίδας που παρέχεται, ο αριθμός των παιδιών που υπάγεται στην άμεση φροντίδα ενός μεμονωμένου φροντιστή θα πρέπει να περιορίζεται ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες του παιδιού, καθώς και τις ικανότητες του φροντιστή. Τα παιδιά πρέπει να οργανώνονται σε μικρές ομάδες με υψηλές αναλογίες φροντιστή-προς-παιδί, ώστε να επιτυγχάνεται ασφαλέστερη και υψηλής ποιότητας φροντίδα παιδιών. Η αναλογία προσωπικού θα ακολουθεί την εθνική σχετική νομοθεσία, τους ισχύοντες κανόνες και κανονισμούς, καθώς και σχετικούς κανονισμούς του χρηματοδότη, εφόσον υπάρχουν, καθώς και την διαθεσιμότητα πόρων.

Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. μπορεί να επιλέξει την χρήση περισσότερων φροντιστών από τον ελάχιστο αριθμό του κανονισμού του χρηματοδότη αν κριθεί ότι ο ελάχιστον αριθμός φροντιστών δεν επαρκεί.

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ

Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί είναι το κεντρικό σημείο αναφοράς για τις υπηρεσίες φροντίδας και προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Οι ρόλοι τους δεν περιορίζονται σε αυστηρούς ορισμούς, αλλά καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ευθυνών ως εξής:

1. Μηνύματα για να μεταφερθούν στα παιδιά

- Οι προσδοκίες τους, αλλά και οι απόψεις τους για αυτό που έχουν δει και ζήσει είναι σημαντικές, καθώς και η αντίληψή τους για το σύστημα υποδοχής.
- Η βία που έχουν βιώσει κατά τη διάρκεια του ταξιδιού δεν είναι «φυσιολογική» ούτε αποδεκτή, ακόμη κι αν φαινόταν έτσι και μπορεί να έχει σωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις στις οποίες είναι σημαντικό να δοθεί προσοχή.
- Είναι δυνατό να δοθεί χώρος στην αφήγηση και την ανταλλαγή συναισθημάτων για οποιοδήποτε τραυματικό συμβάν έχουν βιώσει. Ερωτήσεις σχετικά με την ανθρώπινη φύση, που εμφανίζονται συχνά κατά τη διάρκεια αυτών των ταξιδιών, θα συνοδεύουν πάντα αυτούς τους νέους και χρειάζεται χρόνος για να βρούμε μια

απάντηση.

- Κάθε ανήλικος φέρνει μαζί του μια κληρονομιά δικαιωμάτων, αξιών, πολιτισμού, δεξιοτήτων, αγάπης, ιδανικών και επιθυμιών, που πρέπει να προστατευθούν και να ενισχυθούν κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης.

2. Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σε ασυνόδευτα παιδιά

- Στοιχεία επικοινωνίας και ρόλος του κηδεμόνα
- Επιλογές φροντίδας
- Προβλεπόμενη διαδικασία για θύματα εμπορίας
- Κανόνες και κανονισμοί της Δομής
- Πληροφορίες για τους ρόλους διαφορετικών επαγγελματιών
- Γεωγραφικές πληροφορίες για το πού βρίσκονται
- Κανόνες του Δουβλίνου III
- Διαδικασίες και δυνατότητες οικογενειακής επανένωσης
- Επεξήγηση σχετικά με τη διαδικασία ασύλου και άλλες εφαρμοστέες διαδικασίες
- Έμφαση στη σημασία της προσωπικής συνέντευξης
- Δικαίωμα δωρεάν παροχής νομικών και διαδικαστικών πληροφοριών
- Δικαίωμα συνδρομής από νόμιμο εκπρόσωπο
- Δικαιώματα που σχετίζονται με την υποδοχή και τη διαμονή
- Δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης
- Δικαίωμα στην εκπαίδευση
- Διαδικασία καταγγελίας
- Ενημέρωση των παιδιών σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν εάν εξαφανιστούν
- Ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους που μπορεί να υποστεί το παιδί εάν εγκαταλείψει τη Δομή

3. Παρατήρηση και συλλογή δεδομένων

A. Προφίλ συμπεριφοράς

- A1. Συμμετοχή / προσαρμογή στην καθημερινή ρουτίνα
- A2. Επίπεδο προσωπικής και κοινωνικής αυτονομίας

B. Συναισθηματικό / σχεσιακό προφίλ

- B1. Σχέση με τους συνομηλίκους
- B2. Σχέση με ενήλικες

Γ. Βασική εκπαίδευση

Δ. Προϋπάρχουσα ευπάθεια

Ε. Πολιτιστική διάσταση

4. Υποδοχή, ασφάλεια και καθοδήγηση

Καλωσορίζοντας τα παιδιά, ακολουθεί μία εξήγηση του ποια είναι η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και με τι ασχολείται. Η πρώτη συνάντηση είναι ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση μιας στενής σχέσης (ανάλυση των ατομικών αναγκών, ζητήματα που πρέπει να επικεντρωθούν και προσδιορισμός των ευάλωτων περιπτώσεων). Καθώς ο χρόνος διαμονής είναι μικρός, αυτή η ημι-δομημένη ενέργεια αποσαφηνίζει τις διαδικασίες που ακολουθούνται για να επωφεληθούν από τις υπηρεσίες που παρέχονται στα παιδιά. Αυτή η διαδικασία πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1. Καλωσόρισμα και παρουσίαση της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε., του ψυχολόγου, του λοιπού προσωπικού και των υπηρεσιών που έχει στη διάθεσή του το παιδί, οι οποίες προσφέρονται από την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και άλλους φορείς.
2. Παράδοση οποιουδήποτε διαθέσιμου υλικού και οδηγών. Σύντομος προσανατολισμός στην περιοχή διαμονής του.
3. Ερωτήσεις σχετικά με τη χώρα προέλευσης του παιδιού.
4. Ερωτήσεις για το ταξίδι και για τις πιθανές δυσκολίες, απώλειες ή ατυχήματα που αντιμετώπισε/βίωσε κατά τη διάρκεια του ταξιδιού του, προκειμένου να δημιουργηθεί μια ουσιαστική επαφή με το παιδί, καθώς μοιράζεται τα συναισθήματά του, την ελπίδα, την ανακούφιση ή την ευτυχία του, αλλά και το φόβο ή την ταλαιπωρία του.
5. Ερωτήσεις σχετικές με τον τρόπο προσαρμογής του παιδιού στη Δομή μέχρι εκείνη τη στιγμή, καθώς και σχετικές με τις πρώτες εντυπώσεις του σχετικά με την ικανότητα της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του. Επεξήγηση της ασφάλειας και της προστασίας που διασφαλίζουν τα μέτρα ασφαλείας της Αστυνομίας και της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.
6. Ερωτήσεις σχετικά με τη σημερινή ψυχολογική του κατάσταση. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Πολλοί ανήλικοι εμφανίζουν μετα-τραυματικά συμπτώματα και σημάδια. Προτεραιότητα της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. είναι να κατανοήσουν τα παιδιά ότι είναι φυσιολογικές οι αντιδράσεις τους στις περιπτώσεις παρατεταμένου άγχους και να υπάρξει εκτενής ενημέρωση για την ατομική υπηρεσία υποστήριξης που προσφέρεται, καθώς και την προθυμία της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. να κατανοήσει και να ικανοποιήσει τις ανάγκες τους.

Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ ΤΩΝ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ

Οι Ψυχολόγοι κατέχουν κύριο ρόλο στην προώθηση της Πολιτικής Παιδικής Προστασίας (Π.Π.Π.) της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.. Ο ρόλος του Ψυχολόγου στην Δομή, πέρα από την απαύλυνση των ψυχικών τραυμάτων που φέρουν οι Ασυνόδευτοι Ανήλικοι, είναι η διερεύνηση της προσαρμογής του παιδιού στην καθημερινή ζωή της Δομής.

Μέσω των συνεδριών που γίνονται μεταξύ Ψυχολόγου και Ασυνόδευτου Ανήλικου, αναμένεται να διαφανούν οποιεσδήποτε δυσκολίες ή προβληματισμοί συναντώνται από τον ωφελούμενο κατά την καθημερινότητά του στην Δομή.

Επιπλέον, ο ρόλος του Ψυχολόγου στην Δομή είναι η εποπτεία του υπόλοιπου προσωπικού ως προς την σωστή εφαρμογή της Π.Π.Π.

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΤΗΡΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. υποχρεούται να ορίσει, από τα μέλη του ανθρώπινου δυναμικού της κάθε Δομής Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, Υπεύθυνο/η Παιδικής Προστασίας, ο/η οποίος/α:

Παρακολουθεί και εποπτεύει την ορθή εφαρμογή της παρούσας Πολιτικής.

Επικοινωνεί και συνεργάζεται με τον Συντονιστή και Επιστημονικά Υπεύθυνο της Δομής

Διενεργεί εσωτερική έρευνα σε περίπτωση καταγγελίας κατάχρησης ή αμέλειας σε συνεννόηση και συνεργασία με τον Συντονιστή και τον Επιστημονικά Υπεύθυνο της Δομής, υπό την εποπτεία του Δ.Σ. της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και βάση της πολιτικής διερεύνησης καταγγελιών της εταιρείας.

Αναλαμβάνει την ευθύνη για την ενεργοποίηση, πιστή τήρηση και επανεξέταση του πρωτόκολλου διερεύνησης πιθανής παραβίασης της παρούσας Πολιτικής. Σε περίπτωση προσωπικού ή δεοντολογικού κωλύματος ή πιθανής εμπλοκής του ιδίου, την εφαρμογή του πρωτοκόλλου αναλαμβάνει ο Συντονιστής και ο Επιστημονικά Υπεύθυνος της Δομής.

Ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές επιβολής του νόμου για τις αναφορές αδικημάτων, την ακριβή ακολουθούμενη διαδικασία και τα τελικά πορίσματα.

Προτείνει την αποπομπή από την ομάδα έργου μέλος της, όταν αυτό κατηγορείται για αδικήματα έναντι ανηλίκων και συνδράμει για την εφαρμογή κυρώσεων, σε περίπτωση που αποδειχθεί η ενοχή του.

Τηρεί σε ασφάλεια το σύνολο των γραπτών αρχείων.

Μεριμνά για την τήρηση της πολιτικής Πρόληψης Σεξουαλικής Βίας, Εκμετάλλευσης και Παρενόχλησης της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. καθώς και την πιστή τήρηση της διαδικασίας διερεύνησης περιστατικών παράβασης.

2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΩΝ

Το προσωπικό εκπαιδεύεται στην Π.Π.Π. και την ορθή εφαρμογή της κατά την πρόσληψή του από την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.. Σε ετήσια βάση γίνεται επαναληπτική εκπαίδευση του υφιστάμενου προσωπικού των Δομών. Η εκπαίδευση μπορεί να είναι στο σύνολο των εργαζόμενων των Δομών ή ξεχωριστή ανά Δομή.

Το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει την Πολιτική Παιδικής Προστασίας, τον Εσωτερικό

Κανονισμό της Δομής και των Κώδικα Δεοντολογίας της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

Οι ωφελούμενοι ενημερώνονται για την Π.Π.Π. κατά την εισαγωγή τους στις Δομές.

3. ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Διαδικασία Πρόσληψης

Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. λαμβάνει την δέουσα επιμέλεια κατά την επιλογή και πρόσληψη του προσωπικού που εργάζεται στις Δομές των Ασυνόδευτων Ανηλίκων. Πριν την πρόσληψή του ο κάθε εργαζόμενος προσκομίζει τουλάχιστον πρόσφατο Αντίγραφο Ποινικού μητρώου καθώς και Υπεύθυνη δήλωση για την μη διάπραξη αδικημάτων.

Για κάθε νέο εργαζόμενο της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. γίνεται προσπάθεια αναζήτησης πληροφοριών από προγενέστερους εργοδότες, με έμφαση στην ύπαρξη η μη ιστορικού παραβιάσεων σχετικές με βία ή σεξουαλικής παρενόχλησης.

Εκπαίδευση – συμβάσεις

Το προσωπικό εκπαιδεύεται στους κανόνες και διαδικασίες της "ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ" ΑΜΚΕ κατά την πρόσληψή του. Ως παράρτημα της σύμβασής τους, οι νέοι εργαζόμενοι υπογράφουν το εσωτερικό σημείωμα με το οποίο δεσμεύονται ότι θα ακολουθούν τον Κώδικα Δεοντολογίας, την Πολιτική Πρόληψη σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης και της Πολιτικής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας και της Παρενόχλησης στην Εργασία, καθώς και της Πολιτικής Παιδικής Προστασίας της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» ΑΜΚΕ καθώς και στην τήρηση των προτύπων δεοντολογίας και συμπεριφοράς.

Οι εργαζόμενοι της "ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ" ΑΜΚΕ περνούν από μηνιαία περίοδο προσαρμογής κατά την έναρξη της εργασίας τους. Κατά την περίοδο προσαρμογής τους υπάρχει κάποιος συνάδελφος μαζί τους, ειδικά κατά την επαφή τους με ωφελούμενους. Επίσης, σε περίπτωση που η ειδικότητα των εργαζόμενων περιλαμβάνει εργασία σε νυχτερινή βάρδια, αυτή δεν μπορεί να καλυφθεί από νεοπροσληφθέντα εργαζόμενο.

Εποπτεία

Η Εποπτεία για την τήρηση της Π.Π.Π. και του κώδικα δεοντολογίας της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. γίνεται από τον υπεύθυνο εφαρμογής της Π.Π.Π. της Δομής. Γενική εποπτεία γίνεται από τον Συντονιστή του προγράμματος Δομών Ασυνόδευτων Ανηλίκων καθώς και από το Δ.Σ. της "ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ" ΑΜΚΕ.

Διασφάλιση για την ορθή εφαρμογή της Π.Π.Π. προσφέρει επίσης ο μηχανισμός λήψης παραπόνων των ωφελούμενων των Δομών καθώς και η δυνατότητά τους να συναντηθούν

με την απώτερη διοίκηση της εταιρείας μετά από αίτησή τους.

Μέτρα πρόληψης

Η Π.Π.Π. της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. ισχύει για όλες τις δραστηριότητες των αφελούμενων και του προσωπικού, ακόμη και εκτός των Δομών Ασυνόδευτων Ανηλίκων. Η παρουσία των αφελούμενων σε χώρους που έχουν πρόσβαση άλλοι συμμετέχοντες επιτρέπεται μόνο με την ταυτόχρονη παρουσία του προσωπικού της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Οι αφελούμενοι κάτω των 15 ετών συνοδεύονται πάντοτε από προσωπικό των Δομών κατά τις εξόδους τους.

Οι χώροι που επιλέγονται για την διεξαγωγή εξωτερικών δραστηριοτήτων είναι ασφαλείς και κατάλληλα διαμορφωμένοι για τις δραστηριότητες παιδιών.

Το προσωπικό των Δομών πρέπει να διασφαλίζουν ότι η ασφάλεια των παιδιών δεν διατρέχει κίνδυνο με οποιονδήποτε τρόπο από τη διάδοση ή τη δημοσίευση εικόνων, βίντεο ή/και του περιεχομένου τους. Πριν τη λήψη εικόνων ή βίντεο θα πρέπει να εξασφαλίζεται η συναίνεση του παιδιού. Για την δημοσιοποίηση οπτικού υλικού (βίντεο ή φωτογραφίες) που έχει ληφθεί από τους αφελούμενους, απαιτείται η γραπτή συναίνεσή τους. Ο στόχος πιθανής δημοσίευσης οπτικού υλικού περιεχομένου πρέπει να εξηγούνται στον αφελούμενο σε γλώσσα που κατανοεί. Τα παιδιά έχουν σε κάθε περίπτωση αναφαίρετο δικαίωμα να αρνηθούν τη καταγραφή τους σε οπτικό υλικό ή της δημοσίευσης οπτικού υλικού για το οποίο έχουν δώσει συγκατάθεση για την λήψη του.

Συνεργασία με άλλους οργανισμούς προστασίας

Η κατάσταση των ασυνόδευτων παιδιών προϋποθέτει τη συνεργασία πολλών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των αρχών ασύλου, των φροντιστών, της Αστυνομίας, του δυνητικά Ιατρικού προσωπικού, καθώς και άλλων οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών, κ.λπ. Η σύμπραξη αυτή βασίζεται σε επίσημες διαδικασίες συνεργασίας, συλλέγοντας όλες τις πληροφορίες και διατηρώντας τες ασφαλείς. Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. δε θα κοινοποιήσει πληροφορίες ή προσωπικά δεδομένα οποιουδήποτε παιδιού σε τρίτα μέρη που δεν είναι εξουσιοδοτημένα από το νόμιμο κηδεμόνα του παιδιού ή τα μέρη που είναι υπεύθυνα για την κατάσταση των παιδιών, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), η UNICEF κ.λπ., λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την εμπιστευτικότητα ορισμένων πληροφοριών και την προστασία δεδομένων. Η συνεργασία με άλλους φορείς ή υπηρεσίες προϋποθέτει την συνεχή επιτήρηση των παιδιών σε όλη την διάρκεια της συνεργασίας από το προσωπικό των Δομών της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.. Η δυνατότητα να παύσει αυτή η επιτήρηση υπάρχει μόνο σε περίπτωση συνεργασίας με φορείς που συναίνούν ενυπόγραφα στην τήρηση της Π.Π.Π. της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. ή εφαρμόζουν δική τους Π.Π.Π. η οποία εξετάζεται κατά την σύναψη της συνεργασίας τους με την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

Συμμετοχή και έκφραση παιδιών

Μέσα από την εφαρμογή των πολιτικών και κανονισμών της, η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. προσπαθεί να δημιουργήσει ένα περιβάλλον που προωθεί την συμμετοχή και την έκφραση των παιδιών.

Η φιλοσοφία της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. στηρίζεται στην αποφυγή της έννοιας της τιμωρίας και την εφαρμογή τιμωρητικών συμπεριφορών, ενώ ενισχύει την θετική ενίσχυση των ωφελούμενων. Οι ωφελούμενοι, γνωρίζοντας τους κανόνες της Δομής τους, ενημερώνονται και για τις λογικές συνέπειες της παράβασής τους.

Μέσω της θεωρητικής προσέγγισης του βιβλίου «Η Δημοκρατία στο σπίτι» (ΝΤΡΑΙΚΟΡΣ ΡΟΥΝΤΟΛΦ), και μέσω της χρήσης προσώπου αναφοράς για κάθε ωφελούμενο της Δομής, επιχειρείται η εξατομικευμένη αντιμετώπιση των αναγκών των ωφελούμενων. Κατά τις συχνές συναντήσεις αξιολόγησης, οι ωφελούμενοι και το προσωπικό έχουν την ευκαιρία να μιλήσουν και να εκφραστούν ελεύθερα και χωρίς περιορισμούς, καταθέτοντας προτάσεις και παράπονα για την λειτουργία της Δομής τους. Οι συναντήσεις αξιολόγησης, όπως περιγράφονται στον Ε.Κ.Λ. της κάθε Δομής, έχουν ως κύριο σκοπό να καταγράψουν τις προτάσεις του κάθε ωφελούμενου και να ενισχύσουν την αίσθηση των παιδιών ότι η γνώμη και η άποψή τους ακούγεται, γι' αυτό και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια να υλοποιούνται οι προτάσεις των ωφελούμενων και δεν περιορίζεται η καταγραφή των προτάσεων των ωφελούμενων.

Πρωτόκολλο ενεργειών σε περίπτωση παραβίασης της Π.Π.Π.

Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. έχει θεσπίσει διαδικασία λήψης και διερεύνησης καταγγελιών που αφορούν την παραβίαση της Π.Π.Π. και ιδίως περιστατικών Σεξουαλικής εκμετάλλευσης, κακοποίησης ή παρενόχλησης εντός των Δομών της. Συγκεκριμένα:

Μηχανισμός Παραπόνων: Όλες οι Δομές της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. περιλαμβάνουν μηχανισμούς παραπόνων και διαδικασίες αναφοράς για παραβιάσεις της παρούσας Πολιτικής, διασφαλίζοντας ότι όλο το προσωπικό και οι δικαιούχοι έχουν τον τρόπο να αναφέρουν εύκολα, έγκαιρα και αν θέλουν ανώνυμα οποιαδήποτε ανησυχία ή περιστατικό στη διοίκηση της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε διατηρεί κυτία παραπόνων και ηλεκτρονικό μηχανισμό παραλαβής παραπόνων.

Οποιοσδήποτε μπορεί να υποβάλει καταγγελία στην «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε ή να αναφέρει ύποπτη παράβαση, ακόμα κι αν δεν έχει πραγματικά στοιχεία πέρα από τη δική του εμπειρία (π.χ. μάρτυρας). Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την ενδελεχή διερεύνηση κάθε περίπτωσης καταγγελίας, υποψίας ή περιστατικού. Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε συνεργάζεται τόσο με τα θύματα όσο και με τους καταγγέλλοντες προκειμένου να διαχειριστεί την καταγγελία τους, σύμφωνα με τις επιθυμίες τους. (π.χ. απόκρυψη της ταυτότητάς τους ή όχι). Μέσω της αρχικής και επήσιας εκπαίδευσης,

καθίσταται επίσης απολύτως σαφές σε όλο το προσωπικό ότι ο καταγγέλλον προστατεύεται και δεν μπορεί να υπάρξει καμία αρνητική συνέπεια στο άτομο που αναφέρει ένα περιστατικό καλόπιστα, αποκλειστικά και μόνο λόγω της αναφοράς.

Τα άτομα που έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση, εκμετάλλευση ή κακοποίηση δεν απαιτείται να αναφέρουν τη δική τους εμπειρία και ο Οργανισμός πρέπει να διερευνήσει την υπόθεση με κάθε δυνατό τρόπο και με όποιο μέσο έχει στη διάθεσή του με μια προσέγγιση με επίκεντρο το θύμα. Η διοίκηση καθιστά απολύτως σαφές ότι η πλήρης συμμόρφωση και η συνεργασία αναμένεται από όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό μέσω γραπτής επικοινωνίας προς το προσωπικό του επηρεαζόμενου έργου. Επιπλέον, η διοίκηση διαβεβαιώνει όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό ότι δεν θα ληφθούν μέτρα κατά του προσωπικού που αναφέρει καλόπιστα πληροφορίες που υποδηλώνουν παραβίαση των Κανόνων και Κανονισμών και των ισχυόντων κωδίκων συμπεριφοράς της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ».

Ο Οργανισμός αναγνωρίζει την ευθύνη του να παρέχει ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον και την υποχρέωσή του να καταστήσει σαφές στο προσωπικό ότι καταδικάζει κάθε μορφή κακοποίησης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής, αλλά και κάθε είδους παρενόχλησης.

Το προσωπικό που εμπλέκεται σε οποιαδήποτε μορφή εργασιακής σχέσης έχει την ευθύνη να συμβάλλει στη διατήρηση ενός ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος και να αναφέρει οποιαδήποτε παραβίαση αυτής της πολιτικής υποψιάζεται ή έχει δει, είτε εντός είτε εκτός του χώρου εργασίας ή των ωρών εργασίας.

Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» πραγματοποιεί δράσεις ευαισθητοποίησης τακτικά εντός των Δομών Ασυνόδευτων Ανηλίκων. Οι δράσεις ευαισθητοποίησης ενημερώνουν τους δικαιούχους και το προσωπικό της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» για τους μηχανισμούς καταγγελίας, το δικαίωμα καταγγελίας παραβιάσεων των πολιτικών της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ». Παρέχεται πάντα η δυνατότητα προσωπικής αναφοράς στην διοίκηση της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε καθώς και εναλλακτικά μέσα (όπως κουτί παραπόνων). Οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης περιλαμβάνουν αφίσες στους τοίχους των Δομών και ομαδικές συζητήσεις μεταξύ του προσωπικού και των δικαιούχων.

Ένα κουτί παραπόνων βρίσκεται στα κεντρικά γραφεία του οργανισμού, όπου μπορούν να τοποθετηθούν αναφορές ή παράπονα εργαζομένων.

Το κουτί παραπόνων βρίσκεται σε προσβάσιμο σημείο για κάθε δικαιούχο, ενώ υπάρχει ηλεκτρονική φόρμα παραλαβής παραπόνων στην ιστοσελίδα της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ». Όλες οι πληροφορίες σχετικά με τον μηχανισμό παραλαβής παραπόνων διατίθενται γραπτώς στους δικαιούχους και περιλαμβάνονται στους κανόνες του έργου.

Κάθε πρόγραμμα/έργο έχει ένα άτομο αναφοράς, τον συντονιστή του προγράμματος για κάθε αναφορά που αφορά έναν υπάλληλο.

Συντάσσεται γραπτή έκθεση και κοινοποιείται αμέσως στον ενδιαφερόμενο. Η ταυτότητα του θύματος δεν αποκαλύπτεται στον ενδιαφερόμενο κατά την αρχική φάση της έρευνας. Η διαδικασία διερεύνησης πραγματοποιείται όπως περιγράφεται στον εσωτερικό κανονισμό της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ». Κατά τη διερεύνηση της υπόθεσης, ο ενδιαφερόμενος τίθεται σε αναστολή εργασίας ή σχέσης με την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ». Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας και ανάλογα με τα ευρήματα της έρευνας, η σύμβαση ή η δέσμευση του ενδιαφερόμενου μπορεί να τερματιστεί και τα αρχεία της έρευνας να κοινοποιηθούν στο αστυνομικό τμήμα. Λαμβάνεται υπόψη η ασφάλεια του θύματος, τοποθετείται σε λειτουργικό καταφύγιο Ασυνόδευτων Ανθηλίκων που παρέχει συνεχή παρουσία προσωπικού. Εάν αυτή δεν είναι εφαρμόσιμη επιλογή, θα εξεταστούν άλλες επιλογές, οι οποίες θα εξασφαλίσουν την ασφάλεια του θύματος.

Ειδικά για παραβάσεις της πολιτικής πρόληψης σεξουαλικής βίας εκμετάλλευσης και παρενόχλησης, εφόσον ο υπάλληλος που ερευνάται είναι ύποπτος για παράβαση της ποινικής νομοθεσίας, η υπόθεση αναφέρεται στις εθνικές αρχές για ποινική δίωξη. Η διαδικασία διερεύνησης λαμβάνει χώρα όπως περιγράφεται:

- Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. λαμβάνουν γνώση του περιστατικού και αξιολογούν τη σοβαρότητά του.
- Για περιστατικά που κρίνονται σοβαρά από τον Δ.Σ. ειδικά εκείνα που αφορούν απάτη ή κατάχρηση δικαιούχων, ορίζεται ερευνητής για να πραγματοποιήσει την κατάλληλη έρευνα. Ο ερευνητής είτε επιλέγεται από το προσωπικό της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» αλλά με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι το άτομο δεν εμπλέκεται στο έργο όπου παρατηρήθηκε η παραβίαση πολιτικής (π.χ. υπάλληλος από την Αθήνα που ερευνά περιστατικό που έλαβε χώρα στην πόλη των Ιωαννίνων), είτε προσεγγίζει σύμβαση ένας ανεξάρτητος ερευνητής.
- Ο ερευνητής φτάνει στην τοποθεσία όπου συνέβη το ύποπτο περιστατικό και λαμβάνει όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για το συμβάν. Η έρευνα περιλαμβάνει συνεντεύξεις με το επηρεαζόμενο προσωπικό ή ωφελούμενους.
- Αν χρειάζεται διερμηνεία, ο ερευνητής μπορεί να ζητήσει διερμηνέα που δεν σχετίζεται με το υπό διερεύνηση έργο, από άλλα έργα της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ».
- Η διοίκηση καθιστά απολύτως σαφές ότι η πλήρης συμμόρφωση και η συνεργασία αναμένεται από όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό μέσω γραπτής επικοινωνίας προς το προσωπικό του έργου. Επιπλέον, η διοίκηση διαβεβαιώνει όλο το εμπλεκόμενο προσωπικό ότι δεν θα ληφθούν μέτρα εναντίον οποιουδήποτε μέλους του προσωπικού που αναφέρει καλή τη πίστη πληροφορίες που υποδηλώνουν παραβίαση των Κανόνων και Κανονισμών της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» και των ισχυόντων κωδίκων δεοντολογίας
- Αφού οριστικοποιηθεί η έκθεση, κοινοποιείται εμπιστευτικά στο Δ.Σ. της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» το οποίο καλείται να αποφασίσει τις επακόλουθες ενέργειες.

- Ανάλογα με τη φύση και την έκταση τυχόν παραπτώματος, το Δ.Σ. μπορεί να αποφασίσει την καταγγελία των συμβάσεων εργασίας του εμπλεκόμενου προσωπικού, ειδοποίηση του χορηγού του έργου, άμεση καταγγελία της σύμβασης εργασίας ή ακόμη και αναφορά στις κρατικές υπηρεσίες.

ΠΡΟΤΥΠΑ

Το σύνολο των προτύπων κατάρτισης, υποστήριξης και ανάπτυξης που αναλύονται παρακάτω, έχουν υιοθετηθεί από αντίστοιχα κείμενα ευρωπαϊκών κρατών. Προσαρμόστηκαν ώστε να συμπνέουν με τα πρότυπα για τους Κοινωνικούς Λειτουργούς για τους Ασυνόδευτους Ανηλίκους που φιλοξενούνται από την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε., ως χρήσιμο εργαλείο καθοδήγησης των κοινωνικών λειτουργών στην αποτελεσματική εκτέλεση της εργασίας τους. Για κάθε ένα από τα παρακάτω πρότυπα, ο Κοινωνικός Λειτουργός πρέπει να είναι σε θέση να απαντήσει, τόσο γενικά όσο και ειδικά για τον ξενώνα απασχόλησής του, στις ερωτήσεις που τίθενται.

ΠΡΟΤΥΠΟ 1: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ

Περίληψη: Το συγκεκριμένο πρότυπο καθορίζει το πλαίσιο, το οποίο οι Κοινωνικοί Λειτουργοί πρέπει να γνωρίζουν σχετικά με τις αρχές και τις αξίες που διαπνέουν την απασχόληση με παιδιά και νέους, τις οποίες οφείλουν να εφαρμόζουν. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί πρέπει να καταλάβουν πώς να προωθήσουν τις αξίες που απαριθμούνται και να λειτουργούν με τρόπο που να υποστηρίζει και να σέβεται την πολυμορφία. Αναμένεται να κατανοήσουν τη σημασία της εμπιστευτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του τι πρέπει να διατηρηθεί εμπιστευτικό και τι όχι. Αναμένεται, επίσης, να γνωρίζουν πώς να εφαρμόσουν τις πολιτικές και τις διαδικασίες της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλους. Ένας από τους τρόπους εφαρμογής των Αρχών της Φροντίδας ορίζει ότι το παιδί ή ο νεαρός πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο όλων των Κοινωνικών Λειτουργών. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί αναμένεται να κατανοήσουν πώς να τοποθετήσουν τα παιδιά και τους νέους στο επίκεντρο της εργασίας τους, ικανοποιώντας τα αποτελέσματα που ορίζονται σε αυτό το πρότυπο.

1.1 Αρχές και αξίες

Δεξιότητες και γνώσεις

1.1.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί αναμένεται να έχουν επίγνωση για τις αρχές και τις αξίες που είναι απαραίτητες για τη φροντίδα των παιδιών και των νέων.

1.1.2. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί καλούνται να επιδεικνύουν πώς προωθούν αυτές τις αρχές και αξίες στη φροντίδα που παρέχεται για παιδιά και νέους.

1.2 Ισότητα, ένταξη και πρακτικές περί των μη διακρίσεων

Δεξιότητες και γνώσεις

1.2.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί οφείλουν να κατανοούν τους διαφορετικούς τύπους προκατάληψης και διακρίσεων που μπορούν να επηρεάσουν τα παιδιά και τους νέους.

1.2.2. Ομοίως, αναμένεται να κατανοούν γιατί είναι σημαντικό να παρέχουν φροντίδα που σέβεται και διατηρεί το εθνικό, θρησκευτικό, πολιτιστικό και γλωσσικό υπόβαθρο κάθε παιδιού.

1.2.3. Τέλος, καλούνται να παρουσιάσουν τον τρόπο με τον οποίο υποστηρίζουν και ενθαρρύνουν τα παιδιά και τους νέους να αναπτύξουν δεξιότητες τόσο για την αντιμετώπιση των διακρίσεων, όσο και για την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και για τη θετική συμβολή.

1.3 Προσωποκεντρικές προσεγγίσεις

Δεξιότητες και γνώσεις

1.3.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί πρέπει να είναι σε θέση να εξηγήσουν πώς η φροντίδα που επιδεικνύουν σχετίζεται με τα αποτελέσματα της διασφάλισης ότι ένα παιδί υποστηρίζεται, ήτοι:

- Να είναι υγιές.
- Να μείνει ασφαλές.
- Να απολαμβάνει και να πετυχαίνει τους στόχους του.
- Να συμβάλλουν θετικά.
- Να ευημερούν οικονομικά.

1.3.2. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί καλούνται να δώσουν παραδείγματα για το πώς λαμβάνουν υπόψη τις εμπειρίες, τις προτιμήσεις, τις επιθυμίες και τις ανάγκες των μεμονωμένων παιδιών και των νέων.

1.3.3. Ομοίως, ως Κοινωνικοί Λειτουργοί αναμένεται να αναλύσουν γιατί είναι σημαντικό να ακούνε τις απόψεις των παιδιών και των νέων σχετικά με τον κίνδυνο και την ασφάλεια, αλλά και να παρουσιάσουν τον τρόπο που λαμβάνουν υπόψιν τους αυτές τις απόψεις, καθώς και τη σημασία της εμπιστευτικότητας και τον τρόπο που εφαρμόζεται στο ρόλο τους.

1.4 Εμπιστευτικότητα και διανομή πληροφοριών

Δεξιότητες και γνώσεις

1.4.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί αναμένεται να κατανοούν τη σημασία της εμπιστευτικότητας.

1.4.2. Ομοίως, να κατανοούν τον τρόπο εφαρμογής των πολιτικών και των διαδικασιών της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. σχετικά με την εμπιστευτικότητα και την ανταλλαγή πληροφοριών.

1.4.3. Τέλος, καλούνται να αντιλαμβάνονται τα όρια εμπιστευτικότητας (για παράδειγμα, όταν είναι απαραίτητο να μοιραστούν πληροφορίες για την προστασία ενός παιδιού ή ενός νεαρού ατόμου).

ΠΡΟΤΥΠΟ 2: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥ

Περίληψη: Το συγκεκριμένο πρότυπο καθορίζει το τι πρέπει να γνωρίζουν για το ρόλο και τις ευθύνες τους οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι σε σχέση με την πολιτική της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και των χρηματοδοτών, καθώς και σε σχέση με άλλους επαγγελματίες που εργάζονται με παιδιά και νέους. Οφείλουν να γνωρίζουν και να κατανοούν τη νομοθεσία, τις πολιτικές, τις αξίες και τις διαδικασίες που σχετίζονται με την εργασία τους ως Κοινωνικοί Εργαζόμενοι. Αναμένεται να γνωρίζουν πώς να συνεργάζονται με τους συναδέλφους τους στη Δομή φιλοξενίας και την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε., καθώς και με την τοπική αυτοδιοίκηση και με συναδέλφους από άλλους οργανισμούς, οι οποίοι ασχολούνται με τη φροντίδα και την εκπαίδευση των παιδιών και των νέων που φιλοξενούνται από την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Θα πρέπει, επίσης, να κατανοούν την αξία και τον τρόπο συνεργασίας με την κοινότητα και το λοιπό προσωπικό της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

2.1 Ο ρόλος των Κοινωνικών Λειτουργών

Δεξιότητες και γνώσεις

2.1.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι οφείλουν να γνωρίζουν τους γενικούς στόχους της υπηρεσίας τους.

2.1.2. Ομοίως, καλούνται να κατανοούν το ρόλο και τις ευθύνες τους.

2.1.3. Τέλος, πρέπει να κατανοούν το ρόλο του εποπτεύοντος Κοινωνικού Λειτουργού τους.

2.2 Νομοθεσία, πολιτικές και διαδικασίες

Δεξιότητες και γνώσεις

2.2.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι καλούνται να μάθουν για τη σχετική νομοθεσία, τις πολιτικές και τις διαδικασίες που σχετίζονται με τη στέγαση Ασυνόδευτων Ανηλίκων και από πού μπορούν να λαμβάνουν περαιτέρω πληροφορίες.

2.2.2. Ομοίως, να κατανοήσουν τη σημασία της τήρησης των πολιτικών και των διαδικασιών της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και του χρηματοδότη.

2.3 Σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, την κοινότητα και άλλους

Δεξιότητες και γνώσεις

2.3.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι χρειάζεται να κατανοήσουν τη σημασία των ενδιαφερομένων, των φίλων για τα παιδιά και τους νέους.

2.3.2. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι πρέπει να επιδείξουν πώς εμπλέκουν άλλους στη ζωή παιδιών και νέων, βοηθώντας ένα παιδί να διατηρήσει επαφή με τη χώρα καταγωγής του.

2.4 Ομαδική εργασία

Δεξιότητες και γνώσεις

2.4.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι οφείλουν να κατανοήσουν την έννοια της στέγασης και της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης για τους Ασυνόδευτους Ανηλίκους και τη συμβολή τους στην αποτελεσματική ομαδική εργασία.

2.4.2. Ως Κοινωνικοί Εργαζόμενοι χρειάζεται να αποσαφηνίσουν σε ποιον είναι υπόλογοι στην εργασία τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί και πού μπορούν να απευθυνθούν για υποστήριξη.

2.4.3. Τέλος, καλούνται να μάθουν πώς να συνεισφέρουν στον προγραμματισμό για παιδιά και νέους, συμπεριλαμβανομένων των συνεισφορών σε συναντήσεις και κριτικές.

2.5 Οργάνωση

Δεξιότητες και γνώσεις

2.5.1. Οι Εργαζόμενοι καλούνται να επιδείξουν ότι είναι καλά οργανωμένοι, έμπιστοι και αξιόπιστοι.

2.5.2. Οι Εργαζόμενοι καλούνται να δείξουν ότι παρέχουν δραστηριότητες και περιβάλλοντα που είναι καλά οργανωμένα και ασφαλή.

2.6 Καταγγελίες και φιλοφρονήσεις

Δεξιότητες και γνώσεις

2.6.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι πρέπει να κατανοήσουν τον τρόπο που αντιμετωπίζονται τα παράπονα και οι φιλοφρονήσεις εντός της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και να μάθουν πώς μπορούν να υποβάλουν καταγγελία.

2.6.2. Αντίστοιχα, πρέπει να μάθουν πώς τα παιδιά και οι νέοι μπορούν να έχουν πρόσβαση στη διαδικασία καταγγελιών και πώς μπορούν να τα υποστηρίξουν.

2.6.3. Τέλος, οφείλουν να ενημερωθούν για τις πολιτικές και τις διαδικασίες ισχυρισμών της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και πώς να αποκτήσουν πρόσβαση σε υποστήριξη και νομικές συμβουλές.

ΠΡΟΤΥΠΟ Ζ: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Περίληψη: Αυτό το πρότυπο αφορά σε όσα πρέπει να γνωρίζουν για να ανταποκριθούν στο ρόλο τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί με ασφάλεια χωρίς να θέτουν τους ίδιους, την οικογένειά τους ή τα παιδιά και τους νέους που φροντίζουν, σε κίνδυνο. Αφορά, επίσης, την παροχή «υγιούς φροντίδας». Θα πρέπει να κατανοήσουν τους νόμους και τους κανονισμούς για την υγεία και την ασφάλεια που ισχύουν για τον ρόλο τους, καθώς και για τις πολιτικές και τις διαδικασίες της εργασίας τους. Δύνανται να λάβουν εξειδικευμένη εκπαίδευση εφόσον χρειάζεται, παραδείγματος χάριν για να υποστηρίζουν ένα παιδί με συγκεκριμένη ανάγκη υγείας. Ως Κοινωνικοί Λειτουργοί θα πρέπει να αποδείξουν ότι έχουν κατανόηση των αναγκών υγειονομικής περίθαλψης των παιδιών και των νέων, τον τρόπο προώθησης ενός υγιεινού τρόπου ζωής και τι πρέπει να κάνουν σε περίπτωση ατυχημάτων ή ασθενειών. Αναμένεται από τους Κοινωνικούς Εργαζόμενους να προβούν σε εκτίμηση των πιθανών κινδύνων και να κατανοήσουν πώς να διαχειριστούν την απαιτητική συμπεριφορά σύμφωνα με την καθοδήγηση που παρέχει η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

3.1 Νομοθεσία, πολιτικές και διαδικασίες

Δεξιότητες και γνώσεις

3.1.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί αναμένεται να δείξουν ότι έχουν συνειδητοποιήσει τη σχετική νομοθεσία για την υγεία, ασφάλεια και καθοδήγηση των ευθυνών τους.

3.1.2. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί καλούνται να γνωρίσουν τις διαδικασίες της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια των παιδιών και των νέων.

3.2 Στέγαση / Δομές

Δεξιότητες και γνώσεις

3.2.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί οφείλουν να μάθουν πώς να διατηρούν τη Δομή απαλλαγμένη από κινδύνους για τα παιδιά και τους νέους.

3.2.2. Οφείλουν να γνωρίσουν τη σημασία της διατήρησης καλής ποιότητας υγιεινής και καθαριότητας.

3.2.3. Τέλος, καλούνται να δείξουν ότι οι ίδιοι και όσοι διαμένουν στη Δομή φιλοξενίας γνωρίζουν τι πρέπει να κάνουν σε περίπτωση πυρκαγιάς.

3.3 Υγιεινή φροντίδα και φαρμακευτική περίθαλψη

Δεξιότητες και γνώσεις

3.3.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί οφείλουν να μάθουν τι σημαίνει «υγιεινή φροντίδα» για τη σωματική, ψυχική, συναισθηματική και σεξουαλική υγεία των παιδιών και των νέων.

3.3.2. Ομοίως, χρειάζεται να κατανοήσουν τις ανάγκες υγείας και υγιεινής των παιδιών και των νέων, συμπεριλαμβανομένων των αλλεργιών και των διαδικασιών ελέγχου των λοιμώξεων.

3.3.3. Καλούνται να εξηγήσουν το ρόλο τους στην προώθηση της υγείας των παιδιών και των νέων, συμπεριλαμβανομένης της παροχής συμβουλών και πληροφοριών σχετικά με τη λήψη κινδύνων, την κατάχρηση ουσιών, τις σχέσεις και τη σεξουαλική υγεία.

3.3.4. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί χρειάζεται να κατανοήσουν τις πρώτες βοήθειες και να μάθουν πώς να αποκτήσουν πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη έκτακτης ανάγκης.

3.3.5. Τέλος, οφείλουν να μάθουν ποιες διαδικασίες πρέπει να ακολουθούν σε σχέση με τις φαρμακευτικές αγωγές και τις διαδικασίες υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της συναίνεσης που απαιτείται.

3.4 Προσωπική ασφάλεια και σιγουριά

Δεξιότητες και γνώσεις

3.4.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί οφείλουν να κατανοήσουν τους πιθανούς κινδύνους για την ασφάλειά τους και τι μπορούν να κάνουν για να μειώσουν ή να διαχειριστούν τους κινδύνους.

3.4.2. Χρειάζεται να μάθουν για το φάσμα των προκλητικών συμπεριφορών που παρουσιάζονται από παιδιά και νέους και πώς να ενθαρρύνουν τη θετική συμπεριφορά.

3.4.3. Συνεπακόλουθα, χρειάζεται να κατανοήσουν την ανάγκη διαχείρισης της εκάστοτε προκλητικής συμπεριφοράς με τρόπο ασφαλή χωρίς τη χρήση σωματικής ή άλλης ακατάλληλης τιμωρίας και να θέσουν παραδείγματα από την εργασία τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί.

3.5 Αξιολόγηση κινδύνου

Δεξιότητες και γνώσεις

3.5.1. Καλούνται να προσδιορίσουν παραδείγματα κινδύνων για παιδιά και νέους, καθώς και κατάλληλη δράση για τη μείωση ή τη διαχείριση των κινδύνων.

ΠΡΟΤΥΠΟ 4: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Περίληψη: Αυτό το πρότυπο αφορά στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων επικοινωνίας των Κοινωνικών Εργαζομένων κατά την απασχόλησή τους με παιδιά και νέους, καθώς και κατά τη συνεργασία τους με άλλους επαγγελματίες στην «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. ή/και σε άλλους οργανισμούς. Αυτές είναι θεμελιώδεις δεξιότητες για τον Κοινωνικό Λειτουργό και απαιτούνται για την επίτευξη όλων των άλλων προτύπων. Οι Εργαζόμενοι πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι γνωρίζουν για την επικοινωνία καθαυτή, τι βοηθά και τι εμποδίζει την επικοινωνία και πώς να χρησιμοποιείται αποτελεσματικά.

Χρειάζεται να γνωρίζουν και να αξιοποιούν διάφορες μορφές επικοινωνίας, να αντιληφθούν τη σημασία της καλής τήρησης αρχείων και τον τρόπο που μπορούν να δημιουργήσουν, να χρησιμοποιήσουν και να διατηρήσουν τα αρχεία σωστά.

4.1 Ενθαρρύνοντας την επικοινωνία

Η «ενσυναίσθηση» είναι η ικανότητα να φέρνει κανείς τον εαυτό του στη θέση κάποιου άλλου και να αντιλαμβάνεται πώς μπορεί να αισθάνεται το άτομο αυτό.

Δεξιότητες και γνώσεις

4.1.1. Ως Κοινωνικοί Εργαζόμενοι καλούνται να δείξουν τον τρόπο με τον οποίο ακούν και κατανοούν τις επιθυμίες και τα συναισθήματα των παιδιών και των νέων.

4.1.2. Επίσης, χρειάζεται να κατανοήσουν την ανάγκη χρήσης κατάλληλων μέσων επικοινωνίας με παιδιά και νέους, συμπεριλαμβανομένων μη λεκτικών και άλλων μέσων, καθώς και να παραθέσουν παραδείγματα από την πρακτική τους.

4.1.3. Χρειάζεται να δείξουν ότι ανταποκρίνονται καταλλήλως στα παιδιά και τους νέους, χρησιμοποιώντας ξεκάθαρη και χωρίς ορολογία γλώσσα και πρωτίστως χωρίς χειραγώγηση.

4.1.4. Τέλος, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί χρειάζεται να δείξουν πώς προτρέπουν και βοηθούν τα παιδιά και τους νέους να πάρουν τις δικές τους αποφάσεις.

4.2 Γνωρίζοντας για την επικοινωνία

Δεξιότητες και γνώσεις

4.2.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι καλούνται να περιγράψουν αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας με παιδιά και νέους.

4.2.2. Αναμένεται, επίσης, να κατανοήσουν μερικές από τις κοινές δυσκολίες στην επικοινωνία με παιδιά και νέους και να παραθέσουν παραδείγματα για το πώς προσπαθούν να ανταπεξέλθουν των δυσκολιών αυτών.

4.2.3. Τέλος, χρειάζεται να μάθουν πώς να χρησιμοποιούν διαφορετικά μέσα επικοινωνίας.

4.3 Επικοινωνία με γονείς, οικογένεια και φίλους

Δεξιότητες και γνώσεις

4.3.1. Ως Εργαζόμενοι χρειάζεται να δείξουν ότι έχουν ενημερωθεί και κατανοήσει τις διαδικασίες για την οργάνωση της επαφής, καθώς και ότι κατανοούν το ρόλο τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί.

4.3.2. Χρειάζεται, επίσης, να κατανοήσουν πότε και πώς να εκφράσουν τις ανησυχίες τους με τις οικογένειες και τους φίλους των παιδιών με τον κατάλληλο τρόπο.

4.3.3. Τέλος, αναμένεται να αποδείξουν ότι κατανοούν την εμπιστευτικότητα των παιδιών και των νέων όταν επικοινωνούν με γονείς, οικογένειες και φίλους, συμπεριλαμβανομένης της οικογένειας και των φίλων των ίδιων των Κοινωνικών Λειτουργών.

4.4 Επικοινωνία με οργανισμούς

Δεξιότητες και γνώσεις

4.4.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι αναμένεται να κατανοήσουν τη σημασία της αποτελεσματικής επικοινωνίας με άλλους οργανισμούς που έρχονται σε επαφή με παιδιά και νέους.

4.4.2. Καλούνται, επίσης, να επιδείξουν αποτελεσματική επικοινωνία με τον επιβλέποντα Κοινωνικό Λειτουργό τους.

4.5 Αρχές διατήρησης καλών εγγράφων

Δεξιότητες και γνώσεις

4.5.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί χρειάζεται να κατανοήσουν τη σημασία της τήρησης ακριβών αρχείων.

4.5.2. Χρειάζεται, επιπροσθέτως, να γνωρίζουν την πολιτική της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. αναφορικά με την τήρηση αρχείων και τον τρόπο κοινοποίησης πληροφοριών σε άλλους, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών και των νέων.

4.5.3. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί απαιτείται να μάθουν πώς να καταγράφουν ακριβείς, κατανοητές, σχετικές, σαφείς και συνοπτικές πληροφορίες, τις οποίες μπορούν να ελέγξουν.

4.5.4. Τέλος, χρειάζεται να μάθουν πώς να επιτρέψουν στα παιδιά και τους νέους να συμμετέχουν στη διατήρηση αρχείων και να διατηρούν και τα ίδια τα δικά τους αρχεία και αναμνηστικά.

ΠΡΟΤΥΠΟ 5: ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΝΕΩΝ ΑΤΟΜΩΝ

Περίληψη: Αυτό το πρότυπο καθορίζει τι πρέπει να γνωρίζουν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί για την ανάπτυξη, τη συμπεριφορά και τις ειδικές ανάγκες των παιδιών και των νέων που φροντίζουν. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί αναμένεται να δείξουν ότι κατανοούν τα στάδια της φυσιολογικής ανάπτυξης των παιδιών, τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά αναπτύσσουν προσκολλήσεις και τον αντίκτυπο της διακοπής της ανάπτυξης, της απώλειας και του διαχωρισμού. Αναμένεται, επιπροσθέτως, να γνωρίζουν πώς να βοηθήσουν τα παιδιά να αναπτύξουν «ανθεκτικότητα» και αυτοεκτίμηση και πώς να τα στηρίξουν μέσω αλλαγών στη ζωή τους. Θα πρέπει, επίσης, να γνωρίζουν πώς να βοηθήσουν τα παιδιά να επιτύχουν το πλήρες δυναμικό τους και να προωθήσουν τη μάθηση και την ανάπτυξή των παιδών σε διαφορετικά στάδια της ηλικίας τους, καθώς και πώς να προωθήσουν τη θετική σεξουαλική υγεία και τη σεξουαλική ταυτότητα. Τέλος, αναμένεται να κατανοήσουν πώς να υποστηρίξουν παιδιά με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

5.1 Προσήλωση και στάδια ανάπτυξης

Δεξιότητες και γνώσεις

5.1.1. Κατανόηση των βασικών αρχών για το πώς τα παιδιά όλων των ηλικιών σχηματίζουν συνημμένα, πώς αυτές οι προσκολλήσεις επηρεάζουν την ανάπτυξή τους και τον αντίκτυπο της διακοπής της ανάπτυξης, του τραύματος, του διαχωρισμού και της απώλειας.

5.1.2. Κατανόηση της ανάπτυξης των παιδιών και των αναπτυξιακών αναγκών των παιδιών και των νέων.

5.1.3. Κατανόηση της διαφοράς μεταξύ της χρονολογικής ηλικίας και των σταδίων ανάπτυξης και πώς μπορεί να επηρεάσει ένα παιδί ή ένα νεαρό άτομο.

5.2 Ελαστικότητα

Η «ανθεκτικότητα» είναι μια ιδιότητα που βοηθά τα παιδιά και τους νέους να αντισταθούν και να ανακάμψουν από τις αντιξοότητες.

Δεξιότητες και γνώσεις

5.2.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί και οι Ψυχολόγοι οφείλουν να κατανοήσουν πώς μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά και τους νέους να αναπτύξουν «ανθεκτικότητα» και αυτοεκτίμηση.

5.3 Μεταβατικές περίοδοι

Οι «μεταβάσεις», άλλοτε γενικές και άλλοτε ατομικές, είναι ορόσημα στη ζωή των παιδιών.

Δεξιότητες και γνώσεις

5.3.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι καλούνται να εξηγήσουν σημαντικά ορόσημα που σηματοδοτούν τη μετάβαση στη ζωή των παιδιών και των νέων, καθώς και το εύρος των απαντήσεων σε αυτά.

5.3.2. Καλούνται, επίσης, να κατανοήσουν πώς να υποστηρίξουν μεμονωμένα παιδιά και νέους μέσω σημαντικών αλλαγών και προκλήσεων στη ζωή αυτών.

5.3.3. Τέλος, χρειάζεται να είναι σε θέση να συνεργαστούν με τους νέους για να αναπτύξουν δεξιότητες, αυτοπεποίθηση και γνώση για να τους προετοιμάσουν για ενηλικίωση και ανεξάρτητη ζωή.

5.4 Υποστηρικτικό παιχνίδι, δραστηριότητες και μάθηση

Δεξιότητες και γνώσεις

5.4.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι χρειάζεται να μάθουν πώς να ενθαρρύνουν παιδιά και νέους να συμμετέχουν σε δραστηριότητες.

5.4.2. Καλούνται να εξηγήσουν, επίσης, πώς το παιχνίδι, τα χόμπι και τα ενδιαφέροντα είναι σημαντικά για την κοινωνική και προσωπική ανάπτυξη των παιδιών και των νέων, καθώς και για την απόλαυση ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων.

5.4.3. Χρειάζεται να εξηγήσουν τη σημασία της τήρησης κατάλληλων ρουτίνων για παιδιά και νέους.

5.5 Υποστήριξη της εκπαιδευτικής δυναμικής

Δεξιότητες και γνώσεις

5.5.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί καλούνται να δείξουν πώς μπορούν να ενθαρρύνουν και να υποστηρίξουν τα παιδιά και τους νέους με την εκπαίδευσή τους και να τους βοηθήσουν να ξεπεράσουν τυχόν δυσκολίες.

5.5.2. Καλούνται να είναι σε θέση να συνεργαστούν ενεργά με Ψυχολόγους και Εκπαιδευτικούς για να βοηθήσουν τα παιδιά και τους νέους να επιτύχουν.

5.5.3. Χρειάζεται, επίσης, να μάθουν πώς να υποστηρίξουν τους νέους στην περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς και στην απασχόληση.

5.5.4. Τέλος, αναμένεται να είναι σε θέση να υποστηρίξουν εκ μέρους παιδιών και νέων για να διασφαλίσουν ότι ικανοποιούνται οι εκπαιδευτικές ανάγκες των ανηλίκων.

5.6 Κανονιστικά πλαισια

Δεξιότητες και γνώσεις

5.6.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι χρειάζεται να κατανοήσουν τα παιδιά και τους νέους στο πλαίσιο της ευρύτερης οικογένειας, φροντίδας ή κοινωνικού δικτύου αυτών.

5.6.2. Αναμένεται να κατανοήσουν τη συμβολή της οικογένειας, της φροντίδας και των κοινωνικών δικτύων στην ανάπτυξη παιδιών και νέων.

5.6.3. Ομοίως, αναμένεται να κατανοήσουν τον αντίκτυπο της κακοποίησης, του χωρισμού και της απώλειας στη συμπεριφορά των παιδιών και των νέων.

5.7 Προώθηση της θετικής σεξουαλικής υγείας και της σεξουαλικής ταυτότητας

Δεξιότητες και γνώσεις

5.7.1. Οι Κοινωνικοί Εργαζόμενοι χρειάζεται να κατανοήσουν πώς να προωθήσουν την καλή σεξουαλική υγεία στα παιδιά και τους νέους.

5.7.2. Ομοίως, χρειάζεται να κατανοήσουν πώς να επιτρέψουν στα παιδιά και τους νέους να αναπτύξουν μια θετική σεξουαλική ταυτότητα όσον αφορά τη δική τους σεξουαλικότητα.

5.8 Υποστήριξη παιδιών με αναπηρίες και παιδιών με ειδικές συναισθηματικές ανάγκες

Δεξιότητες και γνώσεις

5.8.1. Κατανόηση του «κοινωνικού μοντέλου της αναπηρίας» και τι σημαίνει σε σχέση με την εργασία των Εργαζομένων ως Κοινωνικών Λειτουργών.

5.8.2. Χρειάζεται οι Κοινωνικοί Λειτουργοί να κατανοήσουν ευρέως τις ανάγκες των παιδιών και των νέων που έχουν αναπηρία ή έχουν μαθησιακές δυσκολίες.

5.8.3. Απαιτείται, επιπροσθέτως, κατανόηση για την ανάγκη προσαρμογής δραστηριοτήτων και εμπειριών, ώστε να μπορούν να συμμετέχουν μεμονωμένα παιδιά και νέοι.

5.8.4. Τέλος, οι Εργαζόμενοι αναμένεται να κατανοήσουν πώς μπορούν να υποστηρίξουν παιδιά και νέους με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, καθώς και τις οικογένειες αυτών.

ΠΡΟΤΥΠΟ 6: ΚΡΑΤΩΝΤΑΣ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ ΑΣΦΑΛΗ ΑΠΟ ΑΣΧΗΜΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Περίληψη: Αυτό το πρότυπο καθορίζει τι πρέπει να γνωρίζουν και να κάνουν οι Κοινωνικοί Λειτουργοί για να διατηρήσουν τα παιδιά και τους νέους ασφαλείς και προστατευμένους. Αναμένεται να κατανοήσουν τους σχετικούς νόμους, τις πολιτικές και τις τοπικές ρυθμίσεις διασφάλισης της προστασίας ενός παιδιού ή ενός νεαρού ατόμου από βλάβες ή κακοποιήσεις. Αναμένεται, επίσης, να καταλάβουν πώς να αναγνωρίσουν ότι ένα παιδί ή ένας νεαρός κακοποιείται ή παραμελείται και να γνωρίζουν ποια δράση συνεργάζεται με άλλους φορείς που αναλαμβάνουν την προστασία των παιδιών. Τέλος, αναμένεται να γνωρίζουν σε ποιες ενέργειες χρειάζεται να προβούν σε περίπτωση που διατηρούν ανησυχίες σχετικά με την ευημερία ενός παιδιού ή νεαρού, στις περιπτώσεις κακής πρακτικής, αμέλειας ή μη επαγγελματικής συμπεριφοράς.

6.1 Νομοθεσία, πολιτικές και διαδικασίες

Δεξιότητες και γνώσεις

6.1.1. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί καλούνται να μάθουν για τη νομοθεσία και τις εθνικές οδηγίες σχετικά με την προστασία γενικά και την προστασία των παιδιών ειδικότερα.

6.1.2. Οφείλουν να κατανοήσουν, επίσης, τις σχετικές πολιτικές και διαδικασίες προστασίας για την προστασία των παιδιών και των νέων που έχουν κακοποιηθεί ή κινδυνεύουν να υποστούν κακοποίηση.

6.2 Πλαίσιο ασφαλείας των παιδιών

Δεξιότητες και γνώσεις

6.2.1. Χρειάζεται οι Κοινωνικοί Λειτουργοί να αποδείξουν ότι κατανοούν τι θέλουν τα παιδιά και οι νέοι, καθώς και το ότι πρέπει να αισθάνονται ασφαλείς.

6.2.2. Αναμένεται, επιπροσθέτως, να γνωρίζουν τι συμβάλλει σε ένα περιβάλλον ασφαλές για παιδιά και νέους.

6.2.3. Τέλος, χρειάζεται να μάθουν πώς να βοηθήσουν τα παιδιά και τους νέους να κρατηθούν ασφαλείς από βλάβες ή κακοποιήσεις.

6.3 Αναγνώριση και απάντηση στην κατάχρηση

Δεξιότητες και γνώσεις

6.3.1. Ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, χρειάζεται να κατανοήσουν τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους τα παιδιά και οι νέοι μπορούν να κινδυνέψουν από ενήλικες, άλλα και από άλλα παιδιά ή/και νέους, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου.

6.3.2. Χρειάζεται να κατανοήσουν τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους τα παιδιά και οι νέοι μπορούν να τεθούν σε κίνδυνο. Για παράδειγμα:

- σωματική κακοποίηση
- σεξουαλική κακοποίηση
- συναισθηματική κακοποίηση
- έκθεση σε ενδοοικογενειακή κακοποίηση
- παραμέληση
- εξασθενημένη ανάπτυξη
- κατάχρηση θεσμικών οργάνων
- αυτοτραυματισμός

6.3.3. Αναμένεται, επίσης, κατανόηση σημείων και δεικτών πιθανής κακοποίησης και παραμέλησης.

6.3.4. Χρειάζεται να κατανοήσουν τους τρόπους με τους οποίους μπορεί να εκφοβίζονται τα παιδιά και να γνωρίζουν τι μέτρα πρέπει να λάβουν εάν υποψιάζονται ότι ένα παιδί ή ένας νεαρός εκφοβίζεται.

6.3.5. Τέλος, οφείλουν να κατανοήσουν τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν εάν υποψιάζονται ότι ένα παιδί κακοποιείται ή παραμελείται και την ενέργεια που ίσως χρειαστεί να προβούν αμέσως.

6.4 Συνεργασία με άλλους οργανισμούς

Δεξιότητες και γνώσεις

6.4.1. Χρειάζεται οι Κοινωνικοί Λειτουργοί να μάθουν για τις δομές υποστήριξής τους και τις ευθύνες της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε., καθώς και άλλων φορέων για την προστασία των παιδιών από βλάβες.

6.4.2. Αναμένεται να γνωρίζουν την πολιτική διαφύλαξης του σχολείου, της προσχολικής ομάδας, του συλλόγου ή άλλης δραστηριότητας.

6.5 Μεταφορά πληροφοριών

Δεξιότητες και γνώσεις

6.5.1. Ως Κοινωνικοί Λειτουργοί αναμένεται να μάθουν πότε και πώς να αναφέρουν μια ανησυχία σχετικά με την προστασία του παιδιού, την ευημερία του ή οποιαδήποτε άλλη περίπτωση κακής πρακτικής, αμέλειας ή μη επαγγελματικής συμπεριφοράς που ενδέχεται να μην είναι προς το συμφέρον του παιδιού ή να θέσουν σε κίνδυνο το παιδί.

6.5.2. Χρειάζεται να μάθουν πώς και σε ποιον να αναφέρουν την ανησυχία τους σχετικά με την ανασφαλή πρακτική άλλων.

6.5.3. Είναι αναγκαίο, επίσης, να μάθουν τι να κάνουν εάν έχουν ακολουθήσει τις πολιτικές και τις διαδικασίες της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. σχετικά με την αναφορά προβληματισμών και δεν είναι ικανοποιημένοι με την απάντηση.

6.5.4. Τέλος, αναμένεται από τους Κοινωνικούς Λειτουργούς να είναι σε θέση να προσδιορίσουν τι πρέπει να κάνουν όταν δε λάβουν ικανοποιητική απάντηση από άλλους οργανισμούς ή φορείς.

ΠΡΟΤΥΠΟ 7: ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΤΟΥΣ

Περίληψη: Αυτό το πρότυπο είναι για να βοηθήσει τους Εργαζομένους να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις ευκαιρίες υποστήριξης και ανάπτυξης που είναι διαθέσιμες στους Κοινωνικούς Λειτουργούς. Αυτό είναι σημαντικό για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί, για τη δική τους ευημερία και για να τους βοηθήσει η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. να παρέχουν το υψηλότερο επίπεδο φροντίδας. Η «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε., μάλιστα, ενθαρρύνει τους Εργαζομένους να σκεφτούν πώς η εργασία τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί επηρέασε τους ίδιους και την οικογένειά τους. Θα πρέπει να δείξουν ότι γνωρίζουν πώς να αποκτήσουν πρόσβαση και να χρησιμοποιήσουν τις συνεδρίες πληροφοριών και εποπτείας και να χρησιμοποιήσουν την υποστήριξη και την επίβλεψη που παρέχεται από την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Θα πρέπει, επίσης, να δείξουν ότι έχουν δεσμευτεί να βελτιώσουν την πρακτική τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί μέσω ευκαιριών κατάρτισης και συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης. Τέλος, θα ενθαρρυνθούν να σκεφτούν πώς μπορούν να αναπτύξουν την καριέρα τους στην «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

7.1 Ο ρόλος και η έγκρισή τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί / Ειδικοί στην παιδική προστασία

Δεξιότητες και γνώσεις

7.1.1. Κατανόηση των επιπτώσεων της εργασίας τους ως Λειτουργοί παιδικής προστασίας, για τους ίδιους και την οικογένειά τους.

7.1.2. Χρειάζεται, επίσης, να κατανοήσουν πώς μπορεί να τους επηρεάζει προσωπικά ως Κοινωνικό Λειτουργό και πού μπορούν να λάβουν υποστήριξη.

7.2 Χρήση υποστήριξης και εποπτείας για την ανάπτυξη του ρόλου των Κοινωνικών Λειτουργών

Δεξιότητες και γνώσεις

7.2.1. Κατανόηση του σκοπού της προσωπικής επίβλεψης των Κοινωνικών Λειτουργών και αξιολόγησης της εργασίας τους, καθώς και της αξιοποίησης στο έπακρο αυτών των ευκαιριών.

7.2.2. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί προτρέπονται να μάθουν ποια πρόσθετη υποστήριξη και εκπαίδευση διατίθεται για εκείνους.

7.2.3. Χρειάζεται, επίσης, να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν πότε χρειάζονται υποστήριξη και είναι αναγκαίο να γνωρίζουν τη σημασία του να ζητούν βοήθεια και συμβουλές.

7.2.4. Απαιτείται η ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και κατανόησης που σχετίζονται με τον ρόλο τους στην κοινωνική εργασία.

7.2.5. Τέλος, ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και κατανόησης που θα τους επιτρέψουν να "διευρύνουν" το ρόλο του Κοινωνικού Λειτουργού.

7.3 Αναγνώριση των εκπαιδευτικών αναγκών ως μέρος της επαγγελματικής ανάπτυξης (CPD)

Δεξιότητες και γνώσεις

7.3.1. Κατανόηση της ανάγκης για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη και για τον εντοπισμό τρόπων με τους οποίους μπορούν να βελτιώσουν την πρακτική τους ως Κοινωνικοί Λειτουργοί.

7.3.2. Ως Κοινωνικοί Λειτουργοί χρειάζεται να κατανοήσουν και δύνανται να σκεφτούν πώς η καθημερινή τους εργασία επηρεάζεται από τα σχόλια ατόμων με τα οποία έρχονται σε επαφή, καθώς και παιδιών και νέων.

7.3.3. Απαιτείται, επιπροσθέτως, συνεργασία με τον επόπτη Κοινωνικό Λειτουργό ή άλλο σχετικό άτομο για να συμφωνήσουν και να ακολουθήσουν ένα προσωπικό σχέδιο ανάπτυξης.

7.3.4. Αναμένεται να είναι πρόθυμοι να βελτιώνουν συνεχώς την πρακτική τους και να καταλαβαίνουν πώς να το κάνουν αυτό.

7.3.5. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί προτρέπονται να κατανοήσουν τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας που διατίθενται στους Εργαζόμενους εντός της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και ποιος μπορεί να τους βοηθήσει να προσδιορίσουν τις ανάγκες τους και να αξιοποιήσουν στο έπακρο αυτές τις ευκαιρίες.

7.3.6. Τέλος, προτρέπονται να συνεργαστούν με τον επιβλέποντα Κοινωνικό Λειτουργό τους για πρόσβαση σε περαιτέρω εκπαίδευση, ανάπτυξη και προσόντα υψηλότερου επιπέδου.

1. ΔΡΑΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ - ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΗ ΔΟΜΗ

Το άτομο που συνοδεύει το παιδί στη Δομή πρέπει να εισέλθει στον Ξενώνα μαζί με τον ανήλικο, προκειμένου να διασφαλίσει ότι ο καθορισμένος Φροντιστής και ο Κοινωνικός Λειτουργός είναι στο σπίτι για να υποδεχτούν το παιδί. Πρέπει να ανατρέξουν σε βασικές πληροφορίες σχετικά με τη Δομή, να συμπληρώσουν τυχόν εναπομείναντα έγγραφα, να ελέγχουν ότι το παιδί διαθέτει τα απαραίτητα που απαιτούνται για τη φροντίδα του και να το βοηθήσουν να εγκατασταθεί στο νέο περιβάλλον. Οι βασικές διαδικασίες είναι οι εξής:

- Ο Κοινωνικός Λειτουργός, ο Φροντιστής και ο Συντονιστής του Ξενώνα βρίσκονται στη Δομή για να συναντήσουν το παιδί.
- Το παιδί ξεναγείται στον Ξενώνα και κατατοπίζεται ως προς το πού θα κοιμηθεί, θα φυλάξει τα υπάρχοντά του, θα φάει και θα κάνει μπάνιο.
- Εάν είναι εφικτό, το παιδί πρέπει να είναι σε θέση να δηλώσει εάν προτιμά να μοιράζεται ένα δωμάτιο.
- Διευκρινίζεται στο παιδί ότι διαμένει με άλλα παιδιά στη Δομή.
- Εξηγούνται η καθημερινή ρουτίνα, οποιεσδήποτε διαθέσιμες ψυχαγωγικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και τυχόν βασικοί κανόνες ή υποχρεώσεις που ισχύουν για όλα τα παιδιά στον Ξενώνα.
- Ανάλογα με τις ανάγκες, το παιδί που έχει τοποθετηθεί, όπως ισχύει και για τα υπόλοιπα παιδιά στη Δομή, λαμβάνει βασικά είδη και έχει πρόσβαση στην κοινωνική μπουτίκ της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

ΑΝΟΙΓΜΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΠΑΙΔΙΟΥ

Όλα τα παιδιά που βρίσκονται σε φροντίδα πρέπει να έχουν το δικό τους φάκελο. Ως «φάκελος» ορίζεται ένα φυσικό αρχείο που περιέχει λεπτομερείς εν εξελίξει σημειώσεις σχετικά με την κατάσταση του παιδιού που πρέπει να φυλάσσονται από τη Διοίκηση της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Οι ιατρικές σημειώσεις πρέπει να φυλάσσονται και να συμπληρώνονται στο φάκελο του παιδιού. Σε περίπτωση που τα παιδιά μεταφερθούν αλλού, θα πρέπει να πάρουν τα ιατρικά τους αρχεία μαζί. Ο φάκελος του παιδιού πρέπει να περιέχει:

- Πλήρες και λεπτομερές ιστορικό για το παιδί και το άμεσο, όσο και το ευρύτερο οικογενειακό του περιβάλλον.
- Περιγραφή των ρούχων και των αντικειμένων που είχε το παιδί κατά το check-in.
- Ο λόγος και οι περιστάσεις της εισδοχής του παιδιού.
- Το ιατρικό ιστορικό του παιδιού.
- Αξιολογήσεις που έχουν διενεργηθεί.
- Ιατρική τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων αναπτυξιακών ελέγχων και

εμβολιασμών.

- Πληροφορίες για τυχόν ειδικές ανάγκες του παιδιού.
- Το αρχικό σχέδιο φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών εντοπισμού.
- Αντίγραφα οποιωνδήποτε συμπληρωμάτων εντύπων, π.χ. αίτηση ασύλου, αίτηση επανένωσης, κ.λπ.
- Καθήκοντα και ποιος είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση αυτών.
- Αρχεία επαφών με την οικογένεια ή τους προηγούμενους οργανισμούς προστασίας και όλες τις σχετικές πληροφορίες αναφορικά με τις περιστάσεις και την τοποθεσία τους.
- Εκπαιδευτικό προφίλ του παιδιού.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΑΠΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣ

Η «καταγραφή υποθέσεων» είναι η διαδικασία τεκμηρίωσης όλων των σχετικών θεμάτων που σχετίζονται με το παιδί σε συνεχή βάση, λ.χ. όλες οι επισκέψεις στο σπίτι, οι συναντήσεις, οι τηλεφωνικές κλήσεις και άλλες πληροφορίες. Η λήψη που σχετίζεται με το παιδί, θα πρέπει να καταγραφεί στο ατομικό αρχείο περίπτωσης του παιδιού. Η εγγραφή πρέπει να είναι αντικειμενική και να σημειώνει γεγονότα και παρατηρήσεις και όχι υποθέσεις. Το προσωπικό πρέπει να χρησιμοποιεί τις υπάρχουσες φόρμες όπου είναι διαθέσιμες.

Η εμπιστευτικότητα πρέπει να τηρείται αυστηρά σε σχέση με τυχόν ευαίσθητες πληροφορίες που ενδέχεται να κοινοποιούνται στο προσωπικό ή σε εξωτερικούς φορείς.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΙΟ ΕΥΑΛΩΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Υπάρχουν σαφή κριτήρια για την προτεραιοποίηση περιπτώσεων για παρακολούθηση και υποστήριξη. Σε γενικές γραμμές, κατά τη διάρκεια έκτακτης ανάγκης, η συνήθης πρακτική για την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. είναι η παρακολούθηση του παιδιού δύο φορές την ημέρα από έναν Κοινωνικό Λειτουργό. Το παιδί μπορεί να έχει έναν ή συσσώρευση παραγόντων κινδύνου. Οι παράγοντες υψηλού κινδύνου είναι παρόμοιοι με εκείνους που προσδιορίζονται από την UNHCR ως εξής:

- Ευάλωτα ή ασυνόδευτα παιδιά κάτω των δέκα ετών.
- Κορίτσια (ανάλογα με το περιβάλλον).
- Σύνδεση με ένοπλες δυνάμεις ή ομάδες.
- Ιστορικό πολλαπλών κινήσεων / μετακινήσεων κατά τη διάρκεια του διαχωρισμού.
- Αναπηρία ή τελική ασθένεια του παιδιού / γονέα ή του φροντιστή.
- Έφηβοι γονείς.
- Απόρριψη, απειλή ή παρενόχληση στην κοινότητα ή κατά τη διεξαγωγή καθημερινών δραστηριοτήτων.
- Προηγούμενη εμφάνιση ή κίνδυνος σωματικής βίας, βιασμού, σεξουαλικής επίθεσης ή σεξουαλικής παρενόχλησης, εμπορίας ή άλλης μορφής εκμετάλλευσης.
- Συμμετοχή σε σεξ επιβίωσης (π.χ. σεξ για πρόσβαση σε βασικές ανάγκες, φαγητό,

στέγη, προστασία).

- Αναγκαστικός γάμος (ή απειλές αυτού).
- Καταναγκαστική εργασία.
- Βίωμα ή κίνδυνος επιβλαβών πολιτιστικών πρακτικών.
- Σε απόκρυψη (π.χ. από φόβο ταυτοποίησης ή εύρεσης).
- Κράτηση / φυλακή / άρνηση της ελεύθερης κυκλοφορίας (για δική του προστασία ή για την αποτροπή κοινωνικοποίησης).
- Παιδί που φέρεται να κατηγορείται ή αναγνωρίζεται ότι παραβίασε το νόμο.
- Βλάβη στην καθημερινή λειτουργία λόγω ψυχικής ασθένειας.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ

Υπάρχει ένα σύνολο δράσεων για τη διαφύλαξη της ψυχικής και σωματικής ευεξίας του παιδιού, όπου υπάρχουν ανησυχίες ότι ένα ανήλικο άτομο μπορεί να κινδυνεύει ή να βιώνει κακοποίηση, εκμετάλλευση ή παραμέληση. Οι Κοινωνικοί Λειτουργοί ενεργούν σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και τις ισχύουσες διαδικασίες προστασίας, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- Οι αποφάσεις πρέπει να λαμβάνονται εγκαίρως.
- Για όλα τα παιδιά, πρέπει να γίνονται ξεχωριστές / ατομικές συναντήσεις με το καθένα, προκειμένου να παρακολουθείται η ευημερία του παιδιού, να του παρέχεται υποστήριξη και να συλλέγονται ζωτικές πληροφορίες που θα βοηθήσουν στη λήψη αποφάσεων.

A. Ενεργοποίηση της συμμετοχής των παιδιών

- Πρέπει να ζητείται η γνώμη του νόμιμου κηδεμόνα σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το παιδί και οποιαδήποτε ενέργεια πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τα νομικά δικαιώματα και τις ευθύνες του.
- Πρέπει να ζητείται η γνώμη του παιδιού σχετικά με τις απόψεις του για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη φροντίδα και τα σχέδια του. Η ικανότητα του παιδιού να εκφράζει τις απόψεις του θα εξαρτηθεί από τις εξελισσόμενες ικανότητες του παιδιού. Ωστόσο, ο εργαζόμενος πρέπει να βοηθήσει το παιδί να εκφράσει τη γνώμη και τις ανησυχίες του, π.χ. μέσω προσαρμοσμένων εργαλείων επικοινωνίας.
- Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα ακρόασης είτε απευθείας (ανάλογα με την ηλικία, την ωριμότητα και τις περιστάσεις του παιδιού) είτε μέσω του διορισμένου κηδεμόνα σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνονται αναφορικά με τα ίδια.
- Το παιδί πρέπει να έχει πρόσβαση σε επαρκείς και κατάλληλες πληροφορίες για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών συνεπειών των αποφάσεων που λαμβάνονται.
- Οι απόψεις του παιδιού πρέπει να συγκεντρώνονται με την πάροδο του χρόνου. Όπου είναι δυνατόν ή όπου κρίνεται απαραίτητο, το παιδί πρέπει να υποβάλλεται στις ίδιες βασικές ερωτήσεις με διαφορετικούς τρόπους και σε διαφορετικές ημέρες, προκειμένου ο Κοινωνικός Λειτουργός να αντιμετωπίσει τις εξωτερικές επιρροές στη γνώμη του παιδιού.

- Το παιδί πρέπει να υποστηρίζεται στην κατανόηση των αποφάσεων που λαμβάνονται.
- Το παιδί και οι Κοινωνικοί Λειτουργοί πρέπει να ενημερώνονται για τους στόχους της τοποθέτησης και της προόδου προς την επανένωση, τη διαδικασία ασύλου και τα δικαιώματά τους.

Β. Προετοιμασία για την επανένωση και την επανένταξη

- Οι ανάγκες της οικογένειας στην οποία επιστρέφει ή τοποθετείται το παιδί, πρέπει να αντιμετωπιστούν, σε συνεργασία με άλλους παρόχους υπηρεσιών, προκειμένου αφενός να μπορέσει το παιδί να ενσωματωθεί και αφετέρου να αντιμετωπιστούν επαρκώς οι όποιες αντιξότητες.
- Η επαφή με τα μέλη της οικογένειας πρέπει να διευκολύνεται, εκτός εάν αυτό δεν είναι προς το συμφέρον του παιδιού. Πρέπει, επίσης, να ενθαρρύνονται τα γράμματα, οι τηλεφωνικές κλήσεις και άλλα μέσα επικοινωνίας.
- Οι νέοι πρέπει να προετοιμάζονται για την ανεξάρτητη διαβίωσή τους και να έχουν πρόσβαση σε μακροπρόθεσμη υποστήριξη.

Αυτή η προετοιμασία πρέπει να καλύπτει τις σωματικές, συναισθηματικές και υλικές τους ανάγκες. Οποιοδήποτε πλάνο για έξοδο από τη Δομή θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το παιδί είναι σε θέση να φροντίζει τον εαυτό του, ότι διαθέτει κατάλυμα για να μετακινηθεί και ότι έχει την ικανότητα να το συντηρεί μέσω εργασίας. Το παιδί πρέπει να προβεί στις προαναφερθείσες προετοιμασίες με την υποστήριξη του Κοινωνικού Λειτουργού του, ο οποίος αρχικά θα συνεχίσει να παρακολουθεί και να υποστηρίξει τον νεαρό όπου είναι δυνατόν. Τέλος, ο νέος πρέπει να ενθαρρύνεται να διατηρεί επαφή με την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ

Η «οικογενειακή επανένωση» αποτελεί μια διαδικασία κατά την οποία τα παιδιά μπορούν να γίνουν δεκτά από την οικογένειά τους, εξετάζοντας την προθυμία και την ικανότητα της οικογένειας / συγγενών που δέχονται. Το παιδί, επομένως, χρειάζεται βοήθεια για να προετοιμαστεί για την επανένταξη στην οικογένεια και τους συγγενείς του ως εξής:

- Το παιδί βοηθά στην ανάπτυξη του σχεδίου επανένωσης / επανένταξης.
- Το παιδί ενημερώνεται τακτικά για τα αποτελέσματα κάθε επιτόπιας επίσκεψης από Κοινωνικούς Λειτουργούς και ζητείται η γνώμη του για τα επόμενα βήματα.
- Το παιδί προτρέπεται να συζητήσει τους φόβους και τις ελπίδες του.
- Ένα μεγαλύτερο παιδί, καλείται να συμμετάσχει σε συζητήσεις σχετικά με θέματα επανένταξης.
- Το παιδί έχει επαρκή χρόνο να αποχαιρετήσει το προσωπικό και τους φίλους του.
- Στο παιδί δίνεται ως αναμνηστικό ένα άλμπουμ φωτογραφιών με φωτογραφίες των φροντιστών και των φίλων του.

- Όπου είναι δυνατόν, οι Κοινωνικοί Λειτουργοί ενθαρρύνουν την επικοινωνία μεταξύ του παιδιού και των φίλων του.
- Ζητείται ενεργή διαβούλευση με το παιδί κατά την παρακολούθηση της υπόθεσης και το κλείσιμο της υπόθεσης.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΥΕΞΙΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Το φυλλάδιο «RESILAND» για επαγγελματίες, βασισμένο σε εμπειρίες παιδιών εν κινήσει, μεταφράζει βασικά μηνύματα, γνώσεις και συμβουλές των παιδιών προς τους επαγγελματίες και τους αξιωματούχους που εργάζονται με και για παιδιά εν κινήσει. Παρέχει παρατηρήσεις σχετικά με το πώς οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποστηρίξουν τα παιδιά στο να αισθάνονται καλύτερα, να τους εμπιστεύονται και να κερδίζουν την εμπιστοσύνη τους. Αυτές οι παρατηρήσεις καταλήγουν σε βασικά ζητήματα που αφορούν την ποιότητα των ανθρώπινων σχέσεων, την αξιοπρέπεια και το σεβασμό, μια υγιή ζωή και προοπτικές για το μέλλον. Καλεί επαγγελματίες και αξιωματούχους που εργάζονται με παιδιά εν κινήσει να οικοδομήσουν τη σχέση τους με τα παιδιά αυτά, διατυπώνοντας τις ακόλουθες οδηγίες, οι οποίες μπορεί, επίσης, να είναι χρήσιμες στο πλαίσιο της πρόληψης μίας εξαφάνισης. Συνιστάται, επομένως:

- Η συμμετοχή των επαγγελματιών σε μια συνομιλία με το παιδί για το τι σημαίνει «αίσθημα στο σπίτι» για εκείνο, καθώς και η υποστήριξη του παιδιού στη δημιουργία ενός προσωπικού χάρτη του τόπου άφιξης με τα προτιμώμενα σημεία αναφοράς και εμπιστοσύνης του.
- Η υποστήριξη του παιδιού να αναπτύξει θετικές κοινωνικές επαφές και φίλους μεταξύ παιδιών, νέων και ενηλίκων από διαφορετικές ομάδες πληθυσμού, με σκοπό να καλλιεργήσει την αίσθηση του ανήκειν και να αισθανθεί ως μέλος της κοινότητας όπου οι άνθρωποι νοιάζονται για αυτό.
- Η παραχώρηση χώρου και χρόνου στο παιδί για να μιλήσει με τον επαγγελματία ή/και τον αξιωματούχο για την κοινότητα του σπιτιού του και για τον πολιτισμό, τα έθιμα και τις ιδιαιτερότητές του. Προτείνεται στους επαγγελματίες να ακούνε χωρίς, ωστόσο, να πιέζουν το παιδί να μιλήσει για αυτό. Επιπροσθέτως, να είναι ανοιχτόμυαλοι για τις κοινωνικές και πολιτιστικές διαφορές και να αποκτήσουν μια βασική κατανόηση των τόπων καταγωγής, των αιτίων και των συντελεστών που οδήγησαν στην αναχώρηση του παιδιού. Αυτό είναι σημαντικό για την κατανόηση του ιστορικού του παιδιού, για τον καθορισμό των καλύτερων συμφερόντων του και για τον εντοπισμό μιας διαρκούς λύσης.
- Η αναζήτηση διαλόγου με το παιδί σχετικά με το «πρόγραμμα μετανάστευσης» και τους υποκείμενους παράγοντες κινδύνου, τις φιλοδοξίες και τα κίνητρα που οδήγησαν στην αναχώρηση του παιδιού. Προτείνεται στους επαγγελματίες να λαμβάνουν υπόψη

τις περιστάσεις της αναχώρησης του παιδιού για το σχεδιασμό φροντίδας, τον προσδιορισμό των καλύτερων συμφερόντων και τον εντοπισμό μιας βιώσιμης λύσης.

- Η συμμετοχή με το παιδί σε μια συνομιλία σχετικά με αποφάσεις που είναι σημαντικές για αυτό. Επίσης, το παιδί παραινείται να εκφράσει τις απόψεις του σχετικά με το ρόλο του στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Συστήνεται στους επαγγελματίες να υποστηρίζουν το παιδί στην έκφραση των προσωπικών του απόψεων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και να συζητούν με το παιδί τους τρόπους και τα μέσα για να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και την ευχέρεια στη λήψη αποφάσεων, όπως παραδείγματος χάριν να μάθουν πώς να αξιολογούν την αξιοπιστία των πληροφοριών από διαφορετικές πηγές, πώς να εκτιμούν τους κινδύνους και τις ευκαιρίες και πώς να καταλήγουν σε ένα συμπέρασμα που σχετίζεται με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.
- Η υποστήριξη του παιδιού προκειμένου να προετοιμαστεί για τις επικείμενες αλλαγές στη ζωή του. Συνιστάται η παροχή συμβουλών και βοήθειας προς το παιδί, προκειμένου αφενός να συμφιλιωθεί με τις αλλαγές που έχει βιώσει στο παρελθόν και αφετέρου να αποκτήσει εμπιστοσύνη στις δικές του εξελισσόμενες ικανότητες να αντιμετωπίσει και να παρακολουθεί το έργο της ζωής του.
- Η εξερεύνηση των δεξιοτήτων, των προσωπικών ικανοτήτων και των πόρων του παιδιού. Προτείνεται η κατανόηση του τύπου υποστήριξης που χρειάζεται το παιδί για να ενισχύσει ο εκάστοτε επαγγελματίας και να ενεργοποιήσει αυτές τις ικανότητες και τους πόρους με τρόπο που να προσανατολίζεται στην προστασία, την ενδυνάμωση και την ανάπτυξη του παιδιού.
- Η υποστήριξη των παιδιών στη δοκιμή και την ανάπτυξη των κοινωνικών και διαπραγματευτικών ικανοτήτων τους, της γνώσης της ανθρώπινης φύσης και των δεξιοτήτων των ανθρώπων, καθώς αυτά είναι απαραίτητα για την αλληλεπίδρασή τους με συνομηλίκους και κοινότητες, με παρόχους υπηρεσιών και άλλους επαγγελματίες και υπαλλήλους.

Αυτές οι δεξιότητες είναι θεμελιώδεις για την κατανόηση πηγών κινδύνου και προστασίας που είναι εγγενείς στις ανθρώπινες σχέσεις.

Στους επαγγελματίες και αξιωματούχους που εργάζονται με παιδιά εν κινήσει συνιστάται επιπροσθέτως:

- Να δημιουργήσουν αξιόπιστους χώρους, όπου ένα παιδί θα μπορεί να μιλήσει για εμπειρίες με παράνομες ή εγκληματικές πράξεις. Επίσης, να ενημερώσουν το παιδί σχετικά με το νόμο στον τόπο άφιξης και τις συνέπειες τυχόν παραβάσεων.
- Να αξιοποιήσουν την εμπιστοσύνη του παιδιού για την ανάπτυξη εξατομικευμένων υπηρεσιών συμβουλευτικής και υποστήριξης για το παιδί, λαμβάνοντας παράλληλα

υπόψη τυχόν πιθανές επιπτώσεις στην αξίωση ή τη διαμονή του παιδιού για άσυλο ή την κατάσταση του παιδιού ως θύματος εμπορίας.

- Να ακούν τις οικονομικές φιλοδοξίες και τις ευθύνες του παιδιού και να δείχνουν στο παιδί ότι τα λαμβάνουν σοβαρά υπόψιν τους. Επιπροσθέτως, να συμμετέχουν σε έναν ανοιχτό και αξιόπιστο διάλογο για να ανταλλάξουν απόψεις με το παιδί και να προσπαθήσουν να βρουν λύσεις. Χρειάζεται να εξηγήσουν τυχόν πιθανούς περιορισμούς που επιβάλλονται από τις ρυθμίσεις περιθαλψης στο σύστημα υποδοχής και τη σχετική μετανάστευση και εργατικό δίκαιο.
- Να υποστηρίζουν το παιδί στην απόκτηση εργαλείων και μεθόδων για την ηρεμία και τον έλεγχο της ζωής του, ακόμη και σε δύσκολες καταστάσεις.
- Να μιλήσουν με τα παιδιά σχετικά με τα έγγραφα ταυτότητας και τι σημαίνουν για το ίδιο. Να τους δώσουν πληροφορίες σχετικά με τη σημασία αυτών των εγγράφων, ποιος είναι εξουσιοδοτημένος να τα ελέγχει ή να τα παίρνει και τι σημαίνει για το παιδί να είναι με ή χωρίς έγγραφα.
- Να αντιμετωπίσουν το παιδί με σεβασμό και να είναι ευαίσθητοι στη διατήρηση της αξιοπρέπειας του, καθώς και να δημιουργήσουν ποιοτικές προσωπικές σχέσεις στοχεύοντας στη βοήθεια, στην υποστήριξη και τη δημιουργία ενός ευχάριστου, υγιούς και προστατευτικού περιβάλλοντος.
- Να συμπεριλάβουν το παιδί σε συζητήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα του παιδιού και τη Σύμβαση. Να αναζητήσουν, να συσχετίσουν αυτά τα δικαιώματα με την παρούσα κατάσταση του ενδιαφερόμενου κοριτσιού ή αγοριού και τις φιλοδοξίες τους για το μέλλον.
- Να υποστηρίξουν το παιδί στην κατανόηση του ρόλου του κηδεμόνα και χρησιμοποιήσουν την υποστήριξη που προσφέρει ο κηδεμόνας ή αντίστοιχο σώμα με λογικό τρόπο για να πρωθήσουν τα συμφέροντά του.
- Να υποστηρίξουν το παιδί στην κατανόηση των συστημάτων υποδοχής και προστασίας στον τόπο άφιξης, συμπεριλαμβανομένων των εντολών και των ρόλων διαφορετικών επαγγελματιών και αξιωματούχων, με τους οποίους πρόκειται να συναντηθεί το παιδί. Συνιστάται, επιπροσθέτως, να ενθαρρύνουν το παιδί να είναι ανοιχτό για να μοιράζεται την ιστορία του, ακόμα κι αν είναι δύσκολο, όταν περνάει από επαναλαμβανόμενες συναντήσεις και συνεντεύξεις. Απαιτείται, συνεπώς, η αύξηση της ευαισθητοποίησης του παιδιού σχετικά με τη σημασία του να είναι ειλικρινές, προκειμένου να διατηρηθεί η αξιοπιστία του στη διαδικασία ασύλου.
- Να συνεργάζονται στενά με το παιδί για να αναπτύξουν ένα έργο ζωής που παρέχει μια διαφανή Δομή, βοηθά το παιδί να χρησιμοποιήσει τον χρόνο με ουσιαστικό τρόπο και

να εξισορροπήσει διαφορετικά ενδιαφέροντα και φιλοδοξίες.

- Ένα έργο ζωής βοηθά στην επίτευξη σαφήνειας σχετικά με τα επιτεύγματα, τα εμπόδια και τις αποτυχίες και τον τρόπο αντιμετώπισής τους, εντός των ευκαιριών και των περιορισμών που προσφέρει το σύστημα υποδοχής στη χώρα αφιξης και σε περίπτωση μεταφοράς σε άλλη χώρα ή επιστροφής.
- Να συμβουλευτούν το παιδί για να αξιολογήσουν το κατάλληλο επίπεδο και τον τύπο του σχολείου ή της κατάρτισης και να κατανοήσουν τι υποστήριξη χρειάζεται για να επιτύχει το παιδί. Χρειάζεται να βεβαιωθούν ότι το παιδί έχει πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση που είναι κατάλληλη για τις προσδοκίες του, καθώς και να βεβαιωθούν ότι το παιδί λαμβάνει πιστοποιητικά οποιωνδήποτε σχολικών ετών ή μαθημάτων που έχουν ολοκληρωθεί.
- Να ενθαρρύνουν και επιτρέψουν στα παιδιά να συμμετέχουν σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, αθλήματα και αναψυχή, ατομικά και μαζί με συνομηλίκους που μοιράζονται παρόμοιες ιστορίες, καθώς και παιδιά, νέους και ενήλικες από την κοινότητα υποδοχής.
- Να μιλήσουν με το παιδί σχετικά με τις ανάγκες του σε σχέση με τη θρησκεία και την πνευματικότητα και διατηρούν ανοιχτό μυαλό σχετικά με τη δυνητική συμβολική αξία των επιτευγμάτων, αντικειμένων ή αντικειμένων. Είναι σημαντικό να ικανοποιηθούν οι θρησκευτικές και πνευματικές ανάγκες του παιδιού και να σεβαστεί ο εκάστοτε επαγγελματίας τις επιλογές του παιδιού, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα καλύτερα συμφέροντα του παιδιού.
- Να προσκαλέσουν απαλά το παιδί να θυμηθεί καλές αναμνήσεις για το σπίτι του και για το ταξίδι και να τις μοιραστεί με αξιόπιστα άτομα, καθώς αποτελούν μέρος της ταυτότητας του παιδιού και μπορεί να δώσει νόημα στην τρέχουσα κατάσταση του παιδιού.
- Να υποστηρίξουν το παιδί για να παραμείνει σε επαφή και να διατηρήσει σχέσεις με την οικογένεια και την κοινότητα προέλευσής του, σύμφωνα με τα καλύτερα συμφέροντα του παιδιού και τους κανόνες εμπιστευτικότητας στη διαδικασία ασύλου. Να προσπαθήσουν, επίσης, να μεσολαβήσουν μεταξύ τυχόν προσδοκιών από το σπίτι και της πραγματικότητας της κατάστασης του παιδιού στον τόπο αφιξης με όλες τις σχετικές ευκαιρίες και περιορισμούς.
- Να είναι ευαίσθητοι στο ρόλο και τις ευθύνες του παιδιού υπό το φως του προγράμματος μετανάστευσης του παιδιού και των υποκείμενων αποφάσεων που λαμβάνονται στην κοινότητα καταγωγής. Να αναζητήσουν να κατανοήσουν τις επιπτώσεις που μπορεί να έχουν στη συμπεριφορά και τις αποφάσεις του παιδιού στον τόπο αφιξης. Να συμμετέχουν σε διάλογο με το παιδί σχετικά με αυτά τα θέματα, να

είναι διαφανείς και να διευκρινίζουν τυχόν σχετικές ευκαιρίες, κινδύνους και περιορισμούς στον τόπο άφιξης.

- Να ενημερώσουν το παιδί σχετικά με τους κανόνες και τους κανονισμούς σχετικά με την απασχόληση των παιδιών στη χώρα άφιξης και τη σημασία της ηλικίας και του καθεστώτος μετανάστευσης. Να μιλήσουν στο παιδί σχετικά με τους κινδύνους της άτυπης εργασίας και να υποστηρίξουν το παιδί στην εύρεση ασφαλών και νόμιμων εσόδων που παράγουν δραστηριότητες, οι οποίες δεν παρεμβαίνουν στις σχολικές, υγειονομικές και αναπτυξιακές ανάγκες του παιδιού. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, να συμβουλευτούν ανοιχτά με το παιδί σχετικά με τους συγκεκριμένους περιορισμούς και να προσπαθήσουν να βρουν αποδεκτές εναλλακτικές λύσεις.
- Να είναι ανοιχτοί με το παιδί σχετικά με τις αλλαγές που θα συμβούν αφού το παιδί γίνει 18 ετών. Να εξερευνήσουν μαζί με το παιδί τι είδους υποστήριξη χρειάζεται για να πετύχει στη μετάβαση στην ενηλικίωση και σε μια ανεξάρτητη ζωή.
- Να προσπαθήσουν να ζητήσουν τις απόψεις του παιδιού σχετικά με την επιστροφή ή την επανένωση (όποιο ισχύει) και να κατανοήσουν τους συσχετισμένους κινδύνους και τις πηγές προστασίας. Να βεβαιωθούν ότι οι απόψεις του παιδιού ακούγονται, κατανοούνται και λαμβάνονται υπόψη προς το συμφέρον του παιδιού.
- Τα παιδιά θα πρέπει, επίσης, να ενημερώνονται για τους κινδύνους που θα μπορούσαν να αναλάβουν εάν διαφεύγουν από το σύστημα προστασίας.
- Τέλος, η επισήμανση ότι άλλα παιδιά περνούν παρόμοιες εμπειρίες και έχουν βρεθεί στην ίδια κατάσταση πριν από εκείνα, αποδείχθηκε χρήσιμη.

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΡΜΟΔΙΩΝ

Μια ολιστική προσέγγιση για τη συνεργασία με τα ασυνόδευτα παιδιά είναι απαραίτητη για την πλήρη κάλυψη όλων των αναγκών τους. Ακολούθως περιγράφεται εν συντομίᾳ η σχέση μεταξύ του Κοινωνικού Λειτουργού με τον Ασυνόδευτο Ανήλικο, ως επί το πλείστον υπό μορφή ερωτήματος, η οποία ακολουθείται από διευκρίνιση σχετικά με το τι πρέπει να γίνει και στη συνέχεια παρατίθενται οι κατάλληλες ικανότητες. Η ακόλουθη καθοδήγηση αντλείται από το «Εγχειρίδιο εκπαίδευσης για τα παιδιά προσφύγων στην κοινωνική ένταξη και τους Ασυνόδευτους Ανηλίκους για την ανάπτυξη ικανοτήτων Κοινωνικών Λειτουργών (ACCESS)».

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Υγεία

Πώς αισθάνεται το παιδί και εάν υπάρχει κάποιο πρόβλημα υγείας, από πού νομίζει ότι προήλθε ή / και τι νομίζει ότι πρέπει να κάνει;

Ενέργειες:

Αξιολόγηση των παραμέτρων: Πώς είναι η κατάσταση της υγείας του, σωματική και ψυχολογική;

Αρμοδιότητες:

Δυνατότητα αναζήτησης δυνατοτήτων για ιατρική υποστήριξη.

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Εκπαίδευση

Τι δεξιότητες και πόρους έχει; Αυτά περιλαμβάνουν π.χ. ολοκληρωμένη σχολική ή επαγγελματική κατάρτιση, φοίτηση σε θρησκευτικό σχολείο (λ.χ. σχολείο Κοράνι), οικιακές ή γεωργικές δεξιότητες, τεχνικές δεξιότητες κ.λπ.

Ενέργειες:

Τι δυνατότητες έχει ο Κοινωνικός Λειτουργός να συμπεριλάβει σε εκπαιδευτικά συστήματα;

Ικανότητες:

Ο Κοινωνικός Λειτουργός έχει γνώση του τοπικού εκπαιδευτικού συστήματος και των

υποδομών, καθώς και την πρόσβαση σε αυτό.

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Δικαιώματα

Τι ξέρει ήδη για τα δικαιώματά του ο Ασυνόδευτος Ανήλικος;

Ενέργειες:

Ποια είναι τα ειδικά του δικαιώματα και πώς αποκτά πρόσβαση σε αυτά.

Ικανότητες:

Να είναι σε θέση οι Κοινωνικοί Λειτουργοί να δημιουργήσουν επαφή με δικηγόρο και να έχουν βασικές γνώσεις σχετικά με την τοπική / εθνική νομοθεσία περί ασύλου.

Να είναι σε θέση να διαβάσουν και να κατανοήσουν τους σχετικούς νόμους και κανονισμούς.

Γνώση και εμπειρογνωμοσύνη των νόμων που ισχύουν στην περίπτωση που θέλουν να λύσουν ή να γνωρίζουν τις διαδικασίες που μπορούν να εφαρμοστούν σε τέτοιες περιπτώσεις. Αυτό είναι σημαντικό ενόψει του γεγονότος ότι οι πληροφορίες λανθασμένων παροχών μπορούν να δημιουργήσουν έλλειψη εμπιστοσύνης του Ασυνόδευτου Ανηλίκου προς τον Κοινωνικό Λειτουργό.

ΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΣΥΛΟΥ

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Αρχές

Τι πιστεύει για τις αρχές ο Ασυνόδευτος Ανήλικος; Τι έχει βιώσει ήδη μαζί τους;

Ενέργειες:

Έχει υπάρξει ήδη επαφή με τις αρχές;

Ικανότητες:

Ικανότητα γνωριμίας των σχετικών ιδρυμάτων και των διαδικασιών τους και του τρόπου αντιμετώπισης των μεταναστών.

Διαθέτοντας την τεχνογνωσία αντιμετώπισης αυτών. Ποιο θα ήταν το αποτέλεσμα, εάν ο Κοινωνικός Λειτουργός είχε χάσει την υπομονή του ή είχε διαπληκτιστεί με αξιωματούχους;

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΜΕ ΤΟΝ ΕΞΩ ΚΟΣΜΟ

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Αρχές των σχέσεων

Περιγραφή των αρχών της σχέσης του Κοινωνικού Λειτουργού με τον ανήλικο.

Ενέργειες:

Ο Κοινωνικός Λειτουργός χρειάζεται να αποσαφηνίσει τις αρχές στις οποίες πρέπει να βασίζεται η σχέση. Δεν απαιτείται να είναι τόσο επαγγελματικός, όσο πολύ ξεκάθαρος.

Ικανότητες:

Απεικόνιση της θέσης και της δουλειά του Κοινωνικού Λειτουργού

- Αυτο-αντανάκλαση.
- Ταπεινότητα - να μπορεί κανείς να αναρωτιέται, έχοντας επίγνωση των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών κάποιου.
- Αλτρουισμός - ενστικτώδης τρόπος αντιμετώπισης ανθρώπων από διαφορετικό πολιτιστικό υπόβαθρο και εμπειρία ζωής.
- Διαπολιτισμική κατανόηση, η οποία περιλαμβάνει την ικανότητα προβληματισμού για τον εθνοκεντρισμό του ίδιου του ατόμου.
- Ευελιξία - ικανότητα προσαρμογής της συμπεριφοράς κάποιου σύμφωνα με τους ανθρώπους και την κατάσταση με ή χωρίς πρόβλεψη.
- Ανοιχτή νοοτροπία.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΜΙΑΣ ΠΛΗΡΟΥΣ ΣΕΙΡΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Επικοινωνία

Καταλαβαίνει πραγματικά τι του λέει ο Κοινωνικός Λειτουργός; Είναι σε θέση να εκφράσει τον εαυτό του ο ανήλικος; Μπορεί ο Κοινωνικός Λειτουργός να του εξηγήσει τα πάντα σωστά; Καταλαβαίνει τι του λέει ο ανήλικος;

Ενέργειες:

Η εύρεση μιας βάσης για επικοινωνία. Αν δεν εφικτό, η αναζήτηση κάποιου ατόμου που μπορεί, και στη συνέχεια προσπάθεια στρατολόγησης αυτού του ατόμου σε περίπτωση ανάγκης. Υπάρχει η δυνατότητα ακόμη και να κανονίσει ο Κοινωνικός Λειτουργός μεταφραστές της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. να βοηθήσουν μέσω τηλεφώνου.

Ικανότητες:

Ενεργές δεξιότητες επικοινωνίας

- Διαπολιτισμικές επικοινωνιακές ικανότητες.

- Λεκτικές και μη λεκτικές δεξιότητες επικοινωνίας.
- Οι γλωσσικές δεξιότητες διαδραματίζουν μεγάλο ρόλο στην απόκτηση εμπιστοσύνης.
- Να παραμένει ευαίσθητος ο Κοινωνικός Λειτουργός.

Δεκτές δεξιότητες επικοινωνίας

- Κατανόηση.
- Ικανότητα ακρόασης.
- Προσοχή.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΣΧΕΣΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Κοινωνικές σχέσεις

Πώς μπορεί ο Κοινωνικός Λειτουργός να κατανοήσει την προοπτική του ανηλίκου πρόσφυγα;

Ενέργειες:

Ο Κοινωνικός Λειτουργός χρειάζεται να χτίσει μια σχέση εμπιστοσύνης.

Καθιέρωση διαλόγου που βασίζεται στην εμπιστοσύνη.

Ικανότητες:

Είναι σημαντικό ο Κοινωνικός Λειτουργός:

- Να είναι συμπαθητικός.
- Να είναι αξιόπιστος.
- Να δει και να βρει καταστάσεις ασφάλειας, ανάπτυξης και εμπειρίας στις οποίες ο ανήλικος αναπτύσσει εμπειρία ζωής, αυτοπεποίθηση και εμπιστοσύνη σε μια λογική ακολουθία ενεργειών και συνεπειών.
- Να είναι υπεύθυνος.

ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Μέλλον

Ποιες είναι οι επιθυμίες του ανηλίκου σχετικά με την επόμενη φορά / βήματα;

Ενέργειες:

Ποιες είναι οι δυνατότητες του Κοινωνικού Λειτουργού σε ποσότητα και ποιότητα για να στηρίξει τον ανήλικο;

Ο Κοινωνικός Λειτουργός χρειάζεται να ορίσει και να επικοινωνήσει το δικό του ρόλο στη μεταξύ τους σχέση με το παιδί.

Τι μπορεί να κάνει ο Κοινωνικός Λειτουργός;

Ικανότητες:

- Να είναι σε θέση να ενεργοποιήσει τους πόρους του ανηλίκου.
- Να είναι σε θέση να ενδυναμώσει τον ανήλικο.
- Να μπορεί να βοηθήσει τον ανήλικο να δημιουργήσει κοινωνικό κεφάλαιο (επαφές δικτύου).

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Μικρή σχέση Εθελοντών / Κοινωνικών Λειτουργών: Δικτύωση

Ποιο δίκτυο υπάρχει ήδη στο περιβάλλον του; Ποιο δίκτυο μπορεί να τον υποστηρίξει;

Ενέργειες:

Ενεργοποίηση δικτύων ή δημιουργία ενός νέου.

Ικανότητες:

Δυνατότητα δικτύωσης.

Γνώση σχετικά με τις τοπικές οργανώσεις που ασχολούνται με τους πρόσφυγες.

Η δομή του δικτύου πρέπει να περιλαμβάνει οργανισμούς με προσωπικό που μπορούν να μιλούν ξένες γλώσσες.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Φυγή

Πώς έχει βιώσει τη φυγή; Ποιος ήταν ο λόγος για τη φυγή;

Ενέργειες:

- Προετοιμασία του ανηλίκου για αίτηση ασύλου.
- Έχει υπάρξει επαφή με αρχές σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα;

- Αποτελεί έγκυρη αξίωση ο λόγος αναζήτησης καταφυγίου;
- Υπήρξε κακομεταχείριση κατά την επανεγκατάσταση του ανηλίκου;

Ικανότητες:

- Σε περίπτωση αφηγήσεων σχετικά με την ανάγκη φυγής, που φέρνουν τον Κοινωνικό Λειτουργό σε αμηχανία, για να διατηρήσει μια επαγγελματική απόσταση, χρειάζεται να μην εμπλακεί εις βάθος.
- Χρειάζεται να είναι σε θέση να δημιουργήσει μια δυναμική εμπειρία στη ζωή και τα συναισθήματα του ανηλίκου.
- Ένας Κοινωνικός Λειτουργός πρέπει να είναι σίγουρος και δεν πρέπει να φοβάται να κάνει λάθος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Θα πρέπει να κάνει μια στρατηγική παρέμβασης και έτσι να αποκτήσει εμπειρία με αυτόν τον τρόπο.

Σχέση Ασυνόδευτων – Κοινωνικών Λειτουργών: Στρατηγικές

Πώς μπορεί ο ανήλικος να συμμετέχει στη διαμόρφωση του σχεδίου ή των στρατηγικών;

Ενέργειες:

- Ο Κοινωνικός Λειτουργός χρειάζεται να εξηγήσει κάθε βήμα που πρέπει να γίνει και να βεβαιωθεί ότι ο ανήλικος το έχει κατανοήσει πλήρως.
- Χρειάζεται να κάνει ένα σχέδιο, το οποίο θα λαμβάνει υπόψιν του κάθε πιθανότητα.

Ικανότητες:

- Να είναι σε θέση να χτίσει μια δομή.
- Διαπολιτισμική γνώση - ελάχιστων εθίμων και παραδόσεων της χώρας καταγωγής του παιδιού / Ασυνόδευτου Ανηλίκου πρόσφυγα, έτσι ώστε, εάν είναι δυνατόν, να μειωθούν σημαντικά τα πολιτιστικά εμπόδια.
- Οργανωτικές δεξιότητες και γνώσεις της τοπικής νομοθεσίας για την αποφυγή οπισθοδρομήσεων που θα προκαλούσαν απώλεια εμπιστοσύνης, π.χ. μετανάστευση, στέγαση, εκπαιδευτικά θέματα.

ΠΕΡΑΙΤΕΡΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Εμπειρία και ανοικτά μυαλά

Η εμπειρία - η συνεργασία με άτομα από πολυπολιτισμικό υπόβαθρο, καθώς και η ευρύτητα σκέψης, συχνά δεν προετοιμάζουν για τις απρόβλεπτες αντιδράσεις των προσφύγων σε ορισμένα θέματα. Η εμπειρία του να δουλεύεις με άτομα από πολυπολιτισμικό υπόβαθρο, ωστόσο, αποτελεί ένα πολύτιμο πλεονέκτημα για τη διαμόρφωση ενός ικανού Κοινωνικού Λειτουργού. Επιπλέον, λόγω πολιτισμικών διαφορών, "το ανοιχτό μυαλό βιοθάει πάρα πολύ στη συνεργασία με αυτήν την ομάδα ανθρώπων, οι οποίοι είναι συχνά ευάλωτοι".

Δημιουργία

Δημιουργικότητα - δυνατότητα καινοτομίας μεθόδων και πόρων.

Αξιοποίηση δημιουργικών και παιδαγωγικών εργαλείων και μεθόδων, με αλληλεπίδραση με τον πρόσφυγα.

Υπομονή

Υπομονή – καθώς πολλοί πρόσφυγες υπέστησαν κακοποίηση στη χώρα καταγωγής τους, το τραύμα που προέκυψε έχει επιπτώσεις στη συμπεριφορά τους μέχρι να συνηθίσουν στη χώρα υποδοχής τους. Οι περισσότεροι από αυτούς εξακολουθούν να ανησυχούν και να φοβούνται και ως εκ τούτου η υπομονή του Κοινωνικού Λειτουργού διαδραματίζει ζωτικό ρόλο για να κερδίσει την εμπιστοσύνη τους, ενώ τους παρέχει χρήσιμες υπηρεσίες.

Συνοψίζοντας, το να είναι κανείς υπομονετικός, ήρεμος, μη επιτιμητικός, συμπαθητικός, κατηγορηματικός, επικοινωνιακός, συνεπής, τακτικός, πολιτισμικά ενήμερος, ρεαλιστικός και ενεργός ακροατής είναι χρήσιμες ικανότητες για Κοινωνικούς Λειτουργούς που εργάζονται με ανηλίκους.

3. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΠΑΙΔΙΑ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ-ΚΛΕΙΔΙΑ

- Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να εκφραστούν και να τους ακούσουν.
- Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν τις απαραίτητες πληροφορίες για να διαμορφώσουν τις απόψεις και τις γνώμες τους.
- Το προσωπικό προστασίας των παιδιών πρέπει να ενεργεί ως υποστηρικτής των παιδιών και να τα βοηθά στην εξεύρεση λύσεων για τα προβλήματά τους και τον καθορισμό των δικών τους προτεραιοτήτων.
- Η συνέντευξη παιδιών πρέπει να γίνεται μόνο από εκπαιδευμένο, εξειδικευμένο προσωπικό.
- Η συνέντευξη παιδιών μπορεί να έχει ηθικές επιπτώσεις. Πρέπει να εφαρμόζονται πάντα οι αρχές του μη βλάπτειν και τα συμφέροντα του παιδιού.
- Η διάρκεια και η πολυπλοκότητα των διαδικασιών ασύλου μπορεί να οδηγήσει σε απογοήτευση, φόβο και έλλειψη εμπιστοσύνης στο σύστημα προστασίας, καθώς και να δημιουργήσει ψευδείς προσδοκίες. Σαφείς και εμπεριστατωμένες εξηγήσεις για τις υπηρεσίες στις οποίες το παιδί έχει το δικαίωμα πρόσβασης, καθώς και οι διαθέσιμες διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται στην περίπτωσή του, είναι απαραίτητες για την αποφυγή διαφυγής του παιδιού. Είναι, επίσης, σημαντικό να συνομιλεί ο Κοινωνικός Λειτουργός συστηματικά με το παιδί και να παρέχει ενημερώσεις σχετικά με τη διαδικασία στην οποία υποβάλλεται ή θα υποβληθεί και τι είναι πιθανό να εμπλακεί.

4. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Κάθε οργανισμός, κυρίως όσοι ασχολούνται με την παιδική προστασία, οφείλει να αναπτύξει πολιτική Πρόληψης από την Σεξουαλική Εκμετάλλευση και Παρενόχληση (Prevention of Sexual Exploitation and Abuse – PSEA). Ο στόχος της πολιτικής είναι να περιγράψει τον τρόπο πρόληψης και ανταπόκρισης σε περιστατικά σεξουαλικής βίας και εκμετάλλευσης που δύναται να προκληθούν από το προσωπικό προς τους αφελούμενους των προγραμμάτων της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Σεξουαλική εκμετάλλευση

Οποιαδήποτε πραγματοποίηση ή προσπάθεια εκμετάλλευσης ευαλωτότητας, θέσης ισχύος ή εμπιστοσύνης για σεξουαλικούς σκοπούς. Περιλαμβάνει οικονομικό, κοινωνικό ή πολιτικό κέρδος από τη σεξουαλική εκμετάλλευση άλλου.

Σεξουαλική παρενόχληση

Η πράξη ή απειλή πράξης βίαιας ενόχλησης σεξουαλικής φύσης είτε μέσω άσκησης βίας ή υπό άνισες ή καταναγκαστικές συνθήκες. Επίσης, οποιαδήποτε σεξουαλική επαφή ή πράξη με ανήλικο.

ΠΥΛΩΝΕΣ

Η πολιτική της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. βασίζεται σε έξι (6) πυλώνες:

1. Η σεξουαλική εκμετάλλευση και παρενόχληση αφελούμενων αποτελεί σημαντικό παράπτωμα και σπουδαίο λόγο για τη λύση της εργασιακής σχέσης.
2. Οποιαδήποτε πράξη σεξουαλικού περιεχομένου με ανήλικο αφελούμενο απαγορεύεται πλήρως. Η λανθασμένη αντίληψη για την ηλικία του αφελούμενου δεν αποτελεί ελαφρυντικό.
3. Ανταλλαγή χρημάτων, εργασίας, αγαθών και υπηρεσιών για σεξουαλικές πράξεις ή οποιαδήποτε άλλη μορφή εξευτελιστικών, μειωτικών ή εκμεταλλευτικών πράξεων απαγορεύεται. Η παροχή βοήθειας προς τους αφελούμενους είναι υποχρέωση του προσωπικού και δικαίωμα των αφελούμενων.
4. Οποιαδήποτε σεξουαλική σχέση μεταξύ προσωπικού που προσφέρει ανθρωπιστική βοήθεια και των αφελούμενων που την λαμβάνουν απαγορεύεται, ακόμα και μετά την ενηλικίωση των αφελούμενων.
5. Είναι καθήκον κάθε εργαζόμενου στον ανθρωπιστικό τομέα να αναφέρει καταλλήλως οποιαδήποτε ένδειξη ή υποψία αφορά σεξουαλική εκμετάλλευση και

παρενόχληση που αφορά συναδέλφους του.

6. Οι εργαζόμενοι στον ανθρωπιστικό τομέα έχουν καθήκον να δημιουργήσουν και να διατηρούν ένα περιβάλλον το οποίο αποτρέπει πράξεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης και παρενόχλησης και προωθεί την εφαρμογή του κώδικα Δεοντολογίας.

Η παιδοκεντρική προσέγγιση, η αντιμετώπιση των παιδιών με σεβασμό και ευαισθησία, αποτελεί βασική αρχή της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.:

1. Πλαίσιο ελέγχου εργαζόμενων και εθελοντών - Ειδικό Ποινικό Μητρώο για αδικήματα σεξουαλικής βίας κατά ανηλίκων.
2. Εκπαίδευση Επαγγελματιών.
3. Πολιτικές Προστασίας του Παιδιού και ορισμός Υπευθύνων Παιδικής Προστασίας.
4. Ενημέρωση και ενδυνάμωση των παιδιών για την πρόληψη της δια ζώσης και της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσής τους.
5. Πλαισιωμένη στήριξη των θυμάτων που καταγγέλλουν.
6. Συνεργασία με κρατικούς θεσμούς.

ΔΡΑΣΕΙΣ

Τα ακόλουθα μέτρα τίθενται σε εφαρμογή για την πρόληψη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και παρενόχλησης:

1. Ορισμός Ανθρώπου αναφοράς για περιστατικά Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης και Παρενόχλησης (ΣΕΠ).

Ως πρόσωπο αναφοράς ορίζεται η και Οικονομίδου Ελευθερία, ως υπεύθυνη παιδικής προστασίας της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Ο ρόλος της είναι να αποτελεί τον ενδεδειγμένο εκπρόσωπο της εταιρείας για την αναφορά κάθε περιστατικού ΣΕΠ και να επιβλέπει τα διορθωτικά μέτρα καθώς και να ενημερώνεται για το αποτέλεσμα οποιασδήποτε έρευνας περιστατικού ΣΕΠ.
2. Εκπαίδευση Επαγγελματιών.

Σε όλες τις υπηρεσίες και δομές της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε., που έρχονται σε καθημερινή επαφή με παιδιά, θεωρείται απόλυτη ανάγκη όλοι οι επαγγελματίες να είναι ενήμεροι για το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, για τα σημεία αναγνώρισής του, καθώς και για τις προβλεπόμενες διαδικασίες για την αναφορά τέτοιων υπονοιών ή καταγγελιών στις αρμόδιες αρχές, προκειμένου να διερευνηθούν καταλλήλως.

Για το λόγο αυτό χρησιμοποιείται το εγχειρίδιο του Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού με τίτλο: «Οδηγός Εφαρμογής του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης και Διαχείρισης κακοποίησης - παραμέλησης παιδιών για Επαγγελματίες».
3. Εκπαίδευση του προσωπικού και των εθελοντών στην πολιτική πρόληψης ΣΕΠ και στον κώδικα Δεοντολογίας της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε., τόσο κατά την πρόσληψη, αλλά και σε τακτά χρονικά διαστήματα (τουλάχιστον μία φορά ανά έτος). Υπογραφή από το προσωπικό για την δέσμευσή του στον Κώδικα Δεοντολογίας της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.
4. Πλαίσιο ελέγχου εργαζόμενων και εθελοντών - Ειδικό Ποινικό Μητρώο.

Καθέρωση διαδικασιών ελέγχου των εργαζόμενων που προσλαμβάνονται για αδικήματα σεξουαλικής βίας κατά ανηλίκων. Οι εργαζόμενοι που αναλαμβάνουν για πρώτη φορά εργασία στην «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. υποχρεούνται να

προσκομίσουν αντίγραφο του ποινικού μητρώου τους, αλλά και υπεύθυνη δήλωση για τη μη διάπραξη σχετικών αδικημάτων.

5. Ενημέρωση των αφελούμενων.

Οι αφελούμενοι ενημερώνονται προφορικά, αλλά και με ρητή αναφορά στους κανόνες φιλοξενίας, για την πολιτική πρόληψης ΣΕΠ, καθώς και τη δυνατότητα αναφοράς τέτοιων περιστατικών.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ

1ο Βήμα: Αναφορά περιστατικού.

Ο αφελούμενος ή κάποιος μάρτυρας αποκαλύπτει περιστατικό που παραβιάζει τους κανόνες της πολιτικής πρόληψης ΣΕΠ. Η αναφορά του περιστατικού μπορεί να γίνει προφορικά ή εγγράφως μέσω του προσβάσιμου σε κάθε Δομή κυτίου παραπόνων, μέσω e-mail ή δια του συστήματος αναφοράς παραπόνων στην ιστοσελίδα της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

Δημιουργία συνθηκών εμπιστευτικότητας

Εκδήλωση Εχεμύθειας: Από τη στιγμή που ένα παιδί εμπιστευτεί κάτι σε έναν εργαζόμενο ή σε άλλο άτομο, είναι σημαντικό να δημιουργηθούν κατάλληλες συνθήκες, ώστε να μπορεί να διεξαχθεί η συζήτηση/ή όλη διαδικασία της αποκάλυψης, στο πλαίσιο εμπιστευτικότητας και ιδιωτικότητας. Η εύρεση κατάλληλου χώρου είναι μια από τις συνθήκες που δημιουργεί μεγάλη ασφάλεια στο παιδί και εν γένει το αναγκαίο αίσθημα εμπιστευτικότητας και εχεμύθειας που πρέπει να δίνεται στο παιδί. Τονίζεται ότι τηρείται αυστηρά η εχεμύθεια και γνωστοποιείται στο παιδί ότι θα γίνει η σχετική κοινοποίηση των λεγομένων του μόνο στα άτομα, τα οποία εμπλέκονται στην όλη διαδικασία της διαχείρισης της σεξουαλικής κακοποίησης.

Ενσυναίσθηση και Σεβασμός: Καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια από πλευράς του εργαζομένου να συναισθανθεί τη θέση του παιδιού, όσο είναι δυνατόν στο χρόνο που θα διαρκέσει η συνομιλία. Ο εργαζόμενος οφείλει να αντιληφθεί τους πιθανούς περιορισμούς που αντιμετωπίζει το παιδί, ανάλογα και με το στάδιο ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται, με απώτερο σκοπό την ενδεδειγμένη ανταπόκριση. Αναγνωρίζεται η ευαλωτότητα του παιδιού, όποια και να είναι η ηλικία του. Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους ένα παιδί δε μίλησε νωρίτερα. Αναγνωρίζεται, επίσης, στο παιδί πόσο δύσκολο είναι αυτό που κάνει.

Διάθεση χρόνου για συναισθηματική αποφόρτιση του παιδιού με σκοπό τη δημιουργία περαιτέρω ετοιμότητας στο παιδί για συνέχιση της αποκάλυψης.

2ο Βήμα: Πλήρης ενημέρωση/πληροφόρηση του παιδιού για τις περαιτέρω ενδεδειγμένες ενέργειες, με κύριο σκοπό την ασφάλεια και προστασία του.

Το ως άνω σε καμιά των περιπτώσεων δεν πρέπει να θεωρείται παράβαση της εχεμύθειας, αλλά μέρος της όλης σταδιακής διαδικασίας διαχείρισης των περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης. Πληροφόρηση του αρμόδιου ΣΕΠ σχετικά με την πολιτική και τη διαδικασία διαχείρισης περιστατικών ΣΕΠ από την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Ανάλογα με την περίσταση, ο ωφελούμενος μπορεί να παραπεμφθεί σε έτερο φορέα παιδικής προστασίας. Κατά τη διάρκεια της αναφοράς του περιστατικού, ο ωφελούμενος που αναφέρει το περιστατικό λαμβάνει πλήρη υποστήριξη και σεβασμό των δικαιωμάτων του, των προτιμήσεων, των επιλογών και της αξιοπρέπειάς του. Δεν εμπίπτει στο ρόλο του προσώπου αναφοράς να αποφασίσει αν το περιστατικό είναι αληθές ή όχι, ούτε να προβεί σε οποιουδήποτε τύπου έρευνα. Η αρμοδιότητα του προσώπου αναφοράς έγκειται μόνο στην πλήρη καταγραφή των πληροφοριών που παρέχονται από τον ωφελούμενο και στην έναρξη της διαδικασίας έρευνας σύμφωνα με τα όσα περιγράφονται παρακάτω.

3ο Βήμα: Ο εργαζόμενος λαμβάνει συναίνεση από τον επιζήσα.

Σε κάθε περίπτωση, το περιστατικό ΣΕΠ επικοινωνείται αρμοδίως για περαιτέρω έρευνα. Αν ο ωφελούμενος στον οποίο συνέβη το περιστατικό είναι ανήλικος, η αναφορά επικοινωνείται και στον εισαγγελέα. Ο ωφελούμενος διατηρεί το δικαίωμα πλήρους ενημέρωσης για την πορεία της έρευνας του περιστατικού που έχει αναφέρει.

4ο Βήμα: Προστασία του απορρήτου.

Εφαρμόζεται αυστηρή πολιτική περιορισμού των πληροφοριών σχετικά με το περιστατικό ΣΕΠ. Γνώση λαμβάνουν μόνο όσοι έχουν ανάμιξη στην αναφορά και την έρευνα του περιστατικού. Σε κάθε περίπτωση, περιλαμβάνεται η επιλογή ανώνυμης καταγγελίας περιστατικού ΣΕΠ.

Ουσιαστική και ακριβής καταγραφή των πιο κάτω:

(α) Κύρια γεγονότα με αναφορά σε πρόσωπα, ώρα και ημερομηνία, συμπεριφορές ατόμων και οτιδήποτε άλλο θα μπορούσε να βοηθήσει στην μετέπειτα αναφορά του περιστατικού.
(β) Όνομα οποιουδήποτε προσώπου ανέφερε το παιδί, το οποίο μπορεί να ήταν παρόν και να είδε ή να άκουσε κάτι.

(γ) Παρατηρήσεις σχετικά με τη φυσική κατάσταση/κλινική εικόνα του παιδιού (π.χ. παιδί χλωμό, τρέμουλο, μη βλεμματική επαφή).

Η πιο πάνω καταγραφή δε γίνεται στην παρουσία του παιδιού.

5ο Βήμα: Παραπομπή του ωφελούμενου σε υπηρεσίες.

Ο επιζήσας ενημερώνεται και παραπέμπεται σε κοινωνικές υπηρεσίες, όπως ψυχολογική υποστήριξη, νομική υποστήριξη, ασφάλεια, κ.ά. εφόσον το επιθυμεί. Οι παροχές αυτές δεν αποτελούν έμμεση αποδοχή του αληθούς της καταγγελίας ούτε αποζημίωσης ή αποδοχής ευθύνης από την «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

6ο Βήμα: Αναφορά προς διερεύνηση.

Μετά την αναφορά του περιστατικού από τον επιζήσα προς το πρόσωπο αναφοράς και την καταγραφή του περιστατικού και των σχετικών πληροφοριών, το περιστατικό αναφέρεται και καταγράφεται σε αναφορά προς το Διοικητικό Συμβούλιο της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Το περιστατικό καταγράφεται στα πρακτικά της συνεδρίασης Δ.Σ. εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών από την αναφορά του στο πρόσωπο αναφοράς περιστατικών ΣΕΠ. Αν το περιστατικό αποτελεί αδίκημα σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία, γίνεται γραπτή καταγγελία και στην Αστυνομία. Αν η αναφορά αφορά μέρος του προσωπικού της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε., το άτομο αυτό παύει να εργάζεται προσωρινά στη θέση του, μεταφερόμενος σε άλλη θέση. Η μετάθεση αυτή αναφέρεται εντός των πρακτικών της απόφασης Δ.Σ.

7ο Βήμα: Διερεύνηση περιστατικού.

Το περιστατικό διερευνάται πλήρως σύμφωνα με την πολιτική διερεύνησης του εσωτερικού κανονισμού της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. Συγκεκριμένα:

- Ορίζεται ως επικεφαλής της έρευνας περιστατικού Κοινωνικός Επιστήμονας. Επιλέγεται αποκλειστικά Επιστήμονας άλλης Δομής και προγράμματος, ο οποίος δε σχετίζεται με τους εργαζόμενους ή τους αφελούμενους του περιστατικού.
- Ο επικεφαλής λαμβάνει πλήρη αρμοδιότητα στην παρέμβαση της λειτουργίας της Δομής για την οποία αναφέρεται το περιστατικό. Ο Συντονιστής και το προσωπικό της Δομής ενημερώνονται ότι έχουν υποχρέωση για την παροχή πλήρους συνεργασίας και βοήθειας προς τον ερευνητή.
- Κατά την έρευνα λαμβάνονται συνεντεύξεις, οι οποίες καταγράφονται από όλους τους εμπλεκόμενους, τους εργαζόμενους και τους αφελούμενους της Δομής. Λαμβάνεται, επίσης, συνέντευξη, εάν ισχύει, από το μέλος του προσωπικού που κατηγορείται για το περιστατικού ΣΕΠ.
- Ο επικεφαλής καταγράφει όλες τις πληροφορίες και τα πρακτικά συνεντεύξεων στο φάκελο έρευνας τον οποίο παραδίδει προς το Δ.Σ. της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε.

8ο Βήμα: Πληροφόρηση προς τον επιζήσα.

Παρέχεται πληροφόρηση για όλα τα θέματα της έρευνας στον επιζώντα του περιστατικού ΣΕΠ, εάν το ζητήσει.

9ο Βήμα: Λήψη απόφασης.

Ανάλογα με το πόρισμα και την έρευνα του περιστατικού, το Δ.Σ. της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. λαμβάνει απόφαση σχετικά με τα πειθαρχικά μέτρα που πρέπει πιθανώς να ληφθούν. Ανάλογα με το περιστατικό, τα μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν τον άμεσο τερματισμό της σύμβασης εργασίας του εργαζόμενου που κατηγορείται για ΣΕΠ για σπουδαίο λόγο ή ακόμη και την αναφορά του περιστατικού στην Αστυνομία.

5. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της έγκαιρης αναγνώρισης και παρέμβασης, οι επαγγελματίες πρέπει να είναι ενήμεροι για τους δείκτες εκείνους (ενδείξεις, σημάδια), που σχετίζονται με πιθανή κακοποίηση παιδιών. Παρόλο που από μόνοι τους οι δείκτες δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη κακοποίησης, μας υποδεικνύουν ότι είναι απαραίτητο να εξεταστεί η υπόθεση με μεγαλύτερη προσοχή.

Οι δείκτες θα πρέπει να εξετάζονται σε συνάφεια με την ηλικία, τις ικανότητες του παιδιού, το ιατρικό και αναπτυξιακό του ιστορικό, κ.λπ.

ΤΙ ΠΑΡΑΤΗΡΕΙ Ο ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ

Κοινοί σωματικοί δείκτες

- Τραυματισμοί (ειδικά στο κεφάλι και το πρόσωπο) σε βρέφη που δεν έχουν κατακτήσει ακόμα την κίνηση.
- Τραυματισμοί (μώλωπες, επιφανειακές πληγές) σε μικρά παιδιά ή παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας για τους οποίους δεν υπάρχει καμία εξήγηση ή η εξήγηση δεν ταιριάζει με τα τραύματα ή η αιτιολόγηση αλλάζει συνεχώς.
- Τραυματισμοί που έχουν ένα ορισμένο σχήμα ή μοιάζουν να έχουν προκληθεί από συγκεκριμένο αντικείμενο (π.χ. χέρι, ραβδί).
- Μώλωπες σε ασυνήθιστα μέρη, όπως τα αφτιά, τον κορμό, το λαιμό ή τους γλουτούς.

Η σημαντικότερη ένδειξη σωματικής κακοποίησης είναι μώλωπες σε διάφορα σημεία του σώματος που έχουν συμβεί σε διαφορετικές χρονικές στιγμές. Σε μια τέτοια περίπτωση, ακόμα και αν δεν κακοποιείται σωματικά το παιδί, μπορεί οι τραυματισμοί να αποτελούν ένδειξη παραμέλησης, π.χ. λόγω ελλιπούς επιτήρησης ή Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητα, που δεν έχει διαγνωσθεί ή που είναι αρρύθμιστη.

Είναι επίσης σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η σωματική τιμωρία συνήθως επιβάλλεται σε μέρη του σώματος που καλύπτονται από ρούχα και σε περιπτώσεις που τα τραύματα είναι εμφανή ή ανακαλύπτονται τυχαία, τα οποία εξηγούνται από τα θύματα και από τους θύτες σαν ατυχήματα.

Κοινοί δείκτες συμπεριφοράς

- Συχνή απόπειρα εγκατάλειψης της κατοικίας (φυγή), παραβατική συμπεριφορά, χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών και όπλων, κ.ά.
- Ασυνήθιστα επιθετικές συμπεριφορές, έντονες εκρήξεις θυμού ή ξεσπάσματα.

- Αιφνίδιες μεταπτώσεις στη συμπεριφορά.
- Υπερεγρήγορση, ευερεθιστότητα, «παγωμένο βλέμμα».
- Φόβος στο άγγιγμα (σωματική επαφή), επιφυλακτικότητα, άμεση συμμόρφωση στις εντολές.
- Προβλήματα ύπνου (π.χ. εφιάλτες).
- Παλινδρόμηση σε προγενέστερα στάδια ανάπτυξης, όπως νυχτερινή ενούρηση.
- Απότομες αλλαγές στη σχολική επίδοση ή στην παρουσία στο σχολείο.
- Απόσυρση από τους φίλους και τις δραστηριότητες που ίσχυαν στο παρελθόν.
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση (π.χ. τάση παιδιού να περιγράφει τον εαυτό του ως κακό, να αισθάνεται πως η τιμωρία του αξίζει, να απομονώνεται)
- Φόβος ή δισταγμός των παιδιών να είναι στον ίδιο χώρο με κάποια άτομα.
- Αυτοκτονικός ιδεασμός ή αυτοκαταστροφική συμπεριφορά (π.χ. απόπειρα αυτοκτονίας, ακραία επικίνδυνες συμπεριφορές)

Άλλες πληροφορίες που πρέπει να προκαλούν ανησυχία:

- Καμία αιτιολόγηση ή ασαφής αιτιολόγηση του τραύματος.
 - Αιτιολόγηση που δε συνάδει με τον τύπο του τραύματος, τη σοβαρότητα και το χρόνο του τραυματισμού.
 - Μη αληθιοφανείς τραυματισμοί.
- Σε αυτές τις περιπτώσεις η ηλικία, το αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού και ο μηχανισμός πρόκλησης του τραυματισμού θεωρούνται σημαντικά στοιχεία. Η τυχαία πτώση από ύψος μικρότερο του ενός μέτρου και η πτώση από τα σκαλιά, δεν οδηγούν συνήθως σε σημαντικούς τραυματισμούς. Γενικά, οι τυχαίοι τραυματισμοί αφορούν συχνά τη μία πλευρά του σώματος, περιλαμβάνουν το κεφάλι (είναι το πιο εκτεθειμένο τμήμα του σώματος) και δεν προκαλούν συνήθως κάταγμα και σημαντικό τραυματισμό της κεφαλής.
- Όλοι οι τραυματισμοί σε βρέφη ηλικίας κάτω των τριών (3) μηνών εγείρουν σοβαρές υποψίες κακοποίησης, καθώς σε αυτή την ηλικία τα παιδιά έχουν περιορισμένη κινητική ικανότητα και δεν μπορούν να αναποδογυρίσουν από μόνα τους το σώμα τους.
 - Διαφορετικές αιτιολογήσεις από διαφορετικούς μάρτυρες ή εμπλεκόμενους στη φροντίδα του παιδιού.

Σε αυτή την περίπτωση διαπιστώνονται διαφορές μεταξύ των πληροφοριών που λαμβάνονται κατά τη λήψη του ιστορικού από το παιδί και από τους φροντιστές ή μεταξύ των απόψεων των φροντιστών ή μεταξύ των πληροφοριών που δίνονται από μεμονωμένα άτομα ή μεταξύ αναφορών που γίνονται σε διαφορετικές συζητήσεις.

Αρχική εκτίμηση

Η προσεκτική σωματική εξέταση του παιδιού μπορεί να αποδειχτεί ιδιαίτερα αποκαλυπτική για την ανίχνευση κακοποίησης.

Η καταγραφή οποιασδήποτε δερματικής βλάβης θα πρέπει να περιλαμβάνει το χρώμα, το σχήμα ή την χαρακτηριστική μορφή –εφόσον υπάρχει, το μέγεθος και την εντόπισή της. Επίσης, συμπεριλαμβάνονται στο ιατρικό ιστορικό συνοδά ευρήματα, όπως είναι το οιδημα ή η ευαισθησία, τα οποία μπορεί να υποδηλώνουν την ύπαρξη ενός υποκείμενου τραυματισμού (π.χ. κάταγμα, εσωτερικές κακώσεις). Όλα τα ευρήματα πρέπει να περιγράφονται με σαφή και λεπτομερή τρόπο, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα διαγράμματα.

Εφόσον πρόκειται για εμφανείς τραυματισμούς, ο παιδίατρος (μόνο μετά από εισαγγελική εντολή) πρέπει να προβαίνει στη λήψη κατάλληλων φωτογραφιών χρησιμοποιώντας χάρακα με έγχρωμη κλίμακα.

Είναι γνωστό ότι τα υγιή και δραστήρια παιδιά μπορεί να έχουν πολλές εκχυμώσεις, ωστόσο οι εκχυμώσεις και οι δερματικές βλάβες είναι οι συχνότερες ενδείξεις της σωματικής κακοποίησης σε ποσοστό 52%.

Η ικανότητα διάκρισης αλήθειας - Ψέματος

Υπάρχουν ποικίλοι λόγοι που ένα παιδί θα αποκρύψει την αλήθεια λέγοντας ψέματα όπως:

- α) προσπάθεια αποφυγής τιμωρίας,
 - β) προσδοκία απόκτησης κάποιου κέρδους,
 - γ) προστασία της αυτοεκτίμησής του,
 - δ) επιθυμία τήρησης ισορροπιών,
 - ε) ανάγκη συμμόρφωσης σε κανόνες και συμβάσεις και
- στ) για προστασία ενός αγαπημένου προσώπου ή γιατί αυτό τους ζητήθηκε να κάνουν (σύνηθες φαινόμενο στην κακοποίηση) (Saarni & Von Salisch 1993).

Τα ψέματα που λένε τα παιδιά μπορούν τα κατηγοριοποιηθούν στις εξής τρεις κατηγορίες:

- 1) ξεκάθαρα/απερίφραστα ψέματα,
- 2) υπερβολικά ψέματα,
- 3) οξυδερκή ψέματα που δύσκολα εντοπίζονται (De Paulo et al. 1996).

Πριν από τη συνέντευξη, είναι σημαντικό να αξιολογείται η ικανότητα του παιδιού να διακρίνει την αλήθεια από το ψέμα και την πραγματικότητα από τη φαντασία, καθώς αυτή αυξάνει την αξιοπιστία των πληροφοριών που δίνει το παιδί.

Τύποι ερωτήσεων στη συνέντευξη με το παιδί

- α) Οι ερωτήσεις «ανοιχτού τύπου», στις οποίες το παιδί μπορεί να αφηγηθεί γεγονότα ελεύθερα και χωρίς περιορισμούς. Οι ερωτήσεις ανοιχτού τύπου προάγουν την ελεύθερη αφήγηση χωρίς περιορισμούς.
- β) Οι ζευγαρωτές ερωτήσεις που είναι ανοιχτού τύπου και ακολουθούν μετά τις εστιασμένες ή κλειστού τύπου ερωτήσεις, όπως «Σε χτύπησε/άγγιξε σε κάποιο άλλο μέρος του σώματός σου;». Ο επαγγελματίας αναμένει να δοθεί απάντηση και συνεχίζει: «Μίλησέ μου για εκείνη τη στιγμή».

γ) οι ερωτήσεις χρονικού προσδιορισμού του συμβάντος, στις οποίες ζητούνται λεπτομέρειες για κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή που περιγράφει το παιδί, διασπώντας έτσι το γεγονός σε μικρότερα χρονικά τμήματα, όπως «Μου ανέφερες το πάρτυ των γενεθλίων σου, θα ήθελα να μου πεις τι έκανες από τη στιγμή που ήρθαν τα παιδιά εκεί μέχρι να ανοίξεις τα δώρα σου».

δ) οι αισθητηριακές ερωτήσεις, οι οποίες επικεντρώνονται στις αισθήσεις, όπως γεύση, όσφρηση, αφή, ακοή και όραση και μέσα από τις οποίες μπορεί να αναδειχτεί/αποδειχτεί η βιωματική εμπειρία του παιδιού. Π.χ. «Μίλησε μου για ό,τι είδες ή άκουσες».

ε) οι κλειστού τύπου ερωτήσεις, στις οποίες η απάντηση δίνεται με ένα «ναι» ή «όχι», ή οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής. Ερωτήσεις κλειστού τύπου πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνον όταν ο εξεταστής χρειάζεται να διευκρινίσει κάτι πολύ συγκεκριμένο το οποίο ειπώθηκε από το παιδί, έτσι ώστε να μη νιώσει το παιδί ότι αμφισβητούνται τα λεγόμενά του. Οι ερωτήσεις κλειστού τύπου πρέπει να χρησιμοποιούνται εφόσον έχουν εξαντληθεί όλα τα περιθώρια χρήσης λιγότερο καθοδηγητικών ερωτήσεων. Π.χ. «Σε χτύπησε/άγγιξε σε κάποιο άλλο μέρος του σώματός σου;», «Αυτό έγινε μέσα στο σπίτι, στην αυλή ή κάπου αλλού;».

Η χρήση της γλώσσας στη συνέντευξη με το παιδί

Είναι εξαιρετικά σημαντικό η χρήση της γλώσσας από τον εξεταστή να είναι προσαρμοσμένη στο γλωσσικό και αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού (Θεμελή 2014, Θεμελή 2013, Saywitz 1995, Faller 2007). Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται ο εξεταστής να χρησιμοποιεί:

- απλή γλώσσα
- καθαρή και κατανοητή προφορά
- μονοσύλλαβες ή δισύλλαβες λέξεις
- απλούς γραμματικούς και συντακτικούς κανόνες
- μικρές και σύντομες προτάσεις ή ερωτήσεις
- παραδείγματα που διευκολύνουν την κατανόηση της ερώτησης
- συγκεκριμένους όρους και ονόματα

Ασφαλώς, η συνομιλία θα πρέπει να γίνει στη μητρική γλώσσα του παιδιού με τη βοήθεια διερμηνέα.

Διαφορές στην αποκάλυψη της κακοποίησης μεταξύ των παιδιών

Κατά την προετοιμασία της συνέντευξης, είναι εξαιρετικά σημαντικό οι επαγγελματίες να λάβουν υπόψη τους ότι τα παιδιά διαφέρουν πολύ στον τρόπο με τον οποίο αποκαλύπτουν την κακοποίησή τους. Αυτό είναι σημαντικό στην επιλογή της τεχνικής που θα χρησιμοποιήσουν στη συνέχεια (Davies & Westcott, 1999). Για παράδειγμα:

- Η αποκάλυψη μπορεί να γίνει «τυχαία» και «απρογραμμάτιστα» ή σκόπιμα.
- Τα παιδιά, ιδιαίτερα μικρότερης ηλικίας, δεν υποκινούν πάντα τα ίδια τη διερεύνηση για πιθανή κακοποίηση (μπορεί να υπάρχουν σωματικές ενδείξεις, αναφορά από αυτόπτη μάρτυρα ή εξομολόγηση της κακοποίησης σε κάποιον τρίτο).

- Τα παιδιά μπορεί να μην αναφέρουν όλες τις λεπτομέρειες της κακοποίησης αμέσως και πιθανώς να αποκρύψουν μερικές ή να δώσουν μικρότερη από την πραγματικότητα διάσταση στις πληροφορίες που αποκαλύπτουν.
- Τα παιδιά μπορεί να αποκαλύψουν αμέσως την κακοποίηση ή να καθυστερήσουν πολύ να το αναφέρουν σε κάποιον (ίσως και χρόνια).
- Κάποια παιδιά θα αρνηθούν την κακοποίηση ή σε δεύτερο χρόνο θα ανακαλέσουν την αρχική τους αποκάλυψη, ακόμα και αν υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι έχουν υποστεί κακοποίηση.
- Η αποκάλυψη σε κάποιον εκτός του εξεταστή δε σημαίνει ότι το παιδί θα αποκαλύψει την κακοποίηση κατά τη συνέντευξη.
- Διάφοροι παράγοντες, όπως η ηλικία και το πολιτισμικό υπόβαθρο του παιδιού, μπορεί να συμβάλουν στην προθυμία και ετοιμότητά του για να αποκαλύψει την κακοποίηση.
- Ακόμα και αν τα παιδιά κάνουν την αποκάλυψη, ίσως δεν επιθυμούν παρέμβαση από ειδικούς επαγγελματίες.
- Κάποια παιδιά υπολογίζουν τις συνέπειες που θα έχει η αποκάλυψη στα ίδια, στα αγαπημένα τους πρόσωπα και στο δράστη και πιθανώς να περιορίσουν τις πληροφορίες που δίνουν για την κακοποίηση.

Ο Κοινωνικός Λειτουργός εμπλέκεται στην ανίχνευση κακοποίησης πραγματοποιώντας συναντήσεις με το προσωπικό, άλλα και σε κάποιες περιπτώσεις με το ίδιο το παιδί, αξιολογώντας τις συνθήκες διαβίωσης του παιδιού. Εφόσον μετά τη διαδικασία ανίχνευσης συλλέξει πληροφορίες που οδηγούν σε βάσιμη υποψία κακοποίησης, αναφέρει το περιστατικό στις αρμόδιες αρχές.

Ο ρόλος του Κοινωνικού Λειτουργού, όπως διαφαίνεται παρακάτω, είναι σημαντικός και πολυδιάστατος καθώς συχνά δουλεύει στην πρώτη γραμμή και είναι ο πρώτος επαγγελματίας που ανιχνεύει περιστατικά πιθανής κακοποίησης ή/και παραμέλησης:

- Διατηρεί μια σταθερή, μη επικριτική, σχέση με το προσωπικό της Δομής που φιλοξενείται το κακοποιημένο ή/και παραμελημένο παιδί, αποτελώντας το βασικό συνδετικό κρίκο με τη λοιπή διεπιστημονική ομάδα.
- Εκτιμά την επάρκεια των φροντιστών, την αλληλεπίδραση του φροντιστή με το παιδί, καθώς και τα δυνατά και δυσλειτουργικά στοιχεία του προσωπικού.
- Διερευνά το άμεσο και το ευρύτερο περιβάλλον του παιδιού (ύπαρξη ή μη υγιούς υποστηρικτικού δικτύου).
- Διασυνδέεται με διάφορα θεραπευτικά πλαίσια και φορείς κοινωνικής πρόνοιας, εκπαίδευσης, δικαιοσύνης, δημόσιας τάξης.
- Κάνει έγγραφη αναφορά στην αρμόδια Εισαγγελία και στη συνέχεια συμβάλλει στην εύρεση κατάλληλου πλαισίου παιδικής προστασίας ή εναλλακτικής μορφής φροντίδας (αναδοχή ή υιοθεσία).

Στόχοι της παρέμβασης του Κοινωνικού Λειτουργού είναι: η προστασία του παιδιού από πιθανή επανάληψη της θυματοποίησής του, η όσο το δυνατόν καλύτερη λειτουργικότητα των εργαζομένων της Δομής, αλλά και η γενικότερη βελτίωση της ποιότητας ζωής και η διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού.

ηλιακτίδα

οστική μη κερδοσκοπική εταιρεία

Η πρόληψη περιστατικών ΣΕΠ είναι βασικό μέλημα της «ΗΛΙΑΚΤΙΔΑ» Α.Μ.Κ.Ε. και απαιτεί την πλήρη δέσμευση της διοίκησης και των εργαζόμενων σε αυτήν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αγάθωνος-Γεωργούλου, Ε. & Γεωργούδη, Ν. (2009). Σεξουαλική παραβίαση, στο: Γ. Νικολαΐδης & Μ. Σταυριανάκη (επιμ.), *Βία στην Οικογένεια: Τεκμηριωμένη Πρακτική και Τεκμήρια από την Πρακτική*. Αθήνα: ΚΨΜ, σελ. 117-138.

Αμπατζόγλου, Γ. (2009). Κρούσματα βίας σε παιδιά. Η συμβολή της παιδοψυχιατρικής παρέμβασης: Προϋποθέσεις, όρια, επισημάνσεις, στο: Γ. Νικολαΐδης & Μ. Σταυριανάκη (επιμ.), *Βία στην οικογένεια, Τεκμηριωμένη Πρακτική και Τεκμήρια από την Πρακτική*. Αθήνα: ΚΨΜ, σελ. 197-202.

Γιαννοπούλου Ι., Δουζένης, Α., Λύκουρας, Λ. (2010). *Ψυχιατροδικαστική Παιδιών & Εφήβων*. Αθήνα: Π.Χ. Πασχαλίδης, Ιατρική Βιβλιοθήκη.

Θεμελή, Ο. (2009). Γιατί τα παιδιά δεν αποκαλύπτουν τη σεξουαλική τους κακοποίηση; Μια απόπειρα κατανόησης της διαδικασίας αποκάλυψης, στο: Γ. Νικολαΐδης & Μ. Σταυριανάκη (επιμ.), *Βία στην οικογένεια, Τεκμηριωμένη Πρακτική και Τεκμήρια από την Πρακτική*. Αθήνα: ΚΨΜ, σελ. 203-222.

Θεμελή, Ο. (2013). Εξετάζοντας ανήλικα θύματα κακοποίησης: δικανικές συνεντεύξεις, θεσμικό πλαίσιο, πρωτόκολλα εξέτασης και βασικές αρχές δεοντολογίας, στο: Α. Κουμούλα & Κ. Σκλάβου (επιμ.), *Κακοποίηση: Όταν τα παιδικά όνειρα γίνονται εφιάλτες*. Αθήνα: Θωμαϊς Σταφυλά, σελ. 75-94.

Θεμελή, Ο. (2014). *Τα παιδιά καταδέτει. Η δικανική εξέταση ανηλίκων μαρτύρων, θυμάτων σεξουαλικής κακοποίησης*. Αθήνα: Τόπος.

Μπάρλου, Ε. & Ρούσσου, Α. (2010). Σωματική κακοποίηση και παραμέληση, στο Ι. Γιαννοπούλου, Αθ. Δουζένης & Λ. Λύκουρα (επιμ.), *Ψυχιατροδικαστική Παιδιών και Εφήβων*. Αθήνα: Πασχαλίδης, σελ. 93-107.

Μπέκα, Α. (2006). Διερεύνηση περιπτώσεων σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων από τον ειδικό ψυχικής υγείας, *Ψυχιατρική*, 17, 355-370.

Νικολαΐδης, Γ. (2009). Μορφές και χαρακτηριστικά της βίας κατά των παιδιών: Θεωρητικοί μετασχηματισμοί και σύγχρονα δεδομένα, στο: Γ. Νικολαΐδης & Μ. Σταυριανάκη (επιμ.), *Βία στην οικογένεια: Τεκμηριωμένη Πρακτική και Τεκμήρια από την Πρακτική*. Αθήνα: ΚΨΜ, σελ. 21-93.

Νικολαΐδης, Γ. (2013). Η κακοποίηση-παραμέληση των παιδιών ως πεδίο συνάρθρωσης επιστημονικών θεωριών και πρακτικών τεχνικών, στο: Α. Κουμούλα & Κ. Σκλάβου (επιμ.),

Κακοποίηση: Όταν τα παιδικά όνειρα γίνονται εφιάλτες. Αθήνα: Θωμαΐς Σταφυλά, σελ. 37-59.

Σπινέλλη, Κ. (1992) Τα ανήλικα θύματα, στο: Κ. Σπινέλλη & Α. Τρωϊάνου (επιμ.) *Δίκαιο Ανηλίκων: Ποινικές Ρυθμίσεις και Εγκληματολογικές Προεκτάσεις*. Αθήνα: Αντ. Σάκκουλα, σελ: 155-249.

Στρούθος, Μ & Γιαννοπούλου, Ι. (2013). Σεξουαλική Κακοποίηση: Η διαγνωστική διαδικασία σε Κέντρο Ψυχικής Υγείας, στο: Α. Κουμούλα & Κ. Σκλάβου (επιμ.), *Κακοποίηση: Όταν τα παιδικά όνειρα γίνονται εφιάλτες*. Αθήνα: Θωμαΐς Σταφυλά, σελ. 95-112.

Τσίτουρα, Σ. (2009). Σωματική κακοποίηση του παιδιού, στο: Γ. Νικολαΐδης & Μ. Σταυριανάκη (επιμ.), *Βία στην οικογένεια: Τεκμηριωμένη πρακτική και τεκμήρια από την πρακτική*. Αθήνα: ΚΨΜ, σελ. 94-116.